BIULETYN MIESIĘCZNY
NR 2 (264)
ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK ROLNY

TENDENCJE

OCENY

LUTY 2013

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

PROGRAM WIELOLETNI 2011 - 2014

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LUTY 2013

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak Magdalena Bodył	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik Paweł Wyrzykowski	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Nakład: 267 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W 2012 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej pogorszyły się, po trzech bardzo dobrych pod tym względem latach. Wzrost cen skupu podstawowych surowców rolniczych nie nadążał za wzrostem cen środków produkcji, aczkolwiek w drugiej połowie roku dynamika tych ostatnich wyraźnie osłabła. Według ostatecznych danych, ceny skupu podstawowych surowców rolniczych w okresie od stycznia do grudnia (w porównaniu z grudniem 2011 r.) zmalały o 0,5%, podczas gdy ceny detaliczne środków produkcji wzrosły o 3,0%. Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł więc 96,6 punktu, podczas gdy w poprzednich trzech latach wahał się od 108,6 do 111,5 punktu, w reakcji na dramatyczne rozwarcie nożyc cen jakie miało miejsce w 2008 r. Mimo to okres ostatnich czterech lat należy uznać za wyjątkowo korzystny dla rolnictwa, bowiem ceny otrzymywane przez polskich rolników rosły wyraźnie szybciej niż środków produkcji.

Wyraźnie zmniejszyło się tempo wzrostu cen środków produkcji, pod wpływem znacznie wolniejszego niż w roku ubiegłym wzrostu cen nawozów mineralnych oraz bezpośrednich nośników energii. Obniżki światowych cen ropy naftowej i gazu oraz szybszy od popytu wzrost podaży nawozów w kraju i na świecie spowodował, że ceny nawozów mineralnych w 2012 r. nominalnie wzrosły tylko o 4,9%, wobec 18,6% w roku poprzednim. W sumie nominalne ceny nawozów spadły w latach 2009-2012 o 2,5%, a realnie o 15%. Należy jednak pamiętać, że ten spadek cen nastąpił po okresie dynamicznych podwyżek w 2008 r. i w latach poprzednich. W rezultacie ceny nawozów mineralnych w grudniu 2012 r. nominalnie były ponad 2,5-krotnie, a realnie prawie 2-krotnie wyższe niż w grudniu 2004 r.

Bezpośrednie nośniki energii w grudniu 2012 r. średnio były droższe niż w grudniu 2011 r. o 0,9%, podczas gdy w 2011 r. wzrost ich cen wyniósł 12%. Znacznie zmniejszyła się także dynamika wzrostu cen materiałów budowlanych, natomiast przyspieszeniu uległo tempo wzrostu cen pestycydów, których ceny w roku ubiegłym prawie nie zmieniły się. Dynamika wzrostu cen maszyn rolniczych nieco zmalała w porównaniu z ubiegłym rokiem. Przeciętne podwyżki cen detalicznych środków produkcji w ciągu 12 miesięcy 2012 r. wyprzedzały inflację (2,5%), co oznacza ich kolejne realne podrożenie.

Łączny nominalny wzrost cen detalicznych środków produkcji w latach 2009-2012 wyniósł 12,0%, na co złożył się ponad 27% wzrost cen energii, 19% wzrost cen maszyn, 13,5% wzrost cen pestycydów i 4,2% wzrost cen materiałów budowlanych, przy 2,5% spadku cen nawozów mineralnych. Realnie ceny środków produkcji zmalały w tym okresie o 2,5%. Dla rolników ważniejsze było to, że znacznie szybciej rosły w tym czasie ceny skupu podstawowych surowców rolniczych, a opłacalność produkcji rolniczej mierzona relacjami cen otrzymywanych przez rolników i przez nich płaconych uległa wyraźnej poprawie. Skumulowany wskaźnik nożyc cen dla lat 2009-2012 wyniósł ponad 127 punktów. Ceny koszyka skupu podstawowych surowców rolniczych nominalnie wzrosły bowiem od grudnia 2008 do grudnia 2012 o ponad 42%, mimo tego, że w 2012 r. zmalały o 0,5%.

Niewielkim spadkom cen skupu podstawowych surowców rolniczych w 2012 r. towarzyszył umiarkowany wzrost cen detalicznych żywności (o 3,8%), która jednak realnie zdrożała o 1,3%, bowiem inflacja wyniosła 2,5%. Co gorsza wzrost cen detalicznych żywności wyprzedzał także wzrost wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które wg ostatecznych danych nominalnie wzrosły o 2,5%, a realnie nie zmieniły się w porównaniu z grudniem 2011 r. Zmniejszenie dynamiki cen detalicznych żywności w 2012 r. spowodowało, że w całym 4-leciu nominalny wzrost cen żywności wyniósł 16,9% i był o 1,8% wyższy niż inflacja, choć ustępował podwyżkom wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które w tym czasie nominalnie wzrosły o prawie 20%, a realnie o 4,5%.

Na stabilizację cen skupu podstawowych surowców rolniczych w 2012 r. złożyły się spadki cen większości produktów pochodzenia zwierzęcego, którym towarzyszył wzrost cen zbóż i ziemniaków.

Wzrost cen skupu zbóż po raz kolejny w ostatnim 4-leciu zdecydowanie wyprzedzał podwyżki cen produktów zwierzęcych, w tym zwłaszcza zwierząt ziarnożernych (trzoda chlewna, drób), przyczyniając się tym samym do znacznego wzrostu kosztów produkcji zwierzęcej i pogorszenia opłacalności chowu zwierząt.

Mimo lepszych od przewidywanych zbiorów zbóż ceny skupu pszenicy wzrosły prawie o 34%, kukurydzy o ponad 18%, a jęczmienia o ponad 14%. Jedynym zbożem które staniało w okresie od grudnia 2011 r. do grudnia 2012 r. było żyto (o 6,5%), którego ceny w roku ubiegłym przekraczały ceny pszenicy, ale jego znaczenie jako paszy systematycznie maleje. Kolejne podwyżki spowodowały, że w całym ocenianym 4-leciu ceny zbóż wzrosły nominalnie o 76% (jęczmień) do 116% (kukurydza, pszenica), a realnie o 53,5% do 188 %.

Po silnym wzroście cen skupu żywca wieprzowego w roku ubiegłym (o ponad 43%) ceny te we wrześniu i październiku 2012 r. osiągnęły rekordowe poziomy (ponad 5,90 zł/kg w.ż.), ale w grudniu były o 3,9% niższe niż w grudniu 2011 r. Realnie żywiec wieprzowy staniał więc o 6,2%, podczas gdy ceny zbóż paszowych wzrosły w tym czasie o około 11-15,5%. Wzrost cen żywca wieprzowego wyraźnie ustępował podwyżkom cen zbóż także w całym 4-leciu 2009-2012, kiedy nominalnie wynosił 19,1%, a realnie 3,7%.

Jeszcze silniej spadły ceny skupu drobiu, które w grudniu 2012 r. nominalnie były o 3,4% niższe niż przed rokiem o tej porze, a realnie o 8,7% niższe. Mimo to podwyżki cen skupu drobiu w latach 2009-2012 o około 10 pkt. proc. przewyższyły wzrost cen skupu trzody chlewnej, ze względu na znacznie mniejsze wahania cen w latach poprzednich. W konsekwencji realny wzrost cen drobiu w tym okresie wyniósł ponad 12%.

W 2012 r. zmalały także ceny skupu mleka, które mimo postępujących od września podwyżek w grudniu były niższe nominalnie o 2,8%, a realnie o 5,2% w porównaniu z grudniem 2011 r. Znaczący wzrost cen w latach poprzednich spowodował jednak, że w całym ocenianym 4-leciu ceny mleka nominalnie zostały podwyższone o ponad 41%, a realnie o ponad 23%.

Jeszcze bardziej wzrosły ceny skupu żywca wołowego. Wprawdzie dynamika wzrostu cen skupu bydła zdecydowanie zmalała w 2012 r., ale żywiec wołowy był jednym z nielicznych produktów zwierzęcych, którego ceny w grudniu były o 6,4% wyższe niż przed rokiem. W sumie w latach 2009-2012 nominalny wzrost cen skupu bydła wyniósł ponad 59 % a realny prawie 39 %.

Coraz większe zainteresowanie rolników produkcją wołowiny wysokiej jakości oraz malejąca ilość urodzeń cieląt sprawiły, że rosnącym cenom skupu bydła towarzyszył jeszcze szybszy wzrost cen cieląt, które w ciągu 12 miesięcy 2012 r. zostały zwiększone nominalnie o 8,5%, a realnie o prawie 6%. Spadek cen cieląt w 2010 r. spowodował jednak, że ich nominalny wzrost w 4-leciu 2009-2012 był prawie o połowę mniejszy w porównaniu z bydłem i wyniósł prawie 35%, a realnie 17,4 %.

W analizowanym czasie wzrosły również ceny skupu ziemniaków, które w grudniu 2012 r. były o ponad 22% wyższe niż w grudniu 2011 r. Realnie ceny te wzrosły o 19,3%. W 4-leciu 2009-2012 nominalny wzrost cen skupu ziemniaków wyniósł ponad 20%, a realny prawie 5%. Stopniowo maleje więc zapotrzebowanie na ziemniaki ze strony rolnictwa i przemysłu, które w porównaniu ze zbożami są drogim źródłem energii.

2. W styczniu 2013 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej były nieco gorsze niż w grudniu 2012 r. , ale nadal były lepsze niż w III kwartale 2012 r., choć gorsze niż w ostatnich dwóch miesiącach roku poprzedniego. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał w ciągu miesiąca o kolejne 0,1 pkt. proc. do 100,6 punktu, był jednak większy o 0,3 pkt. proc. niż przed 6 miesiącami, ale o 0,5 pkt. proc. mniejszy niż przed rokiem. O spadku SWKR zadecydowała redukcja wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,1 pkt. proc., który jednak podobnie jak w poprzednich trzech miesiącach oraz przed rokiem przekraczał 100 punktów. Natomiast wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu w styczniu nie uległ zmianie. O niewielkim spadku wyrównanego wskaźnika nożyc cen zadecydowało przeniesienie skutków sezonowych spadków cen zbóż i ziemniaków po zbiorach oraz obniżki cen żywca, w tym zwłaszcza żywca wieprzowego i drobiu, jakie miały miejsce w ostatnich miesiącach roku poprzedniego. Wyrównany indeks zmian cen skupu zmalał więc o 0,1 pkt. proc., mimo znacznych wzrostów cen skupu zbóż oraz ziemniaków. Stabilizacja cen środków produkcji neutralizowała konsekwencje spadku wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu. Na stabilizację wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu złożyło się przede wszystkim ożywienie obrotów handlowych z zagranicą produktami rolno-spożywczymi, zwłaszcza po stronie eksportu oraz znaczący wzrost wynagrodzeń w końcówce roku, co spowodowało, że wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen detalicznych żywności wyraźnie wzrósł. Zniwelowało to negatywny wpływ sezonowego spadku wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego.

W najbliższym miesiącu uwarunkowania rynkowe rolnictwa mogą ulec niewielkiej poprawie i mogą być lepsze niż w lutym 2012 r.

3. Mimo dobrych zbiorów i mniejszego zapotrzebowania na zboża paszowe ceny zbóż utrzymują się na wysokim poziomie, pod wpływem napięć na rynku światowym. Ceny pszenicy osiągnęły rekordowe poziomy i w grudniu przeciętne ceny skupu osiągnęły historyczny rekord przekraczający 1000 zł/t. Wysokie ceny będą utrzymywały się do końca sezonu, a sytuację w najbliższych miesiącach mogłyby zmienić tylko bardzo optymistyczne prognozy co do nowych zbiorów.

4. Znaczny wzrost cen zbóż w końcówce roku, przy spadku cen skupu żywca wieprzowego pogorszył i tak niską opłacalność chowu trzody chlewnej. Odbudowa pogłowia trzody chlewnej przy obecnym poziomie cen zbóż i pasz staje się coraz bardziej problematyczna, zwłaszcza przy umacniającym się złotym. W tej sytuacji zaskakuje produkcja drobiu, która mimo wysokich cen pasz rozwija się dynamicznie.

5. Sygnalizowane od wielu miesięcy zagrożenie koniecznością zapłacenia kar za przekroczenie kwot mlecznych w roku kwotowym 2012/13 skłoniła część rolników do przyspieszenia decyzji o brakowaniu krów. W drugiej połowie roku stopa redukcji pogłowia krów mlecznych wzrosła do ponad 4%, co skutkowało wyraźnym wyhamowaniem dynamiki skupu mleka. Mimo to w grudniu skup mleka wzrósł w porównaniu z listopadem o 4,4% i był o 0,3% większy niż przed rokiem. W ostatnich miesiącach 2012 r. przyspieszyła też dynamika wzrostu cen skupu mleka. Przyczyniły się do tego nie tylko rosnące ceny uzyskiwane w eksporcie, ale również premie roczne wypłacane dostawcom w końcu roku przez część mleczarni będących w dobrej kondycji finansowej. Jeśli w 2013 r. utrzyma się dobra koniunktura na światowym rynku, to spodziewać się trzeba zaostrzenia konkurencji o krajowy surowiec.

6. Na rynku środków produkcji utrzymuje się przedsezonowy spokój. Niski popyt krajowy oraz spadki cen bezpośrednich nośników energii i surowców na rynkach światowych sprawiają, że ceny nawozów mineralnych oraz energii spadają. W miarę zbliżania się do nowego sezonu ceny te będą jednak rosły.

7. Bariera popytu sprawia, że dynamika cen detalicznych żywności maleje mimo wysokich cen surowców rolniczych i rosnących kosztów przetwórstwa i obrotu. Z taką sytuacją będziemy mieć do czynienia także w I półroczu 2013 r.

Tab. 1. Skumulowane wskaźniki zmian cen skupu (grudzień roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2012	2011	2010	2009	2009 – 2012	
					XII 2008=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	102,5	104,1	105,4	106,6	119,9	104,5
Towary i usługi konsumpc.	102,5	104,7	103,1	103,7	114,8	100,0
Żywność	103,8	104,6	103,9	103,6	116,9	101,8
Środki produkcji	**103,0**	**108,4**	**103,8**	**96,6**	**112,0**	**97,5**
w tym nawozy mineralne	104,9	118,6	98,0	80,0	97,5	85,0
pestycydy	103,0	100,1	102,8	107,1	113,5	98,9
bezp. nośniki energii	100,9	112,0	111,8	100,7	127,2	110,8
maszyny	105,0	105,4	103,6	103,8	119,0	103,7
materiały budowlane	101,3	106,4	103,2	93,7	104,2	90,8
Nożyce cen koszyka skupu	**96,6**	**108,7**	**111,5**	**108,6**	**127,1**	*
Koszyk skupu	**99,5**	**117,8**	**115,7**	**104,9**	**142,3**	**124,0**
w tym pszenica	133,9	97,4	165,4	100,2	216,1	188,3
żyto	93,5	129,2	205,3	84,8	210,3	183,2
jęczmień	114,2	116,7	167,8	78,8	176,2	153,5
kukurydza	118,4	100,8	151,5	119,4	215,9	188,1
ziemniaki	122,3	91,9	102,8	104,2	120,4	104,9
bydło	103,6	123,1	111,2	112,3	159,3	138,7
trzoda chlewna	96,1	143,3	100,3	86,2	119,1	103,7
drób	93,6	127,9	103,7	103,8	128,9	112,3
cielęta	108,5	132,6	78,5	119,3	134,7	117,4
mleko	97,2	109,3	112,8	117,9	141,3	123,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Wskaźniki[a] obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	I 13	XII 12	XI 12	X 12	IX 12	VIII 12	I 12
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,6	100,7	101,0	99,9	100,6	100,3	101,1
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,0	101,0	101,7	99,8	101,6	101,0	101,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,2	100,3	100,2	100,1	99,6	99,7	100,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,2	100,3	100,3	100,2	99,9	100,1	100,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,0	100,0	100,1	100,2	100,3	100,4	100,5
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,2	100,2	100,2	100,3	100,2	100,0	100,3
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	101,8	101,0	100,2	99,7	100,6	100,0	101,9
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	99,6	100,7	102,6	99,6	102,9	102,1	101,8

[a] *średnie ruchome 6 – miesięczne*

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

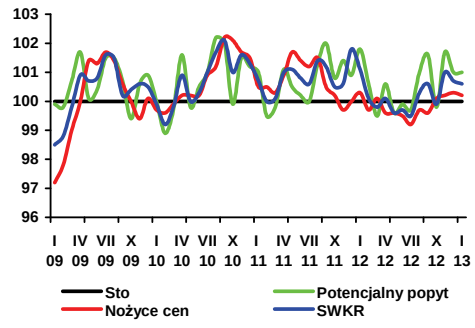

Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

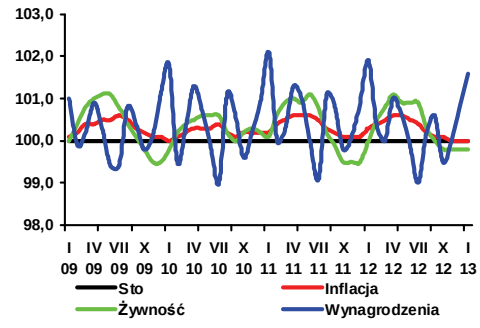

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

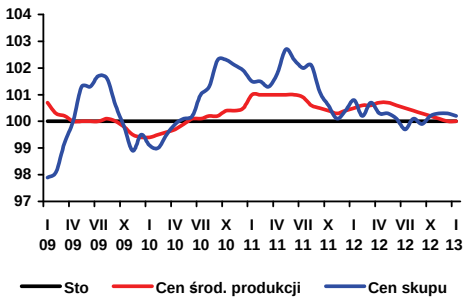

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

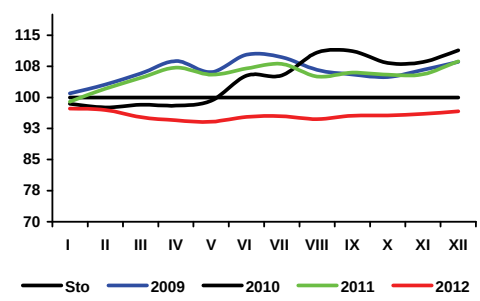

Marcin Krzemiński

Według szacunku GUS z grudnia 2012 r., w minionym roku zebrano w Polsce ok. 28,5 mln ton zbóż ogółem, w tym zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi ok. 24,4 mln ton. Mimo znacznych wymarznięć zbóż ozimych i konieczności zaorania ok. jednej czwartej ich powierzchni i zastąpienia ich niżej plonującymi zbożami jarymi zbiory zbóż były o 6,6% wyższe od ubiegłorocznych, w wyniku dobrego plonowania zwłaszcza zbóż jarych. Produkcja zbóż jarych zwiększyła się o ponad 40%. Znacząco, bo o prawie dwie trzecie wzrosła też powierzchnia uprawy kukurydzy, a jej zbiory szacowane są na ponad 4,0 mln ton, tj. o ponad dwie trzecie powyżej rekordowego 2011 r. Jest to wielkość przewyższająca ostatnie szacunki USDA (3,60 mln ton). Dotychczasowy przebieg warunków pogodowych pozwala przypuszczać, że w bieżącym sezonie stan przezimowania zbóż ozimych będzie wyższy niż przed rokiem, ale powierzchnię ich zasiewów uprawy ograniczył znaczny areał uprawy kukurydzy w poprzednim sezonie, której końcowy okres wegetacji pokrywa się z terminami siewu ozimin.

W drugim półroczu 2012 r. skupiono 4,84 mln ton zbóż podstawowych, tzn. o 13% więcej niż przed rokiem o tej porze oraz więcej niż w sezonach 2006/07 i 2007/08. Niższy niż przed rokiem był tylko skup pszenicy. Skup żyta i jęczmienia przekroczył wielkości z całego poprzedniego sezonu, a skup pszenżyta jest dwukrotnie wyższy niż przed rokiem. Do skupu w bieżącym sezonie powinno trafić więcej produkcji krajowej, ale jego udział będzie nadal stosunkowo niski.

Wzrasta zainteresowanie polskim ziarnem, bowiem jego ceny są stosunkowo niskie, choć nie najniższe w UE. Od lipca do listopada 2012 r. wywieziono z kraju ok. 2,2 mln ton ziarna, w tym prawie 850 tys. ton pszenicy, ponad 270 tys. ton jęczmienia i 230 tys. ton żyta. Sprzedano również ponad 760 tys. ton kukurydzy (większość w październiku i listopadzie). Jest to znacząco więcej niż w całym I półroczu 2012 r. W tym czasie import ziarna zmniejszył się do 273 tys. ton, podczas gdy w I półroczu 2012 r. było to ponad 1 mln ton. Sprowadza się głównie pszenicę i kukurydzę.

W porównaniu do okresu sprzed roku, w drugim półroczu 2012 r. obniżyła się produkcja mąki żytniej, przy spadku przemiałów przemysłowych. Większa jest produkcja makaronów, mieszanek paszowych dla zwierząt, pieczywa i mąki pszennej.

Na światową sytuację podażowo-popytową na rynku zbóż w bieżącym sezonie wpłynął znaczący spadek produkcji w USA, Rosji, na Ukrainie i w południowej Europie. Światowa produkcja kukurydzy spadła z 884 do 852 mln ton. Niższe były także zbiory jęczmienia i owsa. Zwiększyły się tylko zbiory żyta, a produkcja pszenicy spadła z 696 do 654 mln ton. W UE łączna produkcja zbóż wynosi 272 mln ton, wobec 284 mln ton poprzednio. W porównaniu z poprzednim sezonem wzrosły zbiory kukurydzy w Argentynie, ale mniejsza jest produkcja pszenicy w Australii.

Po grudniowym spadku cen, w styczniu doszło do niewielkiego ich wzrostu. Tendencje cenowe mają podobny przebieg w Europie i USA, przy czym za oceanem ceny zbóż są wyższe. Wysokie ceny ziarna utrzymują się także w kraju i przekraczają one poziom sprzed roku. Po przejściowym spadku cen kukurydzy w okresie jej zbiorów, powróciły one do poprzedniego poziomu. Do końca sezonu poziom cen będzie nadal wysoki.

Po wzroście cen krajowych pod koniec 2012 r., obecnie ceny ustabilizowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Najdroższa jest pszenica paszowa i konsumpcyjna, z którą według MRiRW pod koniec stycznia płacono ponad 1000 zł/t. Cenę tę przekroczył również jęczmień browarniany. Ceny żyta są poniżej 800, a kukurydzy przekraczają 900 zł/t.

Według notowań MRiRW pod koniec stycznia 2012 r. ceny zbóż były wyższe niż pod koniec czerwca. Wyraźnie niższe są ceny żyta i owsa, a także jęczmienia konsumpcyjnego. W porównaniu z końcem grudnia 2012 r. podrożała pszenica paszowa, żyto konsumpcyjne, jęczmień browarniany i owies. Większość zbóż paszowych jest droższa od konsumpcyjnych. Pod koniec stycznia za jedną tonę pszenicy konsumpcyjnej można było kupić 1016 kg pszenicy paszowej, a w przypadku żyta i jęczmienia konsumpcyjnego i paszowego relacje ta wynosiły odpowiednio o 0,96 i 0,94.

W grudniu w porównaniu z listopadem spadła cena detaliczna mąki, a ceny pieczywa i kaszy nie zmieniły się. Średnia cena mąki w 2012 r. była o 3,5% wyższa niż przed rokiem, a chleba mieszanego o 1,8%. W obecnym sezonie udział ceny zboża w cenie pieczywa ocenia się na ok. 16%. Wysokie ceny są istotną przyczyną spadku spożycia przetworów zbożowych, które w trzech pierwszych kwartałach 2012 r. wyniosło w wadze produktu 6,48 kg miesięcznie na osobę, wobec 6,66 kg przed rokiem.

Wysokie ceny zbóż powodują dalsze podwyżki cen paszowych mieszanek przemysłowych, które w grudniu były o ok. 14% wyższe niż przed rokiem, a w porównaniu z czerwcem wzrosły o ponad 6%, przy czym większy jest wzrost cen koncentratów.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2010	I-XII	594,0	406,9	590,1	492,8	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2011	I-XII	822,1	759,9	692,4	758,1	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2011	I-VI	937,0	776,1	900,1	782,4	984,2	786,5	912,2	855,5	X
2012	I-VI	850,6	818,4	808,2	822,2	926,6	825,0	888,1	759,1	X
	X	753,5	826,2	681,8	729,8	883,0	791,9	813,3	797,7	X
	XI	747,5	785,6	670,5	734,7	874,9	786,2	817,7	793,7	448,18
	XII	759,1	799,9	686,1	749,4	872,3	789,2	824,0	781,7	453,52
2012	I	782,5	780,4	717,3	788,6	871,1	787,8	834,5	785,6	443,48
	II	794,5	811,7	728,3	805,8	885,6	813,9	846,6	793,2	423,88
	III	802,5	820,9	744,3	816,2	906,9	827,0	884,7	826,8	419,12
	IV	898,3	815,7	814,5	857,7	957,3	837,8	928,3	847,5	423,03
	V	933,4	828,1	855,4	838,1	971,7	848,5	916,2	861,4	434,46
	VI	906,9	850,5	829,4	835,8	966,8	834,8	918,0	857,8	X
	VII	908,3	779,8	806,1	842,7	947,3	797,7	882,0	826,5	X
	VIII	897,0	730,9	800,9	819,4	947,7	779,2	860,5	821,9	X
	IX	915,0	723,0	805,8	820,0	959,1	796,2	864,9	849,3	X
	X	925,1	726,4	819,9	827,0	963,4	798,4	865,7	861,5	X
	XI	970,7	726,7	825,6	830,3	980,3	791,6	881,3	859,0	418,96
	XII	1016,8	748,1	871,9	855,6	1000,5	789,3	898,9	870,1	414,74
2013	I[a]	1027,4	777,6	919,9	880,4	1019,8	734,9	917,6	733,3	.

[a] *dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego*

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy[a]		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2010	I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2011	I-VI	1620,9	646,8	148,4	180,8	133,4	159,0	2133,6	990,3	371,2
2012	I-VI	1814,4	848,8	110,0	125,8	87,7	102,9	2174,0	1084,7	522,9
2010/11		4487,8	1927,3	499,9	634,4	333,6	532,9	6221,1	2979,1	1000,7[b]
2011/12		4993,4	2364,0	429,8	599,4	306,3	378,2	6470,1	3205,6	1555,5
	X	379,3	184,2	71,7	38,8	23,2	35,0	528,4	252,4	470,7
	XI	360,7	179,0	29,7	27,4	15,3	22,5	444,1	224,6	324,1
	XII	307,7	132,2	20,6	25,9	12,4	25,0	383,2	175,4	119,8
2012	I	281,9	124,0	16,4	21,1	11,3	18,6	342,4	158,9	73,6
	II	322,3	144,9	18,7	22,1	13,0	19,3	385,2	181,0	95,6
	III	354,3	167,9	21,4	22,5	13,5	18,3	420,8	205,9	108,6
	IV	276,8	129,8	16,0	15,3	11,6	13,9	324,7	164,2	81,0
	V	322,4	158,3	21,1	25,6	21,7	18,7	392,2	211,4	86,2
	VI	256,8	124,0	16,5	19,2	16,6	14,1	308,7	163,3	78,0
	VII	282,6	116,7	87,0	164,5	79,5	34,6	570,4	251,3	66,7
	VIII	1104,6	401,0	279,6	329,5	187,7	188,5	1936,4	919,5	71,7
	IX	539,5	208,5	94,8	106,4	64,1	67,8	821,8	403,7	132,1
	X	426,6	136,4	63,5	71,6	41,5	45,4	614,0	258,9	766,4
	XI	372,8	110,5	50,5	74,0	53,6	37,1	539,8	234,5	498,5
	XII	258,7		36,6				357,4		

[a] *tabela opracowana na postawie danych miesięcznych,* [b] *od października do września,*

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)[a]

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2009[b]	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2010[b]	I-XII	2759,5	2230,2	200,9	1674,9	177,2	7905,9
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2011	I-VI	916,4	675,8	69,6	475,2	75,8	3304,3
	VII	150,8	113,6	11,30	82,4	10,66	552,1
	VIII	170,6	126,3	12,39	83,4	11,52	553,5
	IX	173,2	129,0	12,16	83,0	12,69	542,9
	X	163,9	122,7	12,06	85,9	10,16	543,7
	XI	172,2	130,7	12,37	82,6	12,32	551,9
	XII	146,0	121,2	10,81	85,2	12,53	551,5
2012	I	147,2	109,5	12,33	78,8	12,68	545,6
	II	158,6	127,7	12,02	80,0	12,25	523,8
	III	168,5	136,2	12,03	84,1	12,72	584,8
	IV	142,1	116,0	12,73	80,8	9,67	615,3
	V	142,1	119,2	12,17	84,3	11,32	613,5
	VI	138,4	114,6	11,34	84,9	11,26	581,2
	VII	144,7	118,0	11,64	85,2	11,98	564,5
	VIII	159,6	129,9	11,57	88,0	12,04	575,6
	IX	157,5	129,4	10,07	86,9	11,90	542,9
	X	172,3	134,2	10,97	91,8	12,94	602,1
	XI	176,7	137,7	11,18	85,5	13,47	574,0
	XII		121	10,2		11,5	

[a] firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, [b] firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica[a]	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem[b]	pszenica[a]	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem[b]
2010	I-XII	1019,7	400,8	187,7	168,6	2057,2	693,0	6,7	140,8	294,0	1169,9
2011	I-XII	795,1	101,8	132,8	373,3	1530,6	835,1	47,1	230,5	476,8	1609,3
2011	I-VI	198,8	22,5	14,8	35,5	311,2	361,9	14,5	144,1	321,3	854,6
2012	I-VI	104,3	14,4	8,9	169,6	315,1	528,3	56,1	140,8	327,9	1063,7
2010/11		845,0	208,6	172,9	118,0	1523,3	654,2	19,4	217,8	481,6	1413,0
2011/12		700,5	93,7	126,9	507,4	1534,5	1001,4	88,7	227,1	483,5	1818,5
	X	97,96	12,64	24,05	85,52	234,2	48,04	6,60	7,04	22,48	85,1
	XI	143,52	8,56	9,00	142,54	317,3	58,74	4,34	7,98	43,15	115,1
	XII	75,27	7,19	17,37	85,08	200,7	60,36	7,43	9,23	14,47	92,5
2012	I	29,95	2,26	2,06	57,57	95,6	69,29	7,29	15,81	21,84	115,3
	II	24,15	1,35	2,24	32,97	68,0	70,41	9,08	23,92	37,36	141,5
	III	27,56	2,48	1,97	43,05	78,9	61,98	10,54	30,64	41,27	146,7
	IV	16,37	1,37	1,32	26,62	47,8	118,75	7,19	24,79	63,73	216,1
	V	2,09	3,96	1,42	5,67	14,6	160,73	13,35	23,44	96,70	297,8
	VI	4,28	5,75	1,04	5,70	17,7	63,91	9,65	26,35	76,36	177,9
	VII	131,88	9,43	28,14	33,34	208,1	41,13	4,37	22,85	31,50	100,7
	VIII	136,02	61,98	69,10	52,04	353,1	35,38	1,22	7,36	21,06	66,7
	IX	219,10	87,25	77,59	65,72	480,8	18,25	1,42	3,69	3,90	28,6
	X	102,27	49,47	48,51	300,30	525,1	14,64	0,39	8,05	18,00	41,9
	XI	258,60	22,24	49,53	314,36	665,9	14,42	0,09	3,96	16,29	35,3

[a] razem z pszenicą durum, [b] razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2010	I-XII	77,2	10,9	14,8	7,3	46,7	47,0	15,7	26,9	47,1	219,9
2011	I-XII	78,1	11,6	24,0	6,2	57,1	45,2	17,2	29,0	42,5	207,5
2011	I-VI	36,8	7,0	13,5	3,3	30,3	22,4	9,4	14,7	22,8	105,9
2012	I-VI	32,9	4,1	13,0	1,5	24,7	27,9	7,4	15,5	14,8	108,0
2010/11		74,0	12,5	21,5	7,6	51,7	49,6	17,3	28,7	44,8	210,5
2011/12		74,2	8,7	23,4	4,4	51,5	50,7	15,2	29,8	34,4	209,6
	X	5,69	0,90	1,71	0,39	5,14	3,83	1,08	2,45	2,80	18,34
	XI	7,85	0,69	1,93	0,87	6,12	3,98	1,14	2,65	1,92	16,80
	XII	7,21	1,02	1,84	0,73	1,74	2,95	0,97	3,02	2,64	13,49
2012	I	6,12	1,06	2,52	0,92	2,37	3,44	1,18	2,09	1,93	15,04
	II	6,70	0,89	2,12	0,62	2,85	4,03	1,01	1,97	2,05	10,36
	III	6,05	0,94	2,72	1,55	3,51	5,06	1,23	3,09	3,04	18,37
	IV	4,52	0,82	2,43	1,53	5,66	5,11	1,19	2,61	2,65	19,36
	V	4,38	0,82	2,05	1,70	4,19	5,16	1,26	3,14	3,06	23,48
	VI	4,63	0,99	2,33	0,84	6,09	5,79	1,19	2,25	1,95	26,62
	VII	4,75	1,11	2,16	1,83	6,01	5,01	1,28	2,18	3,21	24,77
	VIII	7,45	1,02	2,53	2,01	4,81	4,89	1,17	2,17	2,13	18,75
	IX	6,56	1,01	2,89	1,46	5,03	3,66	1,13	2,22	2,50	14,16
	X	7,93	1,41	3,11	1,50	3,69	5,24	1,29	2,76	2,90	14,56
	XI	8,20	1,01	1,92	1,44	3,28	3,92	1,26	3,56	2,99	13,74

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze[a]	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze[a]	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2010	I-XII	27,4	84,6	240,0	136,3	163,1	61,0	19,3	98,3	332,7	124,7
2011	I-XII	27,9	90,9	262,2	133,4	176,1	63,6	24,1	106,0	377,7	139,4
2011	I-VI	13,3	48,1	128,4	66,1	87,8	29,8	13,0	50,9	188,9	66,4
2012	I-VI	14,1	42,1	134,7	63,3	92,8	32,5	9,9	53,5	195,6	68,7
2010/11		25,6	90,1	253,8	138,7	174,2	63,2	23,4	105,1	360,8	133,4
2011/12		28,7	84,9	268,4	130,7	181,2	66,4	21,0	108,7	384,4	141,7
	X	2,55	7,43	21,64	12,18	17,33	6,51	1,66	8,74	29,62	11,22
	XI	2,73	6,92	23,27	12,13	14,81	6,16	1,83	10,01	31,41	12,74
	XII	2,88	6,79	24,73	11,26	15,71	5,97	2,12	10,20	25,52	10,83
2012	I	2,87	6,95	20,24	9,10	16,00	5,88	1,52	9,29	31,68	13,07
	II	2,63	7,12	20,98	10,09	15,48	5,84	1,75	8,15	31,19	12,44
	III	2,89	8,53	23,14	11,07	16,54	5,27	2,25	9,24	32,75	12,83
	IV	2,68	6,24	24,85	10,59	14,66	5,86	1,55	8,90	33,01	11,54
	V	2,17	6,94	23,16	11,90	15,48	4,57	1,54	9,86	35,47	11,39
	VI	2,46	6,70	26,67	10,91	15,13	5,24	1,72	10,38	34,59	10,26
	VII	2,67	6,18	23,95	11,08	15,53	6,05	1,65	9,35	31,50	12,17
	VIII	2,67	6,35	23,23	10,84	16,39	4,11	1,75	11,29	32,51	13,38
	IX	2,05	6,45	24,44	10,21	16,21	4,52	1,49	10,83	27,38	12,72
	X	2,84	7,67	25,87	11,83	17,33	5,01	1,79	11,57	30,76	14,97
	XI	2,77	7,21	22,96	10,80	16,32	4,76	1,59	10,79	28,29	13,92

[a] *uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż*

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2012	I-XII	.	2,37	.	4,36	.	4,50	.	5,79
2011	I-VI	1,40	2,25	1,78	4,00	3,55	4,36	4,77	5,50
2012	I-VI	1,26	2,34	1,87	4,34	3,71	4,52	4,83	5,76
	VII	1,37	2,32	1,75	4,14	3,59	4,44	4,82	5,63
	VIII	1,34	2,32	1,74	4,16	3,61	4,44	4,83	5,65
	IX	1,34	2,34	1,73	4,20	3,62	4,46	4,83	5,67
	X	1,32	2,33	1,72	4,22	3,62	4,48	4,85	5,71
	XI	1,28	2,34	1,72	4,22	3,62	4,50	4,84	5,72
	XII	1,27	2,32	1,72	4,26	3,62	4,50	4,85	5,70
2012	I	1,23	2,32	1,84	4,30	3,67	4,50	4,83	5,70
	II	1,20	2,35	1,83	4,32	3,66	4,50	4,81	5,75
	III	1,21	2,35	1,83	4,32	3,69	4,50	4,81	5,77
	IV	1,28	2,34	1,86	4,36	3,70	4,52	4,83	5,78
	V	1,33	2,36	1,92	4,36	3,75	4,52	4,85	5,76
	VI	1,32	2,37	1,93	4,32	3,76	4,52	4,87	5,79
	VII	1,33	2,38	1,89	4,32	3,77	4,52	4,88	5,80
	VIII	1,37	2,39	1,86	4,32	3,78	4,52	4,88	5,80
	IX	1,38	2,39	1,90	4,36	3,79	4,50	4,91	5,82
	X	1,36	2,37	1,88	4,40	3,79	4,50	4,92	5,82
	XI	1,40	2,41	1,90	4,46	3,81	4,50	4,93	5,84
	XII	.	2,38	.	4,46	.	4,50	.	5,85

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zl/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydla dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2011	I-XII	1493,9	1564,0	2161,0	1304,5	1755,8	1548,2	2265,5
2012	I-XII	1634,3	1724,9	2333,8	1435,5	1923,4	1671,1	2511,5
2011	I-VI	1465,0	1530,7	2118,9	1272,3	1712,2	1517,2	2255,4
2012	I-VI	1566,9	1646,1	2259,3	1369,3	1851,9	1606,6	2365,6
	VII	1520,2	1594,4	2193,9	1344,2	1801,9	1580,5	2270,2
	VIII	1524,0	1590,2	2199,9	1346,4	1805,5	1587,8	2269,5
	IX	1509,9	1602,4	2199,1	1333,2	1804,1	1580,9	2265,0
	X	1512,5	1603,9	2218,5	1335,2	1799,4	1578,4	2274,7
	XI	1541,5	1598,4	2205,5	1331,8	1796,2	1574,1	2286,2
	XII	1528,1	1594,4	2201,2	1329,0	1788,7	1573,0	2287,9
2012	I	1521,5	1594,0	2202,8	1330,1	1789,8	1572,9	2297,4
	II	1530,8	1610,2	2225,7	1337,0	1820,8	1580,2	2316,1
	III	1547,3	1632,5	2237,1	1343,2	1835,2	1585,0	2328,5
	IV	1560,5	1658,7	2262,7	1363,2	1856,2	1603,1	2377,1
	V	1607,3	1683,1	2296,1	1405,0	1894,4	1633,0	2414,2
	VI	1634,0	1716,3	2331,2	1437,4	1914,9	1665,6	2460,2
	VII	1646,7	1740,7	2354,5	1454,2	1943,4	1688,2	2510,5
	VIII	1662,5	1765,0	2384,3	1482,0	1980,2	1716,4	2583,2
	IX	1700,5	1813,3	2414,2	1513,0	2005,8	1741,4	2673,4
	X	1722,8	1827,8	2421,7	1520,5	2012,2	1754,3	2712,4
	XI	1735,1	1828,0	2431,2	1515,5	2014,1	1755,8	2724,1
	XII	1742,1	1829,5	2443,9	1525,0	2013,3	1756,8	2737,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka[a]

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
	VII	1,673	1,732	2,825	0,785	2,101	3,549	2,403
	VIII	1,731	1,840	2,918	0,790	2,097	3,535	2,426
	IX	1,693	1,997	2,877	0,803	2,212	3,758	2,489
	X	1,686	2,038	2,872	0,814	2,233	3,805	2,417
	XI	1,694	2,053	2,908	0,823	2,275	3,904	2,344
	XII	1,684	2,051	2,899	0,846	2,435	4,191	2,426
2012	I	1,688	2,055	2,916	0,835	2,259	3,902	2,375
	II	1,643	2,056	2,846	0,829	2,306	3,994	2,296
	III	1,624	2,024	2,816	0,817	2,233	3,871	2,240
	IV	1,627	1,939	2,837	0,765	2,225	3,881	2,203
	V	1,656	1,950	2,845	0,725	2,220	3,815	2,175
	VI	1,722	1,981	2,947	0,697	2,284	3,910	2,277
	VII	1,823	2,052	3,147	0,687	2,207	3,810	2,321
	VIII	1,902	2,089	3,315	0,679	2,203	3,839	2,252
	IX	1,900	2,091	3,358	0,677	2,211	3,906	2,219
	X	1,904	2,089	3,397	0,684	2,186	3,900	2,147
	XI	1,914	2,055	3,441	0,701	2,100	3,774	2,065
	XII	1,932	2,012	3,469	0,722	1,958	3,515	2,017

[a] *relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów*

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
	VII	202	234	178	185	197	172	221	225	219
	VIII	205	207	185	202	187	165	225	235	215
	IX	207	203	174	197	193	159	215	171	213
	X	187	207	164	188	181	160	163	154	146
	XI	187	172	159	183	183	146	141	147	145
	XII	180	176	161	183	178	150	148	147	145
2012	I	190	176	167	200	182	156	151	160	162
	II	203	181	188	202	195	165	158	167	173
	III	204	184	188	204	203	170	176	168	180
	IV	219	187	186	208	219	178	179	174	191
	V	218	205	193	207	208	165	191	171	208
	VI	215	199	195	197	204	169	174	179	190
	VII	252	220	226	239	220	201	186	213	207
	VIII	248	230	233	231	221	203	181	243	217
	IX	255	238	234	234	228	211	174	224	228
	X	256	237	237	231	225	206	218	227	217
	XI	269	278	234	234	232	236	217	227	259
	XII	273	256	238	237	238	203	222	229	227
2013	I	263	252	237	230	232	212	197	219	231

Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

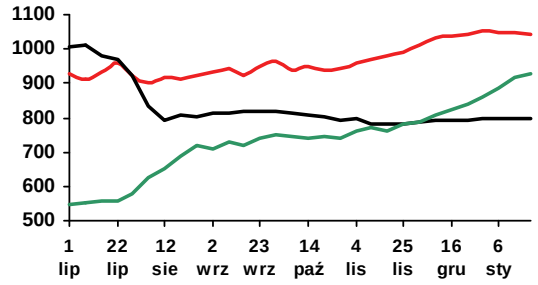

Rys. 2. Pszenica paszowa

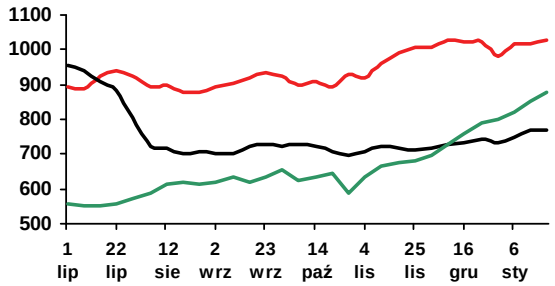

Rys. 3. Żyto paszowe

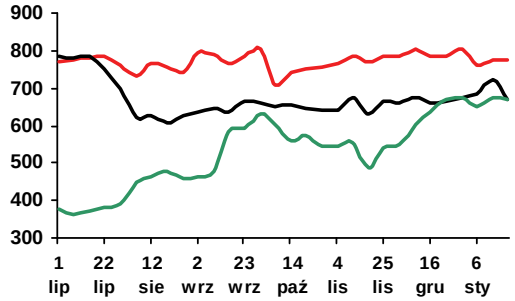

Rys. 4. Kukurydza paszowa

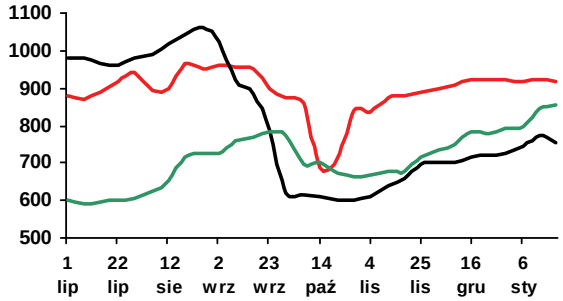

Rys. 5. Jęczmień paszowy

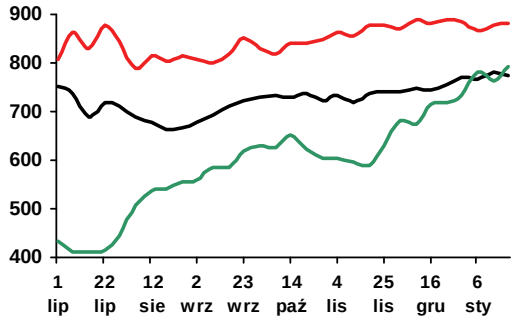

Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

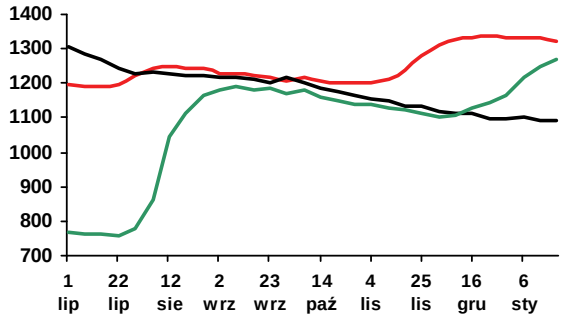

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

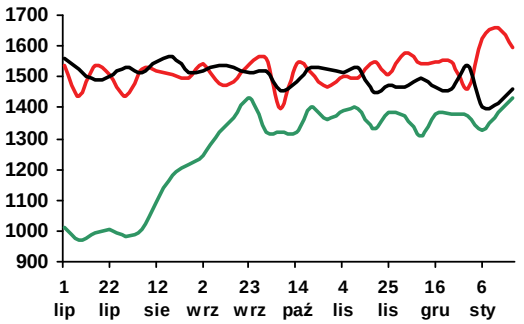

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

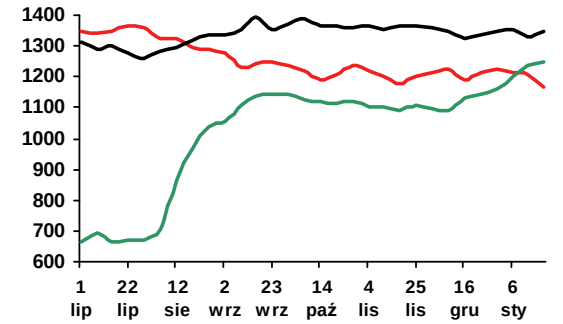

Legenda:
2012/13 2011/12 2010/12

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż" 2010-13; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Produkcja cukru z buraków cukrowych wyniesie w sezonie 2012/2013 1800-1850 tys. ton i będzie taka sama jak przed rokiem. Według danych GUS w okresie wrzesień-grudzień br. koncerny cukrownicze wytworzyły 1650 tys. ton, tj. o 3,8% mniej cukru niż przed rokiem. W styczniu br. produkcja może wynieść ok. 150 tys. ton, gdyż czas trwania przerobu w ostatnich latach wydłużył się. Ze względu na zimowe warunki pogodowe wystąpiły niewielkie opóźnienia dostaw surowca do cukrowni. W sezonie 2012/2013 wystąpi problem z zagospodarowaniem cukru pozakwotowego (400-450 tys. ton), który będzie eksportowany przede wszystkim do krajów trzecich. Komisja Europejska może zezwolić także na sprzedaż części nadwyżek na rynek UE. Działania te nie rozwiążą problemu nadwyżek podaży, a część cukru pozakwotowego zostanie zaliczona na poczet produkcji w kampanii 2013/2014. W rezultacie kontraktacja surowca na przyszły sezon może obejmować mniejszy areał uprawy.

Popyt na cukier na rynku krajowym wykazuje niewielkie zmiany (ok. 1550 tys. t). W okresie pierwszych trzech kwartałów 2012 r. spożycie cukru w gospodarstwach domowych (bez produktów zawierających cukier) spadło o 0,8% do 14,2 kg, a głównym powodem były wysokie ceny detaliczne. Spadek konsumpcji wystąpił w rodzinach pracowniczych oraz emerytów i rencistów odpowiednio o 1% i 0,6%. Niewielki wzrost spożycia odnotowano w tylko rodzinach osób pracujących na własny rachunek. Zużycie cukru w przemyśle spożywczym prawdopodobnie nieznacznie wzrosło do 900-910 tys. ton. Wskazują na to wyniki produkcji artykułów zawierających cukier w średnich i dużych przedsiębiorstwach oraz wyniki handlu zagranicznego słodyczami. W okresie 11 miesięcy 2012 r. produkcja czekolady wyniosła 142 tys. ton, a wyrobów czekoladowanych 83 tys. ton i była odpowiednio o 33% i 24% większa niż przed rokiem. Eksport wyrobów cukierniczych zawierających kakao wyniósł 203 tys. ton i był o 5% większy niż w całym 2011 r. W tym samym okresie produkcja cukierków i pozostałych wyrobów cukierniczych utrzymała się na poziomie ubiegłego roku (ok. 50 tys. ton).

W grudniu 2012 r. wystąpił dalszy nieznaczny spadek cen cukru. Ceny zbytu cukru paczkowanego spadły o 1,2% do 3,38 zł/kg, a cukru w workach 50 kg o 0,7% do 3,23 zł/kg. Ceny zbytu były wyższe od ceny referencyjnej (404,4 EUR/tonę) przeliczonej na walutę krajową (1,66 zł/kg). Nieznacznie spadły także ceny detaliczne do 3,93 zł/kg. Średnioroczna cena detaliczna wyniosła 3,95 zł/kg i była zaledwie o 0,3% niższa niż w 2011 r., mimo dużej produkcji w kampanii 2012/2013. W pierwszej połowie 2013 r. ceny na rynku krajowym nadal będą wykazywały lekką tendencję spadkową.

W okresie jedenastu miesięcy br. eksport cukru wyniósł 529 tys. ton, w tym na ryku unijnym sprzedano 301 tys. ton. Cukier pozakwotowy był eksportowany do krajów trzecich bez refundacji wywozowych, ale dużą część tego wywozu realizowały firmy z krajów UE. Na rynku unijnym liczącymi się odbiorcami były Niemcy (86 tys. ton), Słowacja (65 tys. ton) oraz Czechy (57 tys. ton). Duży był eksport do Syrii (54 tys. ton) i Izraela (37 tys. ton) oraz do krajów WNP (65 tys. ton). Ceny w eksporcie wahały się od 780 EUR/tonę w sprzedaży do UE oraz 480 EUR/tonę na rynkach państw trzecich. Import cukru wyniósł ok. 243 tys. ton, z tego w okresie marzec-sierpień 214 tys. ton. W kolejnych miesiącach przywóz znacznie spadł, a koncerny cukrownicze rozpoczęły przygotowania do kampanii. W imporcie dominował cukier trzcinowy do rafinacji z: Kuby (74 tys. ton), Zambii (28 tys. ton), Jamajki (22 tys. ton). Import z krajów UE był niewielki (29 tys. ton), w tym z Francji 8 tys. ton. Ceny importowe unijnego cukru były wysokie: 800 EUR/tonę. Cukier do rafinacji importowano po ok. 400 EUR/tonę.

Według danych F.O. Licht światowa produkcja w przeliczeniu na cukier surowy w sezonie 2012/2013 wzrosła o 3,8% do rekordowego poziomu 177 mln ton. W tym samym okresie konsumpcja wzrosła o 1,9% do 174 mln ton. W konsekwencji wzrosły zapasy końcowe, które wywierają presję na ceny. Światowe ceny cukru białego spadły do 495 USD/tonę, a cukru surowego do 410 EUR/tonę. Obecny poziom cen utrzyma się przez dłuższy okres, gdyż notowania terminowe cen cukru białego na sierpień 2014 r. wynoszą ok. 520 USD/tonę.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2010	XI	540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48
	XII	734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17
2011	I	588,16	570,42	640,43	662,80	659,73	764,85
	II	594,53	593,63	-	675,53	670,47	841,76
	III	616,42	615,10	-	666,18	721,08	605,23
	IV	674,44	673,59	-	666,87	666,77	709,06
	V	709,47	709,10	-	604,25	596,67	857,64
	VI	707,04	706,79	-	426,32	738,14	377,00
	VII	689,73	692,17	672,20	577,95	863,04	426,79
	VIII	719,60	737,02	606,13	539,12	779,13	497,82
	IX	735,70	769,85	589,11	509,57	708,57	479,06
	X	674,54	777,54	535,75	670,54	668,99	698,71
	XI	663,06	794,50	538,38	722,44	748,36	673,11
	XII	737,19	773,03	669,49	697,50	698,56	696,09
2012	I	642,12	775,24	492,89	860,90	870,36	823,83
	II	612,50	769,80	497,14	756,09	827,25	713,70
	III	704,23	800,05	488,41	640,40	809,73	613,28
	IV	726,18	836,13	482,28	654,71	836,11	615,00
	V	568,45	826,64	475,14	731,64	880,46	707,75
	VI	645,29	793,82	448,22	793,78	867,49	753,79
	VII	614,50	779,73	466,39	592,27	816,59	579,61
	VIII	643,76	808,77	496,03	377,06	779,25	379,05
	IX	701,68	798,22	470,50	723,68	785,31	575,13
	X	684,15	784,72	457,59	708,10	755,19	624,92
	XI	603,91	778,38	448,30	698,26	732,34	612,09

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna [a]	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2010	XII	2,44	2,64	1,60	2,88
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07
	II	2,98	3,53	1,59	3,39
	III	2,97	4,15	1,62	4,79
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01
	V	2,93	3,43	1,59	4,63
	VI	2,89	3,35	1,61	4,26
	VII	2,93	3,54	1,61	4,05
	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95
2012	I	3,23	3,51	1,77	3,95
	II	3,21	3,55	1,69	3,96
	III	3,28	3,54	1,67	3,96
	IV	3,30	3,53	1,68	3,98
	V	3,29	3,53	1,73	3,97
	VI	3,23	3,53	1,74	3,97
	VII	3,22	3,51	1,69	3,97
	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96
	XII	3,23	3,38	1,66	3,93

[a] *cenę referencyjna 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT*
Źródło: Dane GUS.

Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

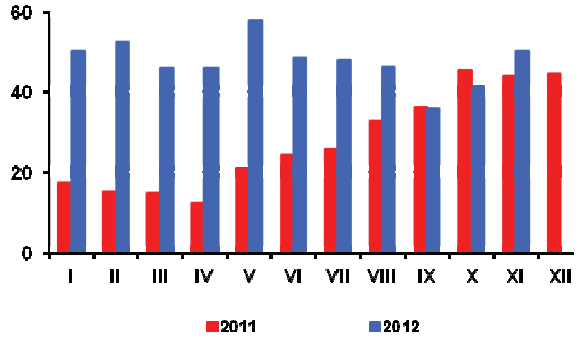

Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

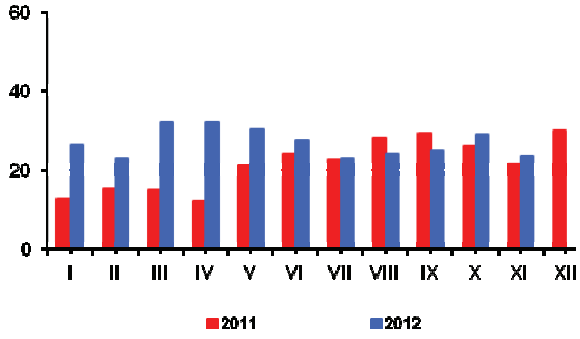

Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

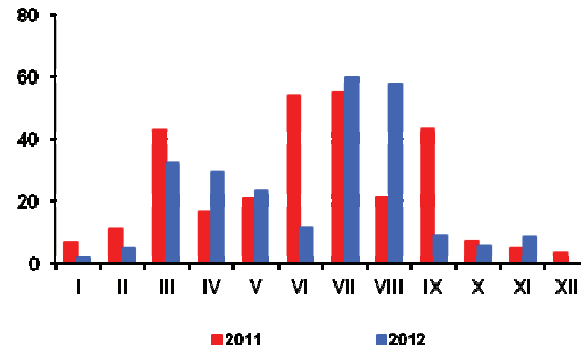

Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

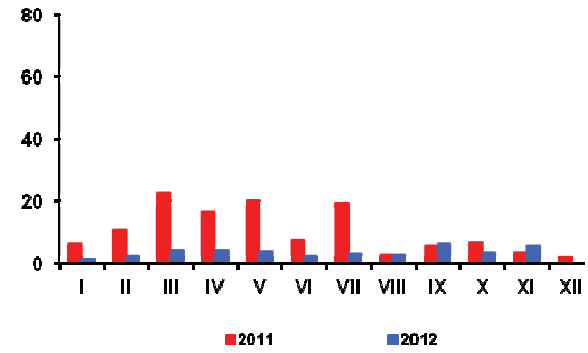

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

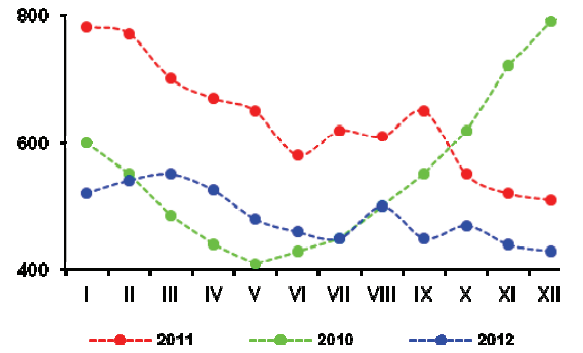

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

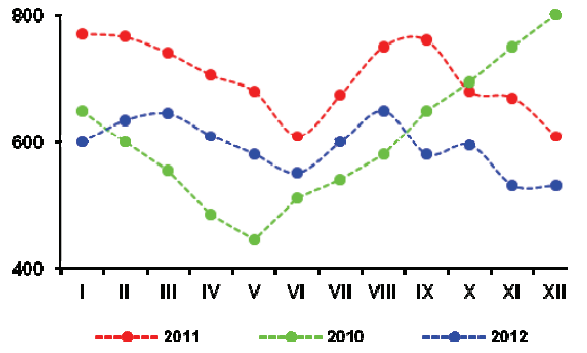

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report", GUS.

Ewa Rosiak

Magdalena Bodył

Światowe zbiory nasion i owoców 10 najważniejszych roślin oleistych wzrosną w sezonie 2012/13 o ok. 6% do ok. 464 mln ton. Spodziewany jest wzrost zbiorów wszystkich oleistych, z wyjątkiem nasion słonecznika, bawełny, sezamu i rącznika. Prawdopodobnie najbardziej wzrośnie produkcja soi, najważniejszej rośliny oleistej w skali świata, o ok. 13% do ok. 270 mln ton, jeżeli potwierdzą się prognozy bardzo wysokich jej zbiorów wiosną w krajach Ameryki Południowej. Kontynent południowoamerykański corocznie umacnia swoją pozycję w światowej produkcji soi. Oczekuje się, że w bieżącym sezonie zbiory w Brazylii zwiększą się o ok. 23% do ok. 82 mln ton i tym samym będą niewiele niższe niż w USA, które dotychczas były liderem w światowej produkcji soi. Produkcja soi w Argentynie może zwiększyć się o ok. 30% do ok. 52 mln ton, a w Paragwaju niemalże podwoić się i wynieść ok. 9 mln ton. Zbiory rzepaku w skali globalnej będą niewiele wyższe niż w sezonie poprzednim. Duży wzrost zbiorów odnotowano tylko w Indiach, a u pozostałych kluczowych producentów nastąpiły ich spadki. Niewielki spadek zbiorów rzepaku przewiduje się też wiosną w Australii. Mimo większych zbiorów światowe zasoby nasion oleistych zwiększą się niewiele, z uwagi na niski stan zapasów na początku sezonu. Relacje popytowo/podażowe na światowym rynku oleistych w sezonie 2012/13 pozostaną napięte, a ceny nasion oleistych i produktów ich przerobu będą wysokie.

Po dwóch miesiącach niewielkich spadków, w grudniu ceny większości surowców na rynku europejskim wrosły. Podrożał rzepak, jak i produkty jego przerobu. W portach europejskich w grudniu za rzepak płacono średnio 623 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 5 USD/tonę (o 0,8%) więcej niż przed miesiącem i o 45 USD/tonę (o 7,8%) więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował średnio 1190 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 2 USD/tonę (o 0,2%) droższy niż przed miesiącem, ale o 62 USD/tonę (o 5,0%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła średnio 374 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 25 USD/tonę (o 6,7%) wyższa niż przed miesiącem oraz o 172 USD/tonę (o 76%) wyższa niż przed rokiem. W styczniu 2013 r. średnie ceny rzepaku i oleju rzepakowego na rynku europejskim były prawdopodobnie wyższe, a śruty rzepakowej nieco niższe niż przed miesiącem.

Na rynku krajowym za rzepak płacono w styczniu 2013 r. średnio 2006 zł/tonę, tj. prawie tyle samo co przed miesiącem, natomiast podrożał olej rzepakowy niekonfekcjonowany o 0,3% do 4150 zł/tonę, a śruta rzepakowa potaniała o 1,2% do 1108 zł/tonę. W relacji do stycznia 2012 r. cena rzepaku nie zmieniła się, cena śruty rzepakowej wzrosła o 58%, a cena oleju rzepakowego zmalała o 9,5%.

Krajowy przerób rzepaku w listopadzie zmalał, ale nadal był znacznie większy niż przed rokiem. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały w listopadzie 68 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 8,5% mniej niż w poprzednim miesiącu, ale o 32,2% więcej niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku, a w pierwszych jedenastu miesiącach 2012 r. łącznie 512 tys. ton, tj. o 3,5% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego w pierwszych jedenastu miesiącach 2012 r. wyniosła 493 tys. ton i była o 15,2% większa niż przed rokiem, a produkcja margaryn wzrosła o 5,7% do 372 tys. ton.

Eksport i import surowców i produktów oleistych w listopadzie był mniejszy niż w poprzednim miesiącu. Wyjątkiem był wzrost eksportu margaryn. Od stycznia do listopada 2012 r. wywieziono: 231 tys. ton rzepaku (o 76% więcej niż w tym samym okresie 2011 r.), 159 tys. ton oleju rzepakowego (o 7% więcej), 487 tys. ton śruty rzepakowej (o 23% więcej) i 125 tys. ton margaryn (o 6% więcej). Przywieziono: 3235 tys. ton śrut oleistych (o 24% więcej niż w pierwszych jedenastu miesiącach 2011 r.), 490 tys. ton olejów roślinnych (o 4% więcej), 579 tys. ton nasion oleistych (o 11% więcej), w tym 442 tys. ton rzepaku (o 12% więcej) oraz 106 tys. ton margaryn (o 50% więcej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych, podobnie jak zwierzęcych, rosły w 2012 r. zdecydowanie wolniej niż w roku poprzednim. Wzrost cen tłuszczów roślinnych w 2012 r. wyniósł średnio 4,2% w relacji rok do roku (wobec 7,3% w roku poprzednim) i był większy od stopy inflacji (3,7%), ale nieznacznie mniejszy od wzrostu cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (4,3%). W grupie tłuszczów roślinnych najbardziej zwiększyły się ceny margaryn (o 5,4%), a następnie olejów roślinnych (o 3,0%) i oliwy z oliwek (o 0,4%). W grupie tłuszczów zwierzęcych bardzo znacząco wzrosły ceny „pozostałych tłuszczów zwierzęcych" (o 24,4%), a cena masła zmalała o 1,2%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego[a]	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar-czalności[b] w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	817 513	384 287	247 093	954 707	25,04	30,2	85,6
2011 I-XII	695 565	515 142	182 015	1028692	26,98	26,2	67,6
2011 XI	51 199	47 393	16 012	82 580	2,17	31,3	62,0
XII	57 387	44 191	21 057	80 521	2,11	36,7	71,3
2012 I	50 717	47 032	14 066	83 683	2,19	27,7	60,6
II	47 406	36 959	10 247	74 118	1,94	21,6	64,0
III	57 936	55 446	10 561	102 821	2,70	18,2	56,3
IV	33 882	48 184	4 967	77 099	2,02	14,7	43,9
V	34 494	38 479	10 123	62 850	1,65	29,3	54,9
VI	25 062	41 582	8 417	58 227	1,53	33,6	43,0
VII	15 585	36 423	8 092	43 916	1,15	51,9	35,5
VIII	50 762	49 267	12 292	87 737	2,30	24,2	57,9
IX	54 445	42 652	30 100	66 997	1,76	55,3	81,3
X	73 961	47 992	41 208	80 745	2,12	55,7	91,6
XI	67 663	45 695	32 782	80 576	2,11	48,4	84,0
Zmiany w %							
XI 2012 / X 2012	-8,5	-4,8	-20,4	-0,2	-0,2	x	x
XI 2012 / XI 2011	32,2	-3,6	104,7	-2,4	-2,4	x	x
XI 2012 / XII 2011	17,9	3,4	55,7	0,1	0,1	x	x

[a] produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, [b] produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego[a]	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar-czalności[b] w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	817 513	39 521	231 490	625 544	16,39	28,3	130,7
2011 I-XII	695 565	85 490	164 628	616 427	16,15	23,7	112,8
2011 XI	51 199	7999	14430	44768	1,17	28,2	114,4
XII	57 387	6233	16088	47532	1,25	28,0	120,7
2012 I	50 717	6310	11555	45472	1,19	22,8	111,5
II	47 406	6352	9055	44703	1,17	19,1	106,0
III	57 936	8559	7145	59350	1,56	12,3	97,6
IV	33 882	10896	3379	41399	1,09	10,0	81,8
V	34 494	8639	9441	33692	0,88	27,4	102,4
VI	25 062	8 379	7 106	26 335	0,69	28,4	95,2
VII	15 585	7 124	6 156	16 553	0,43	39,5	94,2
VIII	50 762	9 013	11 184	48 591	1,27	22,0	104,5
IX	54 445	10 358	22 558	42 245	1,11	41,4	128,9
X	73 961	9 116	40 157	42 920	1,13	54,3	172,3
XI	67 663	7 951	31 321	44 293	1,16	46,3	152,8
Zmiany w %							
XI 2012 / X 2012	-8,5	-12,8	-22,0	3,2	3,2	x	x
XI 2012 / XI 2011	32,2	-0,6	117,1	-1,1	-1,1	x	x
XI 2012 / XII 2011	17,9	27,6	94,7	-6,8	-6,8	x	x

[a] produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, [b] produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej[a]	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar-czalności[b] w %
2010 I-XII	1 226 270	2 653 153	669 183	3 210 240	54,6	38,2
2011 I-XII	1 043 348	2 950 882	505 004	3 489 226	48,4	29,9
2011 XI	76799	296 241	46 829	326 211	61,0	23,5
XII	86081	333 807	49 605	370 283	57,6	23,2
2012 I	76076	252 050	57 006	271 120	74,9	28,1
II	71109	253 896	46 416	278 589	65,3	25,5
III	86904	326 996	65 284	348 616	75,1	24,9
IV	50823	237 235	45 619	242 439	89,8	21,0
V	51741	339 602	32 863	358 480	63,5	14,4
VI	37593	351 100	24 741	363 952	65,8	10,3
VII	23378	282 076	36 739	268 715	157,2	8,7
VIII	76143	246 123	71 131	251 135	93,4	30,3
IX	81668	243 081	58 600	266 149	71,8	30,7
X	110 942	348 941	89 742	370 141	80,9	30,0
XI	101495	353 415	44 018	410 892	43,4	24,7
Zmiany w %						
XI 2012 / X 2012	-8,5	1,3	-51,0	11,0	x	x
XI 2012 / XI 2011	32,2	19,3	-6,0	26,0	x	x
XI 2012 / XII 2011	17,9	5,9	-11,3	11,0	x	x

[a] wyliczenia IERiGŻ-PIB, [b] produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja[a]	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar-czalności[b] w %
2010 I-XII	1 226 270	13 697	627 199	612 768	51,1	200,1
2011 I-XII	1 043 348	15 309	440 599	618 058	42,2	168,8
2011 XI	76 799	625	40 012	37 412	52,1	205,3
XII	86 081	525	43 378	43 228	50,4	199,1
2012 I	76 076	1 202	51 346	25 932	67,5	293,4
II	71 109	1 168	41 952	30 325	59,0	234,5
III	86 904	721	58 687	28 938	67,5	300,3
IV	50 823	2 075	40 102	12 796	78,9	397,2
V	51 741	2 391	27 249	26 883	52,7	192,5
VI	37 593	2 298	18 706	21 185	49,8	177,5
VII	23 378	1 266	21 872	2 772	93,6	843,5
VIII	76 143	1 495	56 856	20 782	74,7	366,4
IX	81 668	1 236	51 529	31 375	63,1	260,3
X	110 942	3 691	81 339	33 294	73,3	333,2
XI	101 495	1 319	37 585	65 229	37,0	155,6
Zmiany w %						
XI 2012 / X 2012	-8,5	-64,3	-53,8	95,9	x	x
XI 2012 / XI 2011	32,2	111,0	-6,1	74,4	x	x
XI 2012 / XII 2011	17,9	151,2	-13,4	50,9	x	x

[a] wyliczenia IERiGŻ-PIB, [b] produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja[a]	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar-czalności[b] w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	389 803	66 583	118 429	337 957	8,86	30,4	115,3
2011 I-XII	397 287	78 471	128 506	347 252	9,10	32,3	114,4
2011 XI	37 530	11 479	12 426	36 583	0,96	33,1	102,6
XII	27 944	7 798	10 676	25 066	0,66	38,2	111,5
2012 I	30 760	10 222	10 491	30 491	0,80	34,1	100,9
II	31 799	10 813	10 634	31 978	0,84	33,4	99,4
III	36 109	9 080	13 175	32 014	0,84	36,5	112,8
IV	28 390	7 901	10 515	25 776	0,68	37,0	110,1
V	29 875	8 993	10 330	28 538	0,75	34,6	104,7
VI	34 105	9 589	10 933	32 761	0,86	32,1	104,1
VII	30 770	8 103	8 687	31 678	0,83	28,2	97,1
VIII	35 402	9 595	10 822	34 751	0,91	30,6	101,9
IX	32 292	10 171	10 405	34 266	0,90	32,2	94,2
X	41 504	12 379	14 115	27 389	0,72	34,0	151,5
XI	40 236	9 423	15 212	25 000	0,66	37,8	160,9
Zmiany w %							
XI 2012 / X 2012	-3,1	-23,9	7,8	-8,7	-8,7	x	x
XI 2012 / XI 2011	7,2	-17,9	22,4	-31,7	-31,7	x	x
XI 2012 / XII 2011	44,0	20,8	42,5	-0,3	-0,3	x	x

[a] produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, [b] produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak[a]	Pszenica	Relacja cen
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
2011 I-XII	1839,1	821,1	2,24
2011 XII	1922,0	759,1	2,53
2012 I	2007,0	782,5	2,56
II	1962,0	794,5	2,47
III	1985,0	802,5	2,47
IV	2060,0	898,3	2,29
V	2077,0	933,4	2,23
VI	2012,0	906,9	2,22
VII	1946,8	908,3	2,14
VIII	1944,2	897,0	2,17
IX	1990,2	915,0	2,18
X	2003,0	925,1	2,17
XI	1982,0	970,7	2,04
XII	2007,0	1016,8	1,97
Zmiany w %			
XII 2012 / X 2011	1,3	4,7	x
XII 2012 / XII 2011	4,4	33,9	x
I-XII 2011 / I-XII 2010	44,0	37,0	x

[a] ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g[a]	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g[b]	smalec w op. 250 g
2011 I-XII	5,29	7,06	16,91	5,18	6,70	13,75	22,40	6,08
2012 I-XII	5,50	7,27	15,95	6,50	7,00	14,15	21,55	7,96
2011 XII	5,58	7,15	17,82	6,39	6,88	14,05	23,15	7,64
2012 I	5,57	7,41	17,65	6,34	6,89	14,13	23,20	7,84
II	5,57	7,35	17,19	6,44	6,87	14,20	23,20	7,92
III	5,54	7,31	16,73	6,46	6,92	14,18	22,70	7,96
IV	5,52	7,27	16,03	6,43	6,92	14,15	22,00	7,92
V	5,47	7,25	15,11	6,44	6,94	14,13	21,55	7,92
VI	5,54	7,23	15,04	6,49	7,01	14,13	20,90	7,92
VII	5,50	7,28	15,05	6,50	7,04	14,08	20,75	7,88
VIII	5,48	7,21	15,08	6,52	7,04	14,15	20,35	7,92
IX	5,46	7,20	15,39	6,56	7,04	14,13	20,40	7,96
X	5,50	7,20	15,70	6,60	7,05	14,15	21,05	8,08
XI	5,48	7,26	16,01	6,63	7,01	14,10	21,05	8,12
XII	5,40	7,29	16,49	6,57	6,98	14,20	21,45	8,16
Zmiany w %								
XII 2012 / X 2011	-1,5	0,4	3,0	-0,9	-0,4	0,7	1,9	0,5
XII 2012 / XII 2011	-3,2	2,0	-7,5	2,8	1,5	1,1	-7,3	6,8
I-XII 2012 / I-XII 2011	4,0	3,0	-5,6	25,5	4,5	2,9	-3,8	30,9

[a] *do XII 2011 r. masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, od I 2012 r. masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy*

[b] *masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy*

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

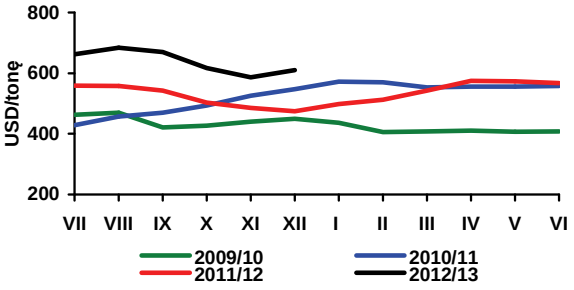

Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

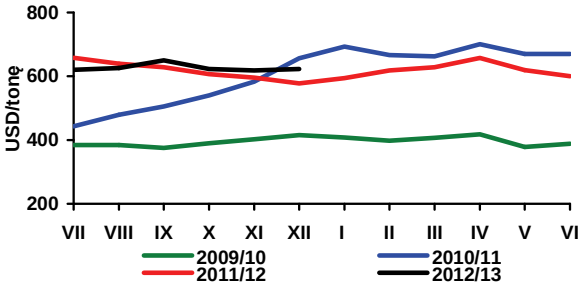

Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

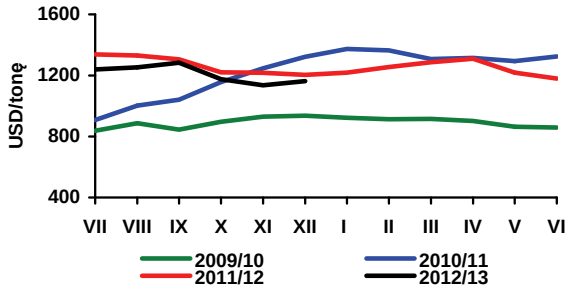

Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

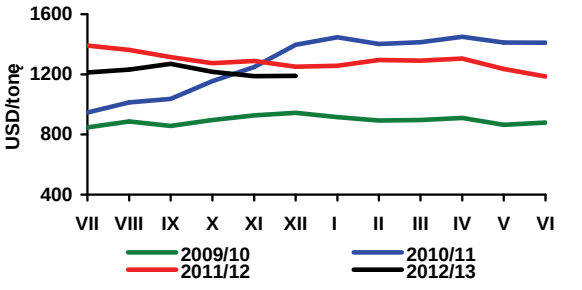

Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

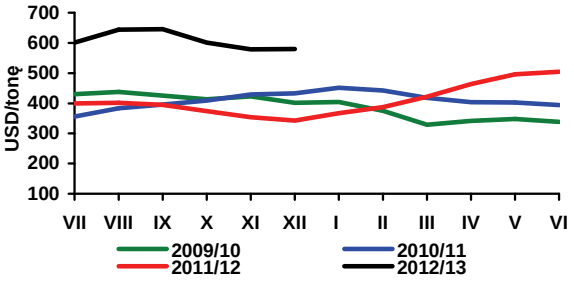

Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

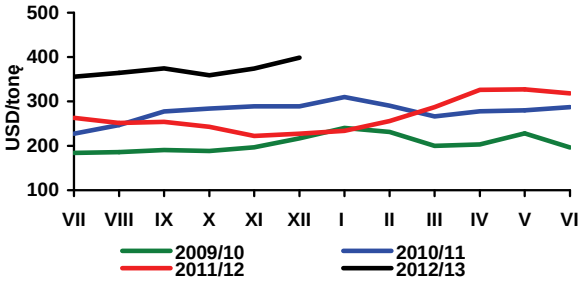

Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

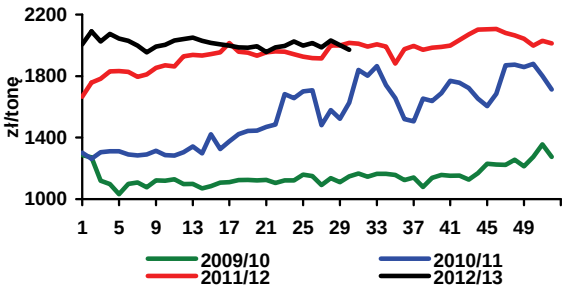

Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

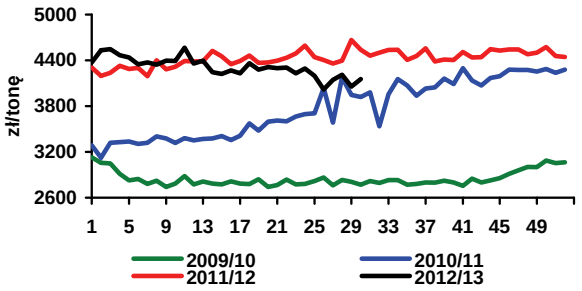

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

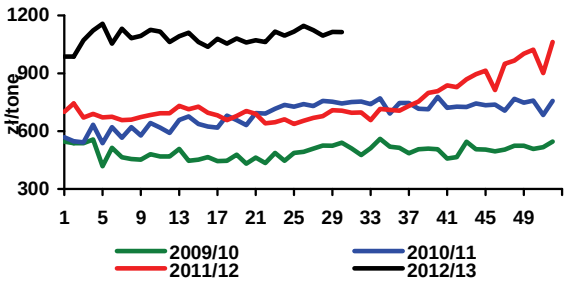

Rys. 10. Zmiany cen detalicznych tłuszczów (XII 2010 = 100%)

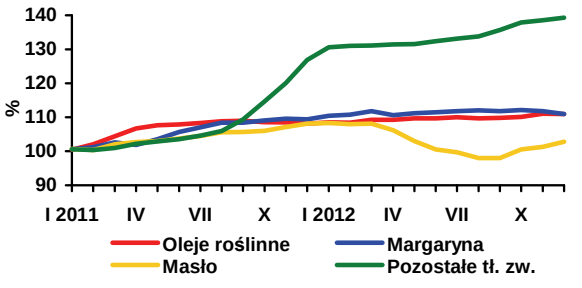

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Wiesław Dzwonkowski

Po bardzo słabych ubiegłorocznych zbiorach, ceny ziemniaków w krajach UE nadal są bardzo wysokie, chociaż w ostatnich tygodniach miał miejsce ich spadek. W końcu stycznia ceny ziemniaków do przetwórstwa w Belgii, Niemczech, Francji i Holandii wahały się od 220 do 240 euro/tonę i w porównaniu z okresem sprzed miesiąca były niższe nawet o kilkanaście procent. Również w kontraktach terminowych na kwiecień obserwuje się ich wyraźny spadek do ok. 220 euro/tonę, podczas gdy 2 tygodnie wcześniej jeszcze przekraczały 250 euro/tonę. Ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji są o wyższe o kilkanaście czy nawet kilkadziesiąt euro/tonę.

Ceny ziemniaków w Polsce nie są aż tak wysokie, jak w Europie Zachodniej, ale od października systematycznie rosną. W grudniu średnie ceny na targowiskach wzrosły w stosunku do listopada o 16% do 69,6 zł/dt, wobec 62,3 zł/dt w grudniu poprzedniego roku. Ceny skupu wyniosły 40,1 zł/dt i były o 22% wyższe niż przed rokiem. W styczniu ceny ziemniaków na targowiskach wzrosły o kilka procent, a w obrocie hurtowym były podobne jak przed miesiącem (ok. 63 zł/dt).

Zmiany cen przetworów ziemniaczanych, ze względu na stosunkowo niewielki udział kosztów surowca w cenie finalnej, w niewielkim stopniu zależą od wahań cen ziemniaków i w ostatnich latach rosły w tempie zbliżonym do poziomu inflacji. W 2012 r. wzrosły one średnio o 2-3%, z wyjątkiem cen frytek, których średni poziom obniżył się o 7%. Większym spadkiem, ale z bardzo wysokich poziomów, charakteryzowały się ceny zbytu i ceny detaliczne skrobi ziemniaczanej. Średni poziom cen zbytu skrobi ziemniaczanej w 2012 r. wyniósł 2,38 zł/kg, wobec 3,77 zł/kg w 2011 r. i 1,94 zł/kg dwa lata wstecz. Średnia cena detaliczna mąki ziemniaczanej w minionym roku wyniosła 6,01 zł/kg, wobec 6,69 zł/kg i 3,79 zł/kg odpowiednio rok i dwa lata wstecz. W dalszych miesiącach ceny zbytu skrobi ziemniaczanej powinny ustabilizować się na poziomie ok. 2,5 zł/kg, a ceny detaliczne nadal będą maleć.

Sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła w okresie styczeń-listopad 2012 r. 141,4 tys. ton, wobec 125,0 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku i 108 tys. ton dwa lata wstecz. Wzrost, z 20,7 do 28,7 tys. ton, zanotowano też w eksporcie chipsów. Eksport suszu był wyższy o 5,8 tys. ton niż w pierwszych jedenastu miesiącach 2011 r. i wyniósł 14,4 tys. ton. Ponad 2-krotnie wzrosła sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi ziemniaczanej (z 32,4 do 66,5 tys. ton), podczas gdy syropów skrobiowych obniżyła się o kilka procent (z 41,9 do 38,9 tys. ton), a dekstryn zwiększyła się z 9,7 tys. ton do 13,9 tys. ton. W następnych miesiącach wysoki poziom eksportu przetworów ziemniaczanych utrzyma się.

Import frytek wyniósł w ciągu jedenastu miesięcy 2012 r. 32,3 tys. ton, wobec 49,7 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego oku. Podobny jak przed rokiem był import chipsów (7,8 tys. ton). W 2012 r. zanotowano także wzrost importu syropów skrobiowych i skrobi modyfikowanych, przy ograniczeniu przywozu skrobi nieprzetworzonej. W okresie pierwszych jedenastu miesięcy 2012 r. sprowadzono 236,3 tys. ton syropów skrobiowych i 82,4 tys. ton, modyfikatów wobec odpowiednio: 224,1 i 71,0 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Import skrobi nieprzetworzonych wyniósł 72,7 tys. ton, wobec 100,9 tys. ton w porównywalnym okresie 2011 r.

Rosja od 1 kwietnia 2013 r. wprowadza zakaz importu sadzeniaków z krajów UE. Embargo uzasadnia złamaniem przez Komisję Europejską międzynarodowych norm, które wymagają, aby kraj będący dostawcą przedstawiał krajowi kupującemu informacje o swojej sytuacji fitosanitarnej, ponieważ wwóz produktów możliwy jest tylko ze stref ich produkcji wolnych od organizmów szkodliwych i chorób roślin. Według Rosji Komisja Europejska, mimo wielu monitów, nie przedstawiła wymaganych dokumentów w tym zakresie. Niewykluczone jest rozszerzenie tego zakazu również i na ziemniaki do bezpośredniej konsumpcji. Dla Polski taki zakaz miałby stosunkowo niewielkie znaczenie, gdyż skala eksportu ziemniaków do Rosji, a zwłaszcza sadzeniaków jest niewielka. Roczny eksport sadzeniaków wynosi zaledwie kilka tysięcy ton, w tym do Rosji kilkaset ton (430 ton w 2011 r i 800 ton w 2012 r. o wartości 160 i 200 tys. euro). Zakaz ten najdotkliwiej odczułaby Holandia, która jest największym producentem i eksporterem sadzeniaków, w tym również na rynek rosyjski.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	79 400	36 000	45 700	-	-	-
V	41 000	36 900	48 500	-	-	-
VI	35 600	12 700	41 700	-	-	-
VII	29 100	26 500	37 700	-	-	-
VIII	45 500	61 800	88 700	117	910	3 071
IX	149 000	289 100	282 800	12 923	35 524	32 852
X	297 900	302 700	324 000	32 774	42 123	46 999
XI	166 200	183 100	207 700	15 603	28 881	31 072
XII	70 400	69 200	72 400	16	5 506	
RAZEM	609 100 [b]	959 400 [b]	1 013 300 [b]	61 433	112 944	113 994

[a] krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, [b] okres VII-XII

Źródło: dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące		Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
		wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007	I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008	I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009	I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010	I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011	I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2011	I	88	24	23 340	2 097	557	4 284	690	8 393	1 572	742
	II	219	-	15 975	1 982	328	3 744	849	9 119	1 981	782
	III	261	624	13 693	1 687	550	4 435	1 034	10 579	1 945	739
	IV	115	815	3 880	1 666	1 651	3 836	778	10 867	1 783	740
	V	271	240	2 056	1 124	1 480	3 971	665	10 319	1 711	564
	VI	1 087	-	2 020	2 084	1 169	4 280	681	11 339	2 269	600
2011	VII	582	-	4 210	2 222	1 660	3 990	920	10 844	1 923	318
	VIII	47	-	184	1 018	13	5 131	1 004	13 014	1 874	338
	IX	41	-	597	3 125	1 705	3 201	1 166	11 815	1 595	1 034
	X	62	-	1 269	6 270	1 466	3 048	809	10 035	1 531	1 392
	XI	63	-	1 135	6 227	2 006	3 980	1 001	11 668	1 805	1 355
	XII	78	-	1 067	5 044	1 740	2 329	777	13 817	2 344	693
2012	I	13	385	580	4 499	1 841	3 340	846	10 631	2 280	1 370
	II	13	371	732	5 018	1 060	3 168	911	9 877	3 506	2 011
	III	173	690	5 567	5 045	1 220	4 151	1 318	11 605	2 765	1 155
	IV	50	1 020	3 285	3 807	1 332	3 413	1 253	10 724	3 093	997
	V	137	1	656	4 232	1 028	3 393	1 307	13 263	2 260	1 289
	VI	381	1	1 287	3 977	942	3 632	1 247	13 362	2 503	1 530
	VII	140	1	1 188	3 235	329	3 597	1 472	14 551	2 831	1 061
	VIII	181	0	3 233	7 335	373	3 885	1 314	16 833	2 800	813
	IX	444	1	7 219	7 539	331	3 664	1 421	15 046	2 494	1 172
	X	122	1	10 152	9 869	504	3 750	1 505	13 785	2 221	1 422
	XI	308	1	7 174	11 927	508	2 906	1 326	11 765	1 913	1 626

Źródło: opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące		Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
		wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007	I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008	I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009	I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010	I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011	I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2011	I	919	534	15 492	571	4 988	12 687	5 519	3 205	605	219
	II	789	1 233	14 050	1 323	7 427	12 218	5 399	3 535	807	337
	III	4 797	6 935	25 887	1 354	9 163	25 078	7 058	5 060	1 102	340
	IV	7 131	7 495	27 408	1 423	8 682	20 702	6 173	4 627	879	440
	V	24 675	3 101	42 759	913	8 273	27 833	6 173	6 705	726	239
	VI	10 625	271	24 818	640	9 437	21 779	5 943	7 226	835	242
2011	VII	169	537	16 426	1 024	8 311	18 156	6 613	6 509	504	291
	VIII	23	-	1 819	993	7 345	20 975	6 326	3 737	849	266
	IX	20	-	1 212	914	10 028	26 761	7 897	3 163	711	280
	X	13	-	1 132	755	8 357	17 844	6 785	3 236	409	152
	XI	16	67	1 685	678	8 298	20 121	7 154	2 719	513	158
	XII	64	-	1 416	647	7 220	18 361	6 851	2 631	655	140
2012	I	160	183	794	940	6 828	21 104	6 754	2 696	259	212
	II	657	442	3 781	1 101	4 926	19 133	7 297	3 027	226	220
	III	2 292	6 411	7 692	1 055	5 479	27 276	8 301	3 048	958	381
	IV	4 000	6 051	9 477	1 203	6 630	20 927	7 371	3 181	859	158
	V	18 874	873	26 486	1 414	6 504	24 853	7 349	3 600	766	248
	VI	4 808	201	15 956	987	6 120	23 062	7 814	3 398	791	173
	VII	168	129	4 932	1 711	4 820	18 466	6 662	2 526	667	160
	VIII	25	23	2 288	386	5 127	22 000	7 716	2 923	896	278
	IX	11	22	155	947	5 161	16 805	7 215	2 519	836	226
	X	51	24	268	483	5 330	19 194	7 772	2 952	723	189
	XI	135	174	1 754	433	5 139	23 489	8 114	2 450	856	151

Źródło: opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2011	2012	2012	2012	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	32,8	26,2	27,6	40,1	122,3	145,3
	targowiskowa	62,3	57,4	60,0	69,6	111,7	116,0
	detaliczna (zł/kg)	0,74	0,73	0,77	0,91	123,0	118,2
	importowa	65,5	110,0	136,0	.	244,7	123,6
	eksportowa	65,7	32,6	33,6	.	102,7	103,2
Relacje cen	skup / targowisko	0,53	0,46	0,46	0,58	109,4	125,2
	targowisko / detal	0,84	0,79	0,78	0,76	90,8	98,2
	skup / detal	0,44	0,36	0,36	0,44	99,4	122,9
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,70	2,18	2,20	2,44	90,4	110,9
	detaliczna (zł/kg)	6,71	5,69	5,63	5,58	83,2	99,1
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,54	9,16	9,08	8,94	93,7	98,5
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	35,10	35,20	35,10	101,4	99,7
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,38	9,58	9,56	9,58	102,1	100,2

Źródło: dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2011	2012			wsk. zmian cen	
		grudzień	październik	listopad	grudzień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	69,5	59,1	59,6	72,2	103,9	121,2
2	Kujawsko-pomorskie	58,0	56,8	60,3	70,3	121,2	116,7
3	Lubelskie	62,0	55,4	58,0	61,8	99,7	106,6
4	Lubuskie	84,4	73,2	69,1	83,7	99,1	121,1
5	Łódzkie	46,4	49,5	50,6	65,6	141,5	129,6
6	Małopolskie	61,8	56,5	60,9	69,4	112,2	114,0
7	Mazowieckie	64,7	58,1	59,3	66,3	102,4	111,7
8	Opolskie	61,5	59,4	63,8	77,5	126,2	121,5
9	Podkarpackie	66,8	58,9	65,2	73,1	109,3	112,0
10	Podlaskie	60,6	49,5	53,0	55,8	92,1	105,4
11	Pomorskie	69,5	66,4	67,9	79,0	113,7	116,3
12	Śląskie	60,4	61,7	67,9	80,6	133,6	118,7
13	Świętokrzyskie	50,2	45,5	45,4	57,3	114,2	126,3
14	Warmińsko-mazurskie	79,1	62,0	69,7	77,2	97,7	110,8
15	Wielkopolskie	58,2	55,6	55,7	66,7	114,6	119,9
16	Zachodniopomorskie	74,6	69,7	72,2	78,3	104,9	108,4
maksimum		84,4	73,2	72,2	83,7	x	
minimum		46,4	45,5	45,4	55,8		
różnica w %		82,0	60,7	59,1	49,8		

Źródło: dane GUS.

Rys. 1. Ceny ziemniaków (w zł/dt)

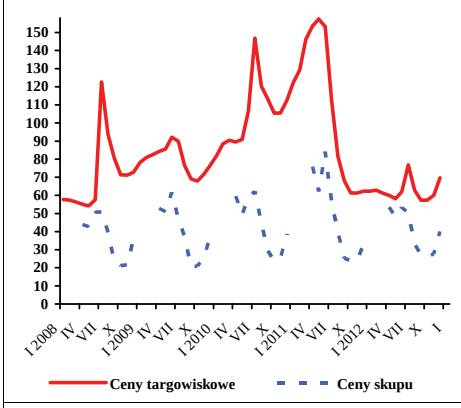

Rys. 2. Ceny mączki ziemniaczanej (w zł/kg)

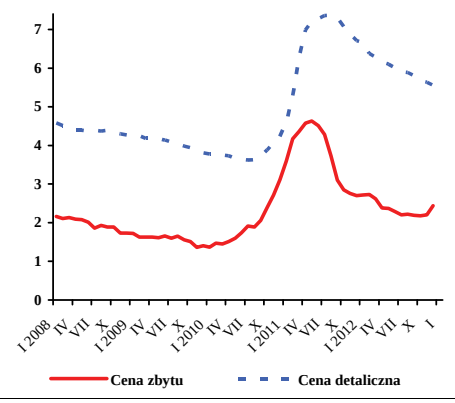

Rys. 3. Dynamika cen detalicznych (analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100)

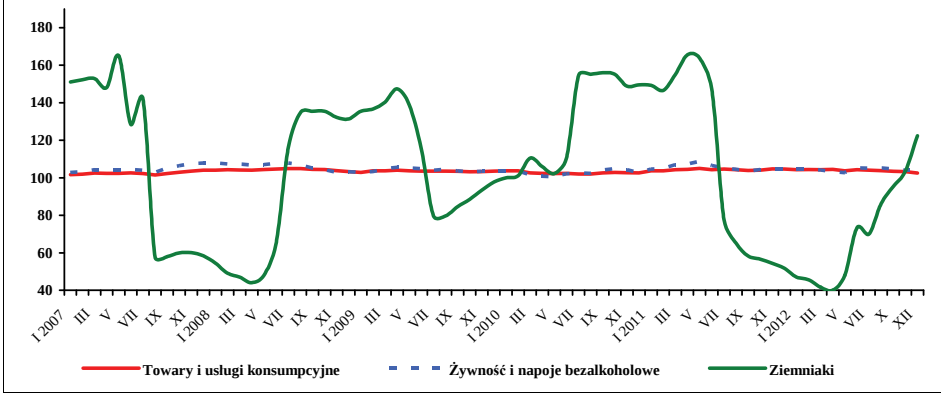

Źródło: dane GUS.

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

W styczniu 2013 r., w porównaniu z grudniem 2012 r., wzrosły ceny skupu większości warzyw. Firmy skupujące warzywa na rynek produktów świeżych, do przetwórstwa, bądź na eksport więcej płaciły za: cebulę (o 5-6% w zależności od przeznaczenia), buraki (o 9-14%) i marchew (o 2-11%, prócz marchwi w zakładach przetwórczych, która nieznacznie potaniała) oraz kapustę białą (o 2-26%, prócz kierowanej na eksport). Ponadto na rynku produktów świeżych podrożały pieczarki (o 3%), a spośród warzyw przeznaczonych na eksport: kapusta czerwona (o 20%), kapusta pekińska (o 6%), selery i ziemniaki (po 4%). Na rynkach hurtowych wyższe były ceny ogórków spod osłon (o 82%), kapusty białej i marchwi (po 4%). Ceny hurtowe cebuli i buraków ćwikłowych pozostały zbliżone do tych z poprzedniego miesiąca.

W styczniu 2013 r. w stosunku do stycznia ubiegłego roku, w skupie warzyw do bezpośredniego spożycia, do przetwórstwa i na eksport odnotowano wzrost cen niemal wszystkich warzyw (z wyjątkiem marchwi do produkcji kostki, która utrzymała się na poziomie ubiegłorocznym oraz kapusty pekińskiej na eksport tańszej o 26%). Najbardziej podrożała: cebula (o 41-104% zależnie od kierunku zagospodarowania), ziemniaki (dwukrotny wzrost), kapusta biała (o 57-76%) i kapusta czerwona (o 59%). W mniejszym stopniu zwyżkowały ceny skupu: marchwi, buraków, selerów i porów. W handlu hurtowym odnotowano wzrost cen: kapusty białej (o 77%), cebuli (o 63%), marchwi i ogórków spod osłon (po 20%) oraz buraków (o 15%).

W grudniu 2012 r., w porównaniu z listopadem br., największy był wzrost cen detalicznych papryki (o 34%), pomidorów (o 28%), kalafiorów (o 27%) i pieczarek (o 5%), a nieznaczny: cebuli, kapusty białej, buraków i porów. Nastąpił niewielki spadek cen: selerów i marchwi. Ceny przetworów warzywnych utrzymały się na poziomie podobnym do ubiegłego miesiąca.

W porównaniu z grudniem 2011 r. wyższe były ceny detaliczne: kapusty białej (o 39%), selerów (o 10%), porów (o 8%), cebuli i marchwi (po 6%), buraków (o 4%) oraz pieczarek (o 2%). Niższe niż rok temu natomiast były ceny detaliczne: kalafiorów (o 8%) i pomidorów (o 3%). Spośród przetworów warzywnych najbardziej (o 5-6%) wzrosły ceny detaliczne szpinaku mrożonego, groszku zielonego i kukurydzy konserwowej. Zmiany cen pozostałych przetworów nie przekraczały 3%.

W listopadzie 2012 r., w stosunku do listopada poprzedniego roku, średnie i duże zakłady przetwórcze wyprodukowały 3,4-krotnie więcej konserw warzywnych i o 7% więcej warzyw mrożonych, a mniej o 26% soku pomidorowego oraz o 18% marynat.

W listopadzie 2012 r. eksport warzyw świeżych wynosił 33,9 tys.t, a jego wartość – 15,5 mln EUR. W stosunku do listopada 2011 r. wolumen sprzedanych warzyw wzrósł o 10%, a jego wartość o 23%. Na wzrost eksportu wpłynęła większa sprzedaż: kalafiorów (o 55%), cebuli (o 25%), kapusty (o 21%), pomidorów (o 14%) i ogórków (o 9%). Mniej wyeksportowano marchwi (o 38%). W tym okresie eksport przetworów warzywnych wyniósł 51,8 tys. t, a jego wartość 36,8 mln EUR. Sprzedaż przetworów warzywnych obniżyła się o 3%, a wartość wpływów z eksportu wzrosła o 6%. O spadku eksportu przetworów zdecydowała mniejsza sprzedaż suszów (o 55%) i mrożonek (o 2%). Odnotowano natomiast wzrost eksportu konserw warzywnych (o 11%) i marynat (o 9%).

W listopadzie 2012 r. zaimportowano 26,9 tys. t warzyw świeżych o wartości 23,0 mln EUR. W relacji do listopada poprzedniego roku zakup warzyw świeżych obniżył się o 17%, a jego wartość o 10%. Mniej niż rok temu zakupiono: kapusty (o 84%), czosnku (o 37%), marchwi (o 27%), pomidorów (o 18%), papryki (o 15%) i ogórków (o 9%), a więcej cebuli (o 9%). W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 17,6 tys. t, a jego wartość 17,8 mln EUR, co oznacza spadek wolumenu o 5%, a wartości o 3% w stosunku do listopada 2011 r. Niższy był import marynat (o 39%), mrożonek (o 21%), suszy (o 14%) i konserw (o 5%), a wyższy koncentratu pomidorowego (o 14%).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące		Cebula[a]	Cebula[b]	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania[c]	Ogórki do kwaszenia[c]	Pomidory gruntowe[c]	Pomidory szklarniowe	Kalafiory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2011	XII	0,46	1,07	0,25	0,61	0,47	-	-	-	5,38	-	5,53
2011	**I-XII**	**1,04**	**1,80**	**1,06**	**0,95**	**0,96**	**1,17**	**0,74**	**0,82**	**3,65**	**1,67**	**4,87**
2012	I	0,51	1,10	0,28	0,68	0,47	-	-	-	8,20	-	5,01
	II	0,51	1,06	0,33	0,80	0,51	-	-	-	6,15	-	4,73
	III	0,47	1,06	0,35	0,87	0,49	-	-	-	5,45	-	5,11
	IV	0,46	1,06	0,32	0,88	0,47	-	-	-	7,63	-	5,30
	V	0,52	1,10	0,33	1,34	0,51	-	-	-	5,85	-	5,02
	VI	0,66	1,67	0,40	2,09	0,55	-	-	-	4,12	-	4,87
	VII	1,27	2,03	0,40	1,86	0,55	1,13	1,15	-	2,58	1,27	5,46
	VIII	0,73	1,70	0,40	0,96	0,51	1,39	1,10	1,24	1,81	2,13	6,08
	IX	0,74	1,40	0,49	0,76	0,48	1,70	1,15	1,45	2,10	1,60	5,88
	X	0,64	1,28	0,52	0,74	0,50	-	-	1,55	3,07	1,76	5,77
	XI	0,72	1,23	0,48	0,73	0,52	-	-	-	4,15	-	5,39
	XII	0,68	1,23	0,43	0,76	0,58	-	-	-	5,26	-	5,43
2012	**I-XII**	**0,60**	**1,33**	**0,39**	**0,96**	**0,51**	**1,35**	**1,13**	**1,37**	**4,70**	**1,66**	**5,34**
2013	I	0,72	1,23	0,44	0,84	0,66	-	-	-	-	-	5,60
Wskaźnik zmian w %												
I 2013 / XII 2012		106	100	102	111	114	x	x	x	x	x	103
I 2013 / I 2012		141	112	157	124	140	x	x	x	x	x	112

[a] z notowań spółdzielni ogrodniczych, [b] cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, [c] ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, , a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące		Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.[a]	Brokuły różyczk.[a]	Kalafiory różyczk.[a]	Ogórki do konserw.[a]	Pomidory do mrożenia[a]	Pomidory do tłoczenia[a]
2011	XII	0,53	0,23	0,23	0,20	0,57	-	-	-	-	-	-
2011	**I-XII**	**0,89**	**0,76**	**0,35**	**0,32**	**0,68**	**0,70**	**1,54**	**1,07**	**1,24**	**0,54**	**0,35**
2012	I	0,48	0,25	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
	II	0,48	0,26	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
	III	0,47	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	IV	0,46	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	V	0,54	0,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	VI	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	VII	0,63	-	-	-	-	0,73	1,65		1,33	-	-
	VIII	0,68	0,37	-	0,20	-	0,73	1,62	1,10	1,41	0,52	0,33
	IX	0,69	0,39	0,25	0,23	-	0,72	1,44	0,95	-	0,50	0,33
	X	0,69	0,36	0,25	0,23	-	-	1,42	0,89	-	0,60	0,33
	XI	0,72	0,29	0,26	0,25	0,65	-	1,60	1,10	-	-	-
	XII	0,76	0,35	0,26	0,25	-	-	-	-	-	-	-
2012	**I-XII**	**0,60**	**0,31**	**0,25**	**0,22**	**0,65**	**0,73**	**1,52**	**0,95**	**1,37**	**0,52**	**0,33**
2013	I	0,80	0,44	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %												
I 2013 / XII 2012		105	126	96	100	x	x	x	x	x	x	x
I 2013 / I 2012		167	176	100	125	x	x	x	x	x	x	x

[a] ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notxowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod oslon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2011 XII	-	-	0,72	0,24	0,35	-	0,39	1,75	0,81	0,27	1,35	0,29	0,26
2011 I-XII	**2,72**	**0,70**	**1,32**	**0,86**	**0,90**	**3,49**	**0,73**	**1,99**	**1,44**	**0,78**	**1,72**	**0,80**	**0,58**
2012 I	-	-	0,89	0,23	0,34	-	0,46	-	0,74	0,26	1,36	0,33	0,24
II	-	-	1,03	0,22	0,41	-	0,64	-	0,77	0,25	1,30	0,37	0,24
III	-	-	1,05	0,20	0,36	-	0,69	-	0,83	0,23	1,88	0,33	-
IV	-	-	1,02	0,19	0,36	-	0,65	-	0,90	0,25	2,36	0,33	-
V	5,35	-	1,00	0,24	0,37	-	0,82	-	0,90	0,26	-	0,27	-
VI	3,23	0,80	1,45	0,53	-	-	1,28	-	-	0,47	-	0,25	0,53
VII	2,50	0,76	0,84	0,38	-	-	1,40	-	-	0,88	-	0,38	0,45
VIII	2,37	0,85	0,95	0,44	-	2,95	0,84	-	1,20	0,59	1,90	0,34	0,30
IX	2,65	0,93	0,91	0,43	-	2,88	0,62	-	0,90	0,45	1,38	0,33	0,28
X	3,34	-	0,78	0,40	-	3,02	0,61	-	0,80	0,43	1,20	0,33	0,29
XI	-	-	0,61	0,38	0,42	3,20	0,59	1,30	0,84	0,43	1,20	0,33	0,34
XII	-	-	0,62	0,39	0,45	-	0,58	1,30	0,95	0,50	-	0,35	0,48
2012 I-XII	**3,24**	**0,84**	**0,93**	**0,34**	**0,39**	**3,01**	**0,77**	**1,30**	**0,88**	**0,42**	**1,57**	**0,33**	**0,35**
2013 I	-	-	0,66	0,38	0,54	-	0,59	1,27	0,99	0,53	1,40	0,38	0,50
Wskaźnik zmian w %													
I 2013 / XII 2012	x	x	106	97	120	x	102	98	104	106	x	109	104
I 2013 / I 2012	x	x	74	165	159	x	128	x	134	204	103	115	208

[a] *cena za sztukę*

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2011 VIII	3 195	64 549	20 094	16 863
IX	3 086	73 970	34 777	7 734
X	2 301	63 343	28 035	6 302
XI	3 147	53 611	14 000	4 397
XII	2 320	39 253	10 923	3 395
2011 I-XII	**37 436**	**509 365**	**200 484**	**70 162**
2012 I	2 280	39 531	8 938	3 457
II	2 571	38 528	9 243	2 842
III	3 803	43 003	12 645	3 820
IV	2 787	32 119	8 508	2 259
V	3 202	30 813	8 245	1 686
VI	2 622	30 959	12 904	1 368
VII	1 821	39 597	17 555	10 990
VIII	3 511	54 158	19 826	12 993
IX	2 339	73 404	19 251	5 422
X	2 544	83 983	26 091	3 805
XI	2 323	57 374	47 766	3 605
Wskaźnik zmian w %				
XI 2012 / XI 2011	74	107	341	82

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie		2011					2012											XI 2012 / XI 2011 (%)
		IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
tony	**Warzywa ogółem**	**38334**	**36470**	**30718**	**31433**	**414376**	**30306**	**31975**	**34216**	**33885**	**48321**	**36364**	**46059**	**43413**	**43157**	**43670**	**33882**	***110***
	Cebula	9749	9427	10616	10588	**114988**	10518	10292	9704	8271	8797	8092	7681	8259	8809	9801	13218	*125*
	Kapusta	2901	4025	2066	2220	**51274**	2530	3381	4131	6028	8667	6753	6166	5709	3438	2965	2505	*121*
	Marchew	1306	1939	2357	3570	**29344**	2574	2641	1829	1647	1764	769	3340	3233	2428	1733	1454	*62*
	Ogórki	1002	316	344	436	**13339**	447	351	533	995	913	1387	3309	3087	1368	603	376	*109*
	Pomidory	11834	9947	3626	2120	**74399**	914	866	865	6807	18131	8479	15078	12366	12887	12011	4122	*114*
	Kalafiory	2829	1972	750	321	**16519**	318	599	657	398	518	4025	4714	2108	3655	5452	1166	*155*
	Przetwory ogółem	**41389**	**47511**	**53395**	**45106**	**495296**	**47565**	**53596**	**62517**	**45773**	**42070**	**42407**	**38441**	**40334**	**46917**	**52586**	**51839**	***97***
	Susze	2120	3280	3260	2047	**24854**	2188	1998	2199	1616	2095	2161	2190	1955	2213	2562	1454	*45*
	Marynaty	2909	2958	4028	3264	**33534**	2232	2635	3267	3515	2734	2395	2547	2995	3082	3629	4392	*109*
	Konserwy	3823	6070	6633	6323	**49030**	3852	7425	10340	4810	3529	3814	4380	4081	4706	6402	7394	*111*
	-kapusta kwasz.	*592*	*1062*	*1448*	*2531*	***10837***	*1092*	*4273*	*6796*	*930*	*746*	*626*	*634*	*406*	*577*	*806*	*949*	*66*
	Mrożonki	27745	30176	33820	28910	**327424**	34527	35871	40569	30687	27975	28052	24271	26288	27940	34625	33030	*98*
	Pieczarki i ich przetwory	**16015**	**18257**	**19045**	**20246**	**212660**	**19489**	**20098**	**23554**	**19143**	**19046**	**16396**	**15563**	**15534**	**16390**	**20229**	**19994**	***105***
tys. EUR	**Warzywa ogółem**	**19124**	**17051**	**12573**	**12142**	**201044**	**10902**	**11521**	**14170**	**19015**	**33788**	**20243**	**22430**	**20073**	**23290**	**25005**	**15486**	***123***
	Cebula	3261	3069	3343	3066	**40251**	2977	2709	2793	2454	2164	2469	2463	2617	3113	3200	3938	*118*
	Kapusta	494	530	373	312	**15941**	387	500	649	863	1319	1196	851	714	655	570	464	*124*
	Marchew	312	345	511	819	**6735**	610	680	431	372	478	379	1282	796	537	389	334	*65*
	Ogórki	476	296	301	411	**7000**	340	312	861	970	892	826	1335	1179	696	602	392	*130*
	Pomidory	7677	7049	2860	1808	**51886**	884	765	930	7162	18863	7073	10306	7724	9366	10534	3687	*129*
	Kalafiory	1593	1140	471	153	**8675**	184	363	429	325	421	2127	2238	1094	1969	3207	751	*159*
	Przetwory ogółem	**28428**	**30420**	**34677**	**28406**	**346224**	**29499**	**31677**	**36455**	**29975**	**28098**	**27510**	**25567**	**27365**	**29525**	**36569**	**36773**	***106***
	Susze	3190	3257	3781	2755	**35862**	3539	3042	3284	2557	2990	2988	3031	2879	3187	3933	3504	*93*
	Marynaty	2673	2453	3614	2732	**29009**	1776	2103	2741	2969	2299	1955	2127	2508	2685	3468	3900	*108*
	Konserwy	3715	5145	5600	4326	**44410**	3271	4332	4978	4361	3471	3513	3663	3943	4513	6057	6727	*120*
	-kapusta kwasz.	*322*	*574*	*686*	*761*	***5754***	*420*	*952*	*1233*	*464*	*401*	*305*	*398*	*213*	*353*	*445*	*573*	*83*
	Mrożonki	14456	15037	16638	14571	**180495**	16428	17178	19853	15227	13589	13186	11828	13197	14310	18053	17181	*103*
	Pieczarki i ich przetwory	**23371**	**25494**	**26487**	**28361**	**303316**	**27465**	**28056**	**33033**	**27985**	**28769**	**24034**	**23159**	**22436**	**24393**	**28844**	**28568**	***108***

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

	Wyszczególnienie	2011					2012											***XI 2012 / XI 2011***
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I-XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**VII**	**VIII**	**IX**	**X**	**XI**	
tony	**Warzywa ogółem**	**8015**	**12228**	**32348**	**42892**	**473656**	**44704**	**40394**	**57667**	**49343**	**46809**	**32243**	**16325**	**7010**	**5556**	**10748**	**26865**	***83***
	Cebula	2090	2396	2965	4475	**89501**	3530	3335	6029	3346	8045	12846	6797	2949	2103	1896	3238	*109*
	Kapusta	26	24	139	85	**15774**	52	205	786	2161	1757	1479	471	47	42	7	22	*16*
	Marchew	272	221	279	393	**40704**	2042	3567	4962	4669	4254	5909	842	152	196	120	205	*73*
	Ogórki	637	2614	5046	5706	**37973**	6141	4304	4059	2506	1209	418	372	273	420	2340	4592	*91*
	Pomidory	742	1264	10244	16100	**123090**	16916	13512	17988	15087	15304	4136	2303	1329	725	849	8386	*82*
	Papryka	1914	2091	4341	4349	**45823**	4258	4524	4917	4976	4815	3214	3626	614	774	1698	3669	*85*
	Czosnek	629	297	347	669	**6275**	137	326	439	963	821	663	614	417	163	211	220	*63*
	Przetwory ogółem	**18466**	**16633**	**18612**	**15490**	**212016**	**14435**	**15967**	**19450**	**16598**	**18023**	**17604**	**19619**	**19757**	**17527**	**18257**	**17619**	***95***
	Mrożonki	3950	3237	3524	2997	**39940**	2980	3687	3782	3104	2943	2529	1877	3466	2661	2901	2773	*79*
	Susze	1292	1007	1255	760	**17976**	1035	888	1458	1207	1813	1132	2474	3293	1239	1670	1083	*86*
	Marynaty	1430	1123	1630	1627	**15830**	1395	1045	1499	1565	1270	1521	909	765	1005	1352	991	*61*
	Konserwy	3539	4286	5253	3685	**46102**	2302	2660	5260	2375	2810	2989	3050	3955	3969	4218	5015	*95*
	-kukurydza konserw.	*1599*	*2063*	*3007*	*1923*	***21160***	*802*	*1119*	*2349*	*855*	*1072*	*880*	*858*	*1516*	*2125*	*1779*	*2011*	*67*
	Koncentrat pomid.	6054	4402	4963	4747	**64586**	4696	5205	5210	6110	6744	6917	9505	6698	6862	6171	5669	*114*
tys. EUR	**Warzywa ogółem**	**5623**	**8922**	**25469**	**35616**	**346231**	**39146**	**40418**	**54998**	**43168**	**40943**	**20007**	**10352**	**4801**	**4095**	**8837**	**22962**	***90***
	Cebula	486	417	467	578	**17473**	688	540	1818	616	1135	1123	604	370	339	474	682	*146*
	Kapusta	4	4	99	29	**7137**	31	87	342	1002	564	153	73	11	19	5	19	*19*
	Marchew	142	125	194	248	**11913**	505	935	1518	1307	1769	2884	390	72	122	84	172	*89*
	Ogórki	332	1813	4259	3993	**29721**	4770	5252	4828	2076	906	186	192	80	158	1483	3834	*90*
	Pomidory	936	1695	8399	15557	**114012**	16889	14558	20355	16194	16528	4057	1930	1530	1067	1562	6590	*78*
	Papryka	1409	1689	3980	5146	**61065**	5643	6890	8416	6593	8359	6495	4229	571	626	1640	4237	*106*
	Czosnek	595	393	355	945	**11030**	204	513	634	1263	1225	1049	1034	765	322	366	373	*105*
	Przetwory ogółem	**17726**	**15958**	**18239**	**15564**	**204327**	**14917**	**14460**	**19525**	**16249**	**17362**	**16754**	**17620**	**17217**	**16764**	**17517**	**17752**	***97***
	Mrożonki	2955	2536	2730	2474	**30671**	2461	2248	2827	2412	2476	2013	1524	2354	2223	2492	2361	*86*
	Susze	2662	2254	2663	2117	**35286**	2660	1945	3471	2972	2798	2290	2948	2734	2014	2402	2051	*77*
	Marynaty	1324	1214	1578	1505	**15248**	1465	968	1299	1396	1167	1373	901	755	1014	1185	1046	*66*
	Konserwy	4363	4561	5835	4456	**52238**	2982	3314	5898	3165	3628	3794	3823	5075	4747	5090	6141	*105*
	-kukurydza konserw.	*1501*	*1818*	*2776*	*1798*	***19241***	*772*	*1094*	*2298*	*997*	*1091*	*917*	*898*	*1631*	*2297*	*1946*	*2201*	*79*
	Koncentrat pomid.	4304	3055	3568	3374	**46788**	3350	3769	3833	4247	5043	5013	6721	4876	4785	4553	4328	*121*

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2011 IX	0,33	0,16	0,24	0,49	0,65	0,56	1,49	0,80	0,55	0,51
X	0,34	0,13	0,18	0,95	0,73	0,58	1,14	0,78	0,53	0,49
XI	0,32	0,18	0,22	0,90	0,79	0,63	1,42	0,76	0,46	0,48
XII	0,29	0,14	0,23	0,98	0,86	0,48	1,43	0,75	0,29	0,49
2011 I-XII	**0,36**	**0,26**	**0,24**	**0,79**	**0,82**	**0,62**	**1,43**	**0,78**	**0,59**	**0,52**
2012 I	0,28	0,15	0,24	0,76	0,96	0,58	1,45	0,70	0,38	0,45
II	0,26	0,15	0,26	0,89	0,88	0,60	1,42	0,74	0,22	0,45
III	0,29	0,16	0,24	1,61	1,08	0,65	1,47	0,74	0,18	0,42
IV	0,30	0,14	0,22	0,97	1,05	0,82	1,47	0,77	0,50	0,47
V	0,25	0,15	0,27	0,98	1,04	0,81	1,51	0,75	0,54	0,50
VI	0,30	0,18	0,49	0,60	0,84	0,53	1,45	0,79	0,49	0,44
VII	0,32	0,14	0,38	0,41	0,69	0,47	1,50	0,77	0,63	0,47
VIII	0,29	0,13	0,25	0,38	0,63	0,52	1,48	0,79	0,52	0,50
IX	0,35	0,19	0,22	0,51	0,73	0,54	1,51	0,80	0,61	0,49
X	0,33	0,19	0,22	1,00	0,88	0,59	1,43	0,82	0,55	0,50
XI	0,30	0,19	0,23	1,04	0,89	0,64	1,46	0,75	0,60	0,50
Wskaźnik zmian w %										
XI 2012 / X 2012	91	100	105	104	101	108	102	91	109	100
XI 2012 / XI 2011	94	106	105	116	113	102	103	99	79	104

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe[a]
2011 IX	0,62	0,43	0,79	0,62	2,23	0,97	1,51	1,87	2,34
X	0,50	0,50	0,68	0,52	4,33	0,96	4,42	2,70	2,47
XI	0,47	0,38	0,71	0,58	-	-	5,50	4,01	-
XII	0,46	0,29	0,69	0,59	-	-	8,89	5,16	-
2011 I-XII	**1,10**	**1,22**	**1,08**	**1,11**	**2,63**	**0,98**	**3,61**	**4,58**	**2,05**
2012 I	0,44	0,30	0,70	0,59	-	-	10,00	-	-
II	0,45	0,33	0,80	0,66	-	-	11,61	-	-
III	0,44	0,33	0,82	0,64	-	-	6,63	-	-
IV	0,44	0,33	0,77	0,61	-	-	4,87	8,29	-
V	0,47	0,37	1,05	0,59	3,74	-	5,16	5,94	-
VI	0,78	0,44	1,89	0,74	2,17	-	1,73	4,07	2,31
VII	1,03	0,44	1,63	0,63	1,39	2,50	1,23	2,63	1,54
VIII	0,88	0,45	1,23	0,65	2,22	1,90	1,38	1,89	2,60
IX	0,67	0,47	0,90	0,61	2,18	1,54	2,12	1,97	1,97
X	0,67	0,42	0,75	0,62	3,75	1,89	3,66	2,67	1,73
XI	0,68	0,48	0,78	0,64	-	-	5,52	3,39	-
XII	0,73	0,51	0,81	0,69	-	-	6,60	4,63	-
2011 I-XII	**0,64**	**0,41**	**1,01**	**0,64**	**2,58**	**1,96**	**5,04**	**3,94**	**2,03**
I	0,72	0,53	0,84	0,68	-	-	12,00	-	-
Wskaźnik zmian w %									
I 2013 / XII 2012	99	104	104	99	x	x	182	x	x
I 2013 / I 2012	163	177	120	115	x	x	120	x	x

[a] *ceny za sztukę*

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe[a]	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone[b]	Keczup	Sok pomidorowy[a]
2011 XI	3,12	12,27	3,41	3,83	3,71	6,71	1,90
XII	3,11	12,23	3,40	3,74	3,66	6,73	1,88
2011 I-XII	**3,13**	**12,27**	**3,53**	**3,95**	**3,61**	**6,64**	**1,86**
2012 I	3,23	11,74	3,40	3,76	3,69	6,48	1,93
II	3,27	11,83	3,37	3,71	3,65	6,53	1,96
III	3,24	11,93	3,34	3,64	3,63	6,50	2,00
IV	3,26	11,99	3,37	3,62	3,60	6,56	2,00
V	3,24	12,12	3,41	3,58	3,60	6,61	2,02
VI	3,19	12,47	3,42	3,57	3,52	6,59	2,01
VII	3,20	12,49	3,40	3,48	3,53	6,65	2,00
VIII	3,19	12,52	3,42	3,45	3,49	6,66	2,00
IX	3,24	12,44	3,30	3,40	3,63	6,62	1,98
X	3,27	12,43	3,32	3,42	3,66	6,61	1,96
XI	3,33	12,43	3,39	3,50	3,68	6,69	1,97
XII	3,30	12,44	3,31	3,39	3,63	6,68	1,97
2012 I-XII	**3,25**	**12,24**	**3,37**	**3,54**	**3,61**	**6,60**	**1,98**
Wskaźnik zmian w %							
XII 2012 / XI 2012	99	100	98	97	99	100	100
XII 2012 / XII 2011	106	102	97	91	99	99	105

[a] *zł/litr,* [b] *groszek i marchewka*

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2011 XI	1,41	0,76	1,51	1,32	2,99	4,05	6,93	5,31	-	4,28	7,16
XII	1,40	0,76	1,50	1,30	2,93	4,03	-	6,66	-	5,16	7,67
2011 I-XII	**2,24**	**1,94**	**2,05**	**1,94**	**4,83**	**5,45**	**9,29**	**5,59**	**3,08**	**4,78**	**7,11**
2012 I	1,38	0,74	1,55	1,29	2,88	4,18	10,60	8,07	-	6,00	7,63
II	1,38	0,74	1,70	1,32	2,95	4,65	11,15	8,02	-	6,56	7,41
III	1,36	0,75	1,89	1,33	3,01	5,78	12,67	8,35	-	6,56	7,55
IV	1,34	0,77	2,01	1,33	3,10	6,26	11,58	8,83	-	5,88	7,63
V	1,34	0,79	2,30	1,37	3,41	6,75	11,99	7,85	-	5,65	7,42
VI	1,87	0,94	3,54	1,95	4,14	7,97	14,87	5,96	3,97	3,97	7,34
VII	2,39	2,12*	3,40	1,81	4,60	7,47	9,83	4,25	2,67	2,73	7,57
VIII	1,99	2,16*	2,22	1,52	4,21	6,17	5,67	3,68	2,41	3,23	7,81
IX	1,63	1,05	1,79	1,38	3,70	4,98	4,50	3,47	2,97	3,03	7,73
X	1,44	1,02	1,62	1,32	3,43	4,43	4,55	4,59	4,41	3,00	7,60
XI	1,45	1,03	1,61	1,32	3,30	4,24	6,96	5,05	-	3,73	7,48
XII	1,48	1,06	1,59	1,35	3,22	4,36	9,30	6,48	-	4,74	7,85
2012 I-XII	**1,59**	**0,89**	**2,10**	**1,44**	**3,50**	**5,60**	**9,47**	**6,22**	**3,29**	**4,59**	**7,59**
Wskaźnik zmian w %											
XII 2012 / XI 2012	102	103	99	102	98	103	134	128	x	127	105
XII 2012 / XII 2011	106	139	106	104	110	108	x	97	x	92	102

[a] *cena w zł/szt*

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy[b]	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy[a]	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny[a]
2011 XI	5,58	14,35	7,88	9,30	8,16	9,90	3,83	5,93	8,94	4,22
XII	5,50	14,15	7,88	9,42	8,30	9,90	3,82	5,75	8,49	4,23
2011 I-XII	**5,53**	**14,10**	**7,63**	**9,25**	**8,05**	**9,82**	**3,84**	**5,89**	**8,78**	**4,27**
2012 I	5,61	14,25	7,92	9,50	8,32	9,90	3,82	5,93	8,83	4,24
II	5,62	14,35	7,96	9,54	8,30	9,90	3,81	6,03	8,97	4,20
III	5,60	14,30	8,00	9,52	8,34	9,95	3,83	6,00	9,09	4,21
IV	5,52	14,25	7,90	9,50	8,32	9,95	3,82	5,98	8,80	4,21
V	5,56	14,50	7,98	9,52	8,38	9,95	3,82	6,05	9,14	4,20
VI	5,57	14,65	8,10	9,50	8,42	10,00	3,85	6,08	9,17	4,22
VII	5,58	14,75	8,18	9,50	8,36	10,15	3,85	6,08	9,20	4,21
VIII	5,61	14,80	8,18	9,50	8,38	10,15	3,85	6,08	9,17	4,21
IX	5,62	14,75	8,14	9,44	8,40	10,20	3,86	6,18	9,17	4,18
X	5,57	14,55	8,18	9,38	8,36	10,30	3,85	6,20	9,29	4,12
XI	5,62	14,50	8,32	9,34	8,42	10,25	3,88	6,13	9,14	4,18
XII	5,51	14,55	8,32	9,38	8,38	10,40	3,86	6,08	8,97	4,19
2012 I-XII	**5,58**	**14,50**	**8,10**	**9,46**	**8,36**	**10,10**	**3,84**	**6,08**	**9,09**	**4,20**
Wskaźnik zmian w %										
XII 2012 / XI 2012	98	100	100	100	100	101	99	99	98	100
XII 2012 / XII 2011	100	103	106	100	101	105	101	106	106	99

[a] w zł/l, b/ cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2011 IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45
VII	58	59	39	29	35	48
VIII	41	61	40	30	40	50
IX	45	68	39	31	48	-
X	44	67	40	32	-	-
XI	42	57	38	29	-	-
XII	48	55	39	30	-	-
2012 I	51	58	42	32	-	-
II	54	50	44	38	-	-
III	44	45	40	39	-	-
IV	54	42	38	41	44	48
V	49	38	45	45	48	54
VI	42	45	54	48	42	58
VII	48	48	62	45	54	61
VIII	54	68	68	49	49	59
IX	49	58	62	48	-	-
X	52	64	48	45	-	-
XI	48	68	49	44	-	-
XII	51	72	55	46	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS,i Markt Woche Grosshandelsabgabeprise Obst und Gemuse – Agramarkt Informations-Gesellchaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

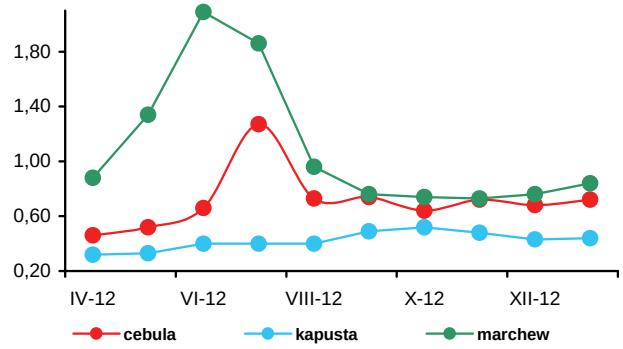

Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

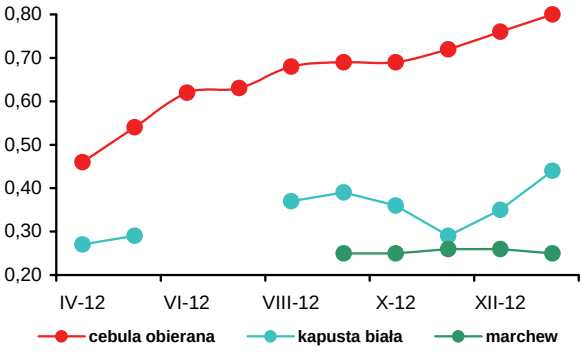

Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

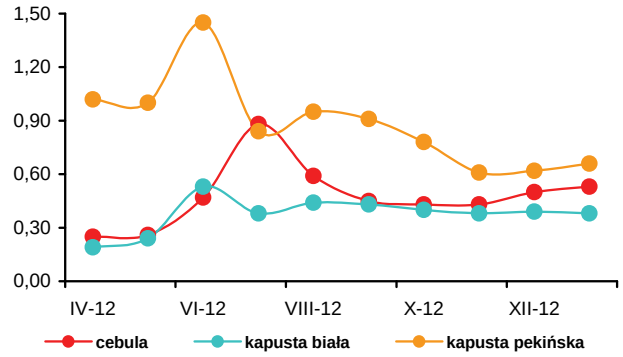

Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

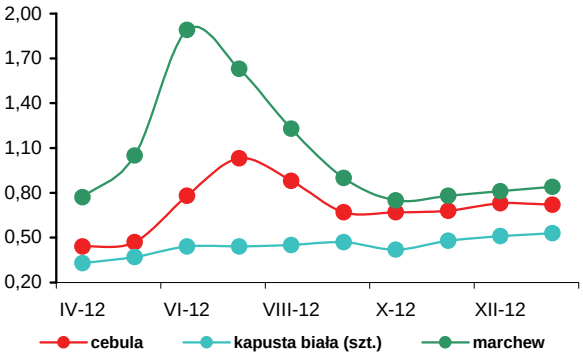

Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

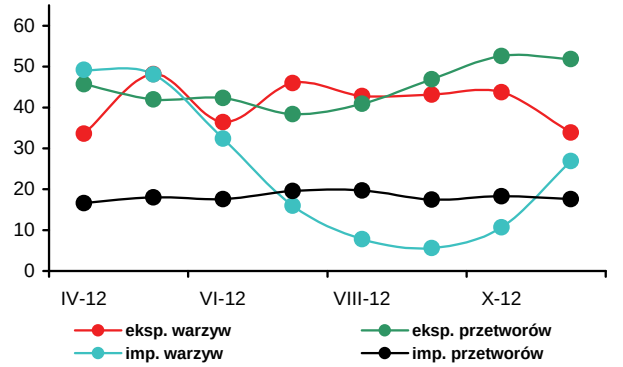

Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

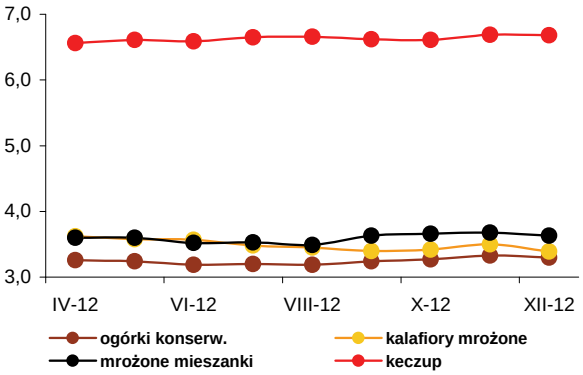

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

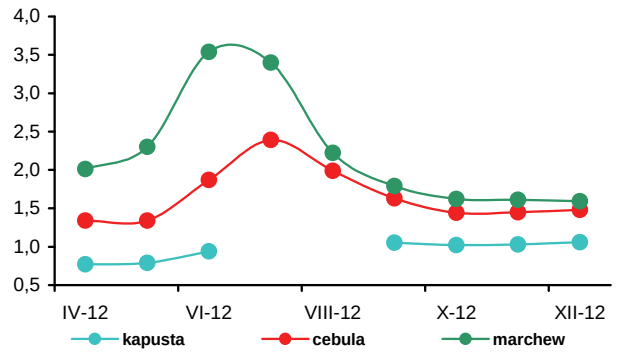

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

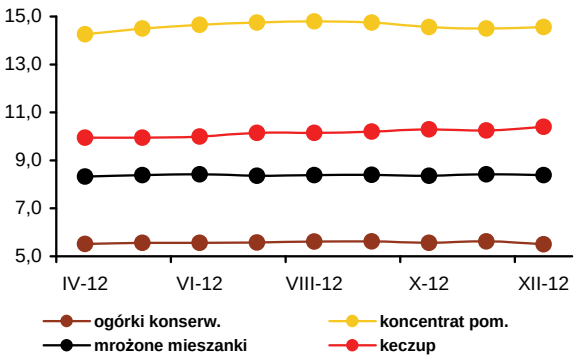

Rynek owoców

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W styczniu 2013 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 7%, a w skupie na eksport o 5% niższe niż w styczniu roku poprzedniego. Ceny skupu jabłek oferowane przez spółdzielnie ogrodnicze zmniejszyły się o 14%, a przez zakłady przetwórcze o 47%. Ceny gruszek płacone producentom były wyższe od 23% (w hurcie) do 58% (w skupie na eksport). Na rynkach hurtowych droższe niż w styczniu 2012 r. były cytryny (o 23%), banany (o 5%), mandarynki (o 3%) i pomarańcze (o 1%). Potaniały natomiast o 6% winogrona. W porównaniu do grudnia 2012 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych, skupu w spółdzielniach ogrodniczych i płacone przez firmy eksportowe wzrosły (odpowiednio o 1, 7 i 9%), a potaniały w skupie do przetwórstwa (o 3%). Na rynkach hurtowych wyższe były ceny winogron (o 42%), gruszek i cytryn (o 23%) oraz bananów(o 1%). Tańsze o 6% były pomarańcze i o 3% mandarynki.

W grudniu 2012 r. w relacji do grudnia roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły o 5,0%, przy wzroście cen żywności o 3,9%. Ceny owoców strefy umiarkowanej wzrosły o 1,7%. Owoce południowe podrożały o 9,0%, a przetwory owocowe (bez owoców suszonych) o 6,6%. O zwiększeniu cen owoców strefy umiarkowanej zadecydował wzrost cen gruszek (o 12,1%), śliwek (o 10,6%), pozostałych owoców pestkowych (o 5,7%), a także orzechów (o 3,5%) i owoców jagodowych (o 2,8%). Spośród owoców strefy umiarkowanej potaniały jedynie jabłka (o 4,6%). W grudniu wyższe niż w listopadzie 2012 r. były ceny detaliczne winogron (o 33%), gruszek (o 8%) i jabłek (o 2%). Obniżyły się natomiast ceny mandarynek (o 14%), pomarańcz (o 9%) i cytryn (o 4%). Nie zmieniły się ceny bananów.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w listopadzie 2012 r. w relacji do listopada roku poprzedniego obniżyła się o 11% do 38,1 tys. ton. Niższa była produkcja soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 12%), a także wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 11%) i jabłek (o 7%). Produkcja dżemów zmniejszyła się o 8%. Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 91%, a owoców mrożonych, kompotów i owoców pasteryzowanych o 13%. W miesiącach I-XI 2012 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do tego samego okresu roku poprzedniego o 8% do 372,3 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 12%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 89%, owoców mrożonych, a także kompotów i owoców pasteryzowanych o 3%. Obniżyła się natomiast produkcja dżemów (o 1%).

W grudniu 2012 r. wyższe niż w grudniu 2011 r. były średnie ceny zbytu wszystkich objętych analizą soków, w tym najbardziej (o 12%) wzrosły ceny soku jabłkowego. Potaniały dżemy produkowane z czarnych porzeczek (o 10%) i z truskawek (o 1%).

W listopadzie 2012 r. rozmiary eksportu owoców świeżych były o 65%, a przetworów owocowych o 15% wyższe niż w listopadzie roku poprzedniego. O wzroście eksportu owoców świeżych zadecydowało zwiększenie sprzedaży jabłek (o 82%). W grupie przetworów owocowych najbardziej zwiększył się eksport mrożonych owoców (o 34%), a także zagęszczonego soku jabłkowego (o 21%). W wyniku wzrostu przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych zwiększyły się bardziej niż wolumenu sprzedaży. W wyniku spadku cen zagęszczonego soku jabłkowego mniej niż wolumen sprzedaży, wzrosły wpływy z eksportu przetworów owocowych. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów zwiększyły się w relacji do listopada 2011 r. o 26% do 162,4 mln euro. Niższy był wolumen importu owoców świeżych (o 14%). Decydujące było zmniejszenie przywozu owoców cytrusowych (spadek o 23%) i bananów (o 3%). Przywóz owocowych przetworów wzrósł o 10%. Wyższy był import mrożonek owocowych, soków zagęszczonych, i puszkowanych ananasów, a niższy pozostałych przetworów. Łączna wartość importu owoców i ich przetworów wzrosła o 3% do 122,3 mln euro. Dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 40,1 mln euro wobec 9,5 mln euro w listopadzie 2011 r. W okresie I-XI 2012 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 405,0 mln euro, wobec 45,4 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost salda spowodowany był zwiększeniem o 28% wartości eksportu, przy niezmienionej wartości importu (1221mln euro).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) [a]

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2011 XII	1,31	2,33	-	-	-	-	-
2011 I-XII	**1,86**	**2,58**	**3,93**	**2,69**[a]	**3,71**	**2,35**	**2,01**[a]
2012 I	1,40	2,34	-	-	-	-	-
II	1,47	2,52	-	-	-	-	-
III	1,52	2,64	-	-	-	-	-
IV	1,62	3,07	-	-	-	-	-
V	1,65	-	-	-	-	-	-
VI	2,17	-	5,42	-	-	-	-
VII	1,97	-	7,65	3,67	5,94	2,60	3,16
VIII	1,59	2,02	-	-	6,68	3,16	2,06
IX	1,45	1,92	-	-	-	3,01	2,42
X	1,35	1,98	-	-	-	-	3,05
XI	1,31	2,56	-	-	-	-	-
XII	1,12	2,93	-	-	-	-	-
2012 I-XII	**1,55**	**2,45**	**5,79**[a]	**3,67**	**6,31**	**2,92**	**2,52**[a]
2013 I	1,20	2,72	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
I 2013 / XII 2012	107	93	x	x	x	x	x
I 2013 / I 2012	86	116	x	x	x	x	x

[a] *ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych*
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) [a]

Miesiące	Jabłka przemy-słowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2011 XII	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	**0,57**	**4,01**[a]	**3,22**[a]	**1,62**[a]	**4,17**[a]	**2,28**[a]	**0,77**[a]	**2,46**[a]	**1,87**[a]	**1,00**[a]
2012 I	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,67	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,65	4,65	3,71	1,35	1,98	2,42	-	-	-	-
VII	0,43	4,20	-	1,52	1,68	2,26	-	3,09	2,88	-
VIII	0,39	-	-	-	-	2,57	0,88	-	-	1,73
IX	0,37	-	-	-	-	3,23	1,21	-	-	2,28
X	0,39	-	-	-	-	3,63	-	-	-	-
XI	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012 I-XII	**0,53**	**4,55**[a]	**3,71**[a]	**1,48**[a]	**1,74**[a]	**2,34**[a]	**1,01**[a]	**3,09**[a]	**2,88**[a]	**2,04**[a]
2013 I	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
I 2013 / XII 2012	97	x	x	x	x		x	x	x	x
I 2013 / I 2012	53	x	x	x	x		x	x	x	x

[a] *ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych*
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukasówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2011 I-XII	**1,58**	**1,79**	**1,88**	**1,86**	**1,73**	**1,79**	**1,59**	**1,92**	**1,93**	**4,84**	**5,13**	**1,53**
2012 I	1,15	1,68	1,55	1,12	1,08	1,08	1,09	2,12	2,07	-	-	-
II	1,36	1,90	1,73	1,33	1,24	1,25	1,25	2,80	-	-	-	-
III[a]	1,43	1,91	1,84	1,42	1,36	1,36	1,36	2,25	-	-	-	-
IV[a]	1,36	1,88	1,73	1,33	1,27	1,27	1,26	-	-	-	-	-
V[a]	1,42	1,93	1,77	1,43	1,38	1,38	1,39	-	-	-	-	-
VI[a]	1,93	2,23	2,13	2,01	1,87	1,89	1,91	-	-	7,29	6,50	-
VII	2,04	2,20	2,18	2,09	2,02	2,15	2,01	-	-	4,78	6,25	-
VIII	1,09	-	-	-	-	-	-	2,01	-	-	-	-
IX	0,84	1,26	-	1,0	0,91	0,91	0,89	1,91	2,01	-	-	2,46
X	0,88	1,35	1,07	0,91	0,85	0,84	0,85	2,00	2,00	-	-	2,85
XI	0,92	1,58	1,35	0,90	0,83	0,83	0,83	2,33	2,14	-	-	-
XII	1,00	1,67	1,52	0,93	0,87	0,90	0,88	2,93	2,80	-	-	-
2012 I-XII	1,29	1,78	1,69	1,32	1,24	1,26	1,25	2,29	2,20	6,04	6,38	2,66
2013 I	1,09	1,80	1,58	0,94	0,91	0,93	0,94	3,34	3,10	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
I 2013 / XII 2012	109	108	104	101	105	103	107	114	111	x	x	x
I 2013 / I 2012	95	107	102	84	84	86	86	158	150	x	x	x

[a] *jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą*

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne[a]	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2011 X	6 154	8 717	22 663	49 203	14 535	4 230	4 915
XI	7 808	9 880	25 019	28 823	11 088	3 807	4 707
XII	6 321	10 915	20 098	15 439	10 231	3 410	4 776
2011 I-XII	**77 228**	**108 923**	**257 353**	**149 686**	**302 807**	**51 569**	**60 369**
2012 I	4 574	6 477	18 002	3 299	12 101	3 971	4 889
II	4 451	6 190	19 503	2 128	10 520	4 439	4 968
III	6 572	10 604	21 101	6 878	9 454	5 579	5 905
IV	6 440	9 003	19 593	3 783	8 744	4 111	5 061
V	6 904	8 518	11 386	9 930	11 331	5 112	5 417
VI	6 422	7 842	17 260	9 660	57 517	4 837	4 860
VII	4 475	5 566	18 664	15 447	93 908	4 333	6 279
VIII	6 798	8 368	23 949	34 868	52 096	4 323	4 793
IX	7 606	7 007	23 306	52 897	20 200	3 496	4 714
X	8 613	7 457	21 528	72 339	13 144	4 168	5 072
XI	7 297	8 817	21 996	55 036	12 542	3 510	5 328
Wskaźniki zmian (%)							
XI 2012 / X 2012	85	118	102	76	95	84	105
XI 2012 / XI 2011	93	89	88	191	113	92	113

[a] *łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi(bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich*

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

	Wyszczególnienie	2011					2012*											XI 2012 / XI 2011 (%)
		IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
tony	**Owoce świeże**	**41 483**	**52 480**	**71 204**	**93 127**	**776 358**	**130 362**	**154 584**	**148 028**	**118 021**	**118 461**	**62 653**	**65 144**	**45 668**	**61 126**	**96 204**	**117 493**	***165***
	Jabłka	20 917	35 914	49 867	63 614	**533 585**	108 755	135 555	132 304	103 891	102 492	37 509	14 703	15 552	35 488	74 135	90 521	***182***
	Gruszki	2 182	5 334	4 836	3 255	**25 228**	2 675	2 924	2 425	3 537	2 456	818	421	1 889	7 136	5 716	5 110	***106***
	Truskawki	41	65	30	5	**14 293**	89	23	199	238	476	8 059	1 710	400	147	59	50	***167***
	Śliwki	3 927	1 128	13	13	**9 535**	1	11	57	44	17	198	892	2 121	2 852	1 083	175	***1345***
	Maliny	5 842	1 103	142	42	**17 461**	229	90	149	152	153	775	4 551	4 139	4 309	2 146	181	***128***
	Wiśnie	136	195	-	86	**6 318**	24	2	31	29	28	790	8 096	742	86	34	7	
	Przetwory owocowe	**57 182**	**63 350**	**64 845**	**44 494**	**641 448**	**50 673**	**51 111**	**61 353**	**54 371**	**53 615**	**61 337**	**72 213**	**68 530**	**71 920**	**82 390**	**74 770**	***115***
	Zagęszczony sok jabłkowy	13 268	24 097	24 523	14 600	**165 102**	13 916	14 785	19 224	15 916	16 115	17 746	15 597	16 172	21 677	36 018	29 706	***121***
	Truskawki w puszkach	472	513	477	657	**7 761**	368	637	589	463	700	1 003	567	503	522	529	485	***102***
	Wiśnie w puszkach	880	402	359	336	**4 892**	257	326	490	360	545	367	738	655	296	602	362	***101***
	Dżemy	2 739	2 111	2 632	2 262	**27 869**	2 101	2 379	2 468	2 125	2 607	2 685	2 350	2 338	2 577	2 824	2 565	***97***
	Mrożonki	24 371	20 236	19 140	14 279	**265 244**	19 691	20 362	24 368	21 074	21 291	26 465	35 778	33 762	31 745	28 396	25 727	***134***
tys. EUR	**Owoce świeże**	**22 965**	**21 815**	**29 399**	**37 743**	**396 390**	**49 432**	**57 975**	**60 262**	**50 859**	**56 202**	**46 067**	**58 271**	**40 524**	**35 483**	**43 181**	**54 310**	***185***
	Jabłka	6 427	10 580	15 114	18 967	**201 361**	35 399	45 907	48 381	39 115	40 704	17 848	7 616	5 548	10 114	22 530	29 773	***197***
	Gruszki	1 137	2638	2 361	1 684	**14 206**	1 505	1 658	1 407	2 105	1 713	644	349	1 188	4 352	3 506	3 577	***151***
	Truskawki	97	113	65	15	**17 832**	131	33	333	420	873	11 222	2 507	607	224	103	219	***337***
	Śliwki	2 326	749	11	17	**6 028**	1	10	56	57	28	200	714	1 603	2 294	911	148	***1347***
	Maliny	4 661	935	233	80	**15 178**	312	167	217	251	210	618	3 045	3 561	4 353	2 497	437	***188***
	Wiśnie	166	196	-	117	**5 899**	18	7	34	49	37	879	8 561	784	78	34	29	
	Przetwory owocowe	**91 188**	**91 837**	**99 072**	**62 018**	**970 433**	**75 053**	**76 543**	**89 785**	**84 142**	**83 523**	**103 321**	**110 288**	**109 929**	**109 840**	**122 535**	**108 085**	***109***
	Zagęszczony sok jabłkowy	21 315	32 802	38 183	20 329	**264 004**	21 091	22 709	29 891	24 735	24 693	26 566	24 804	24 691	31 756	50 430	42 329	***111***
	Truskawki w puszkach	719	767	714	1 013	**11 527**	600	974	946	800	1 234	1 519	930	817	856	1 017	819	***115***
	Wiśnie w puszkach	1 173	525	558	494	**6 634**	382	539	695	519	781	509	949	1 022	498	925	567	***102***
	Dżemy	5 311	3 653	4 652	3 690	**46 261**	3 714	3 878	4 458	3 873	4 663	4 584	3 786	3 992	4 378	4 968	4 285	***92***
	Mrożonki	32 370	26 933	27 433	20 187	**357 634**	27 874	26 415	32 097	29 779	30 490	37 357	48 791	48 909	44 672	40 243	35 526	***130***

**) dane nieostateczne*

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

	Wyszczególnienie	2011					2012*											XI 2012 / XI 2011
		IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	(%)
tony	**Owoce świeże**	**90 786**	**83 844**	**104 356**	**129 033**	**1 269 862**	**104 771**	**105 083**	**93 127**	**84 023**	**86 318**	**84 247**	**113 209**	**110 452**	**84 191**	**90 512**	**89 783**	***86***
	Banany	17 519	19 227	23 816	17 126	**231 866**	15 787	14 369	17 875	18 713	21 239	19 598	21 185	18 402	12 419	20 024	22 039	***93***
	Owoce cytrusowe	13 214	27 406	50 403	88 096	**466 935**	69 924	64 629	43 727	34 506	23 551	12 597	9 502	8 693	11 540	25 579	38 580	***77***
	Brzoskwinie i nekt.	14 973	1 279	248	299	**109 891**	144	166	154	67	1 016	10 534	34 606	30 874	16 132	3 538	856	***345***
	Winogrona	16 478	10 920	8 200	3 594	**85 509**	1 874	2 716	6 480	5 006	4 506	1 200	4 430	14 356	15 817	15 683	8 938	***109***
	Arbuzy	3 782	251	296	648	**98 992**	391	500	1 307	2 776	11 582	18 262	25 212	18 289	3 519	826	495	***167***
	Jabłka	7 039	4 569	2 232	1 645	**65 302**	1 853	4 818	3 227	3 182	4 823	6 396	2 521	1 605	8 808	7 669	2 388	***107***
	Przetwory razem	**28 438**	**24 596**	**26 912**	**26 763**	**300 945**	**18 456**	**20 173**	**27 603**	**21 230**	**23 532**	**21 606**	**23 102**	**25 645**	**29 107**	**30 948**	**29 503**	***110***
	Soki zagęszczone	12 619	11 191	10 717	10 719	**117 600**	6 834	8 761	10 192	9 010	11 340	10 307	8 356	11 207	14 454	15 054	12 436	***116***
	-sok pomarańczowy	2 532	2 594	2 646	2 981	**29 536**	2 486	2 195	2 602	2 102	2 562	2 092	1 895	1 476	1 623	2 024	2 580	***98***
	Mrożonki	4 966	2 690	2 926	2 916	**41 569**	2 686	2 350	3 194	2 903	2 942	3 014	5 677	5 226	4 956	4 395	3 599	***123***
	Susze	1 904	1 443	2 356	1 068	**14 760**	1 216	1 102	1 126	538	733	888	1 365	1 304	1 513	2 509	1 578	***67***
	Dżemy	670	727	621	515	**7 772**	725	681	652	519	551	739	768	433	663	560	583	***94***
	Przetwory puszkow.	8 133	8 196	9 982	11 290	**116 405**	6 781	7 047	12 105	8 086	7 741	6 460	6 763	7 331	7 279	8 210	11 089	***111***
	-ananasy	777	1 074	1 537	1 771	**18 710**	944	960	3 322	1 229	1 027	766	1 142	916	1 270	1 318	2 049	***133***
	-brzoskwinie	2 312	2 517	4 414	3 248	**31 790**	1 297	1 573	3 293	1 945	1 753	1 484	1 439	1 573	1 399	2 457	3 330	***75***
tys. EUR	**Owoce świeże**	**65 599**	**64 768**	**78 012**	**83 088**	**896 276**	**65 982**	**70 878**	**74 046**	**69 707**	**71 468**	**64 262**	**77 545**	**75 948**	**67 441**	**76 382**	**76 509**	***98***
	Banany	8 889	9 592	11 573	8 267	**131 152**	8 511	10 378	12 746	13 236	13 178	11 242	10 855	9 554	8 306	12 448	13 412	***116***
	Owoce cytrusowe	9 201	17 640	29 697	46 818	**273 875**	36 375	33 812	24 713	20 757	15 779	9 549	8 523	7 752	10 242	20 365	27 114	***91***
	Brzoskwinie i nekt.	9 718	968	137	183	**73 082**	106	149	201	79	1 321	9 412	25 148	21 640	11 335	2 648	591	***432***
	Winogrona	12 190	10 545	9 796	5 475	**93 957**	3 610	3 940	9 023	7 961	7 609	2 331	5 072	12 222	13 060	15 414	10 312	***105***
	Arbuzy	865	178	147	340	**25 967**	292	325	887	1 702	5 431	6 063	5 263	3 323	826	336	296	***202***
	Jabłka	1 445	950	1 161	1 014	**37 531**	1 063	2 441	2 024	2 097	2 766	4 167	2 008	816	1 235	1 225	660	***57***
	Przetwory razem	**45 933**	**37 449**	**40 929**	**47 326**	**455 817**	**30 354**	**30 928**	**40 001**	**34 482**	**37 554**	**33 995**	**38 175**	**44 697**	**47 928**	**46 535**	**45 755**	***112***
	Soki zagęszczone	18 314	15 122	15 997	17 114	**171 718**	10 299	11 859	13 606	12 637	16 235	13 890	11 359	17 805	19 383	17 508	15 213	***95***
	-sok pomarańczowy	4 752	5 118	5 412	6 205	**54 370**	4 234	4 064	5 193	4 126	5 616	4 285	3 808	2 920	3 120	3 604	4 574	***85***
	Mrożonki	9 336	4 595	5 450	4 645	**74 075**	3 913	3 678	4 955	4 650	4 571	4 703	11 318	9 553	7 692	6 824	6 309	***116***
	Susze	3 243	3 072	5 030	2 187	**31 202**	2 634	2 409	2 400	1 622	1 800	2 015	2 573	2 517	3 071	5 061	3 409	***68***
	Dżemy	1 095	1 378	1 102	965	**13 394**	1 236	1 231	1 170	965	1 055	1 337	1 188	964	1 157	1 126	1 231	***112***
	Przetwory puszkow	13 687	12 713	12 890	22 048	**161 384**	11 939	11 462	17 474	14 377	13 667	11 749	11 491	13 653	16 251	15 661	19 249	***149***
	-ananasy	734	964	1 360	1 522	**16 426**	914	844	2 782	1 038	914	705	1 020	806	1 128	1 238	1 809	***133***
	-brzoskwinie	1 724	1 925	3 474	2 553	**21 906**	984	1 212	2 614	1 615	1 461	1 139	1 187	1 208	1 160	1 926	2 637	***76***

**) dane nieostateczne*

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące		Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2011	X	0,29	0,49	1,75	-	0,85	1,00	1,61	1,24	1,37	1,50	1,31
	XI	0,30	0,49	2,17	1,99	1,64	-	1,55	1,21	1,51	1,61	1,69
	XII	0,30	0,52	2,86	1,51	1,91	1,05	1,50	1,10	1,33	1,54	1,46
2011	**I-XII**	**0,38**	**0,56**	**1,25**	**1,33**	**0,87**	**0,91**	**1,39**	**1,22**	**1,57**	**1,49**	**1,39**
2012	I	0,33	0,56	1,47	1,31	1,45	0,77	1,51	1,22	1,52	1,63	1,49
	II	0,34	0,57	1,48	1,45	1,45	3,91	1,49	1,11	1,54	1,53	1,65
	III	0,37	0,58	1,68	-	1,45	1,09	1,53	1,09	1,55	1,61	1,42
	IV	0,38	0,60	1,76	-	1,45	1,68	1,57	1,30	1,55	1,73	1,44
	V	0,40	0,70	1,83	-	1,45	1,31	1,64	1,27	1,53	1,76	1,43
	VI	0,48	0,79	1,39	0,85	1,45	1,11	1,50	1,28	1,50	1,52	1,39
	VII	0,52	0,83	1,47	0,56	1,45	1,06	1,62	1,39	1,59	1,64	1,28
	VIII	0,36	0,63	1,52	0,54	1,45	1,06	1,57	1,56	1,53	1,62	1,56
	IX	0,28	0,61	1,52	1,19	1,45	0,92	1,71	1,63	1,46	1,64	1,68
	X	0,30	0,61	1,75	0,68	1,45	1,00	1,60	1,53	1,40	1,92	1,54
	XI	0,33	0,70	4,37	0,75	1,45	4,40	1,66	1,48	1,42	1,69	1,56
Wskaźniki zmian cen (%)												
XI 2012 / X 2012		110	115	250	110	100	440	104	97	101	88	101
XI 2012 / XI 2011		110	143	201	38	88	x	107	122	94	105	92

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące		Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2011	XII	1,49	1,50	1,51	1,58	1,49	2,44	-	-	-	-	3,55	3,70	4,14	4,07	8,13
2011	**I-XII**	**2,02**	**1,93**	**1,91**	**1,92**	**1,86**	**3,21**	**10,29**	**4,66**	**11,1**	**2,81**	**3,75**	**3,84**	**4,76**	**3,95**	**8,18**
2012	I	1,54	1,52	1,57	1,59	1,54	2,77	-	-	-	-	3,95	3,71	4,21	3,82	14,16
	II	1,64	1,60	1,65	1,60	1,65	2,95	-	-	-	-	4,77	3,58	4,35	3,55	13,11
	III	1,76	1,69	1,79	1,82	1,69	2,92	-	-	-	-	4,85	3,61	4,44	3,66	11,16
	IV	1,84	1,78	1,88	1,90	1,88	3,08	-	-	-	-	4,85	3,78	4,62	3,77	9,88
	V	1,87	1,80	1,90	1,88	1,80	3,65	-	-	8,75	-	4,65	4,66	4,51	3,79	9,72
	VI	2,25	2,10	2,18	2,20	2,10	3,34	6,25	-	8,44	-	4,37	5,72	6,13	4,13	11,07
	VII	2,48	-	-	-	-	2,80	6,88	4,41	6,60	4,06	3,57	5,80	6,96	4,89	10,60
	VIII	2,30	-	-	-	-	3,00	8,95	-	-	2,85	3,47	5,88	7,00	5,11	7,80
	IX	1,46	1,55	1,58	1,49	1,42	2,81	10,21	-	-	-	4,24	5,86	7,39	4,91	6,48
	X	1,36	1,48	1,42	1,38	1,42	2,75	11,30	-	-	5,13	4,36	5,58	6,75	4,92	6,34
	XI	1,32	1,46	1,40	1,35	1,39	2,95	13,25	-	-	-	4,06	5,08	5,44	4,92	6,68
	XII	1,42	1,48	1,44	1,38	1,40	3,04	-	-	-	-	4,08	4,77	4,45	4,10	9,35
2012	**I-XII**	**1,77**	**1,65**	**1,68**	**1,66**	**1,63**	**3,01**	**9,47**	**4,40**	**7,93**	**4,01**	**4,27**	**4,84**	**5,52**	**4,30**	**9,70**
2013	I	1,43	1,45	1,46	1,47	1,45	3,41	-	-	-	-	4,13	4,58	4,32	3,85	13,31
Wskaźniki zmian cen (%)																
I 2013 / XII 2012		101	98	101	107	104	112	x	x	x	x	101	96	97	94	142
I 2013 / I 2012		93	95	93	92	94	123	x	x	x	x	105	123	103	101	94

[a] *truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB*

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy[a]	Sok pomarańczowy[a]
2011	XI	8,30	-	8,90	1,92	2,29
	XII	8,03	-	8,80	1,97	2,32
2011	**I-XII**	**7,81**	**6,34**	**8,36**	**1,86**	**2,21**
2012	I	8,27	-	9,60	2,04	2,41
	II	8,23	-	9,63	2,08	2,46
	III	8,20	-	9,53	2,10	2,44
	IV	8,17	-	9,50	2,12	2,46
	V	8,10	-	9,50	2,13	2,47
	VI	8,20	-	9,64	2,15	2,46
	VII	8,23	-	9,67	2,15	2,47
	VIII	7,47	-	9,70	2,14	2,47
	IX	7,37	-	9,63	2,16	2,46
	X	7,37	-	8,73	2,19	2,44
	XI	7,17	-	8,77	2,20	2,46
	XII	7,20		8,70	2,21	2,40
2012	**I-XII**	**7,87**	**x**	**9,24**	**2,09**	**2,41**
Wskaźniki zmian cen (%)						
XII 2012 / XI 2012		100	x	99	100	98
XII 2012 / XII 2011		90	x	99	112	103

[a] *w zł/l*

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące		Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2011	XI	2,46	4,78	-	-	-	-	8,68	4,51	5,77	5,08	5,67
	XII	2,50	4,96	-	-	-	-	10,40	4,53	4,93	4,93	4,75
2011	**I-XII**	**3,53**	**5,63**	**5,88**	**16,26**	**10,80**	**16,06**	**10,59**	**4,78**	**5,17**	**5,29**	**5,95**
2012	I	2,59	5,10	-	-	-	-	15,25	4,64	4,82	4,91	4,84
	II	2,69	5,16	-	-	-	-	14,05	5,47	4,75	4,78	5,07
	III	2,90	5,20	-	-	-	-	11,61	5,75	4,75	4,73	5,47
	IV	3,00	5,30	-	-	-	-	11,56	5,77	4,86	4,92	5,60
	V	3,12	5,54	-	34,63	14,42	-	11,96	5,68	5,00	5,64	4,68
	VI	3,72	6,29	12,68	12,58	8,04	-	13,37	5,43	5,24	6,71	6,63
	VII	4,23	7,01	7,29	11,18	9,92	19,84	12,45	4,71	5,83	7,36	8,06
	VIII	3,48	5,87	4,53	-	-	14,90	7,62	4,40	6,06	7,32	8,21
	IX	2,68	4,72	4,20	-	-	13,90	6,31	4,96	5,95	7,27	8,33
	X	2,40	4,68	5,80	-	-	-	6,85	5,08	5,86	6,69	7,81
	XI	2,34	5,13	-	-	-	-	7,99	4,94	5,63	6,18	6,07
	XII	2,38	5,56	-	-	-	-	10,61	4,95	5,11	5,94	5,23
2012	**I-XII**	**2,96**	**5,46**	**6,90**	**19,46**	**10,79**	**14,78**	**10,80**	**5,15**	**5,32**	**6,04**	**6,42**
Wskaźniki zmian cen (%)												
XII 2012 / XI 2012		102	108	x	x	x	x	133	100	91	96	86
XII 2012 / XII 2011		95	112	x	x	x	x	102	109	104	120	110

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2011 XI	13,50	3,75	4,42	16,26	7,28	5,94
XII	13,83	3,73	4,42	16,34	7,22	5,99
2011 I-XII	**13,12**	**3,74**	**4,40**	**16,22**	**7,10**	**5,63**
2012 I	13,94	3,77	4,47	16,58	7,30	6,18
II	13,94	3,80	4,50	16,62	7,40	6,24
III	14,22	3,80	4,49	16,46	7,36	6,29
IV	14,25	3,82	4,49	16,56	7,46	6,41
V	14,25	3,80	4,48	16,46	7,48	6,47
VI	14,37	3,81	4,51	16,46	7,48	6,49
VII	14,39	3,81	4,54	16,54	7,46	6,58
VIII	14,36	3,83	4,54	16,56	7,50	6,54
IX	14,42	3,85	4,55	16,54	7,44	6,52
X	14,14	3,85	4,53	16,86	7,40	6,54
XI	14,11	3,86	4,57	16,84	7,40	6,55
XII	14,33	3,82	4,51	16,80	7,38	6,46
2012 I-XII	**14,22**	**3,82**	**4,52**	**16,60**	**7,42**	**6,44**
Wskaźniki zmian cen (%)						
XII 2012 / XI 2012	102	99	99	100	100	99
XII 2012 / XII 2011	106	102	102	103	101	109

Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2011 VI	91	69	68	48	71	-
VII	79	64	-	50	66	54
VIII	77	66	-	55	68	48
IX	74	56	-	58	69	45
X	75	65	-	59	70	-
XI	79	66	-	61	74	-
XII	82	65	-	60	59	-
2012 I	85	68	-	65	62	-
II	85	65	-	60	58	-
III	88	68	-	66	59	-
IV	89	69	-	64	55	-
V	90	70	-	67	58	-
VI	88	72	78	69	59	-
VII	-	65	-	54	62	52
VIII	-	69	-	61	59	42
IX	78	65	-	48	61	68
X	79	69	-	51	65	-
XI	77	68	-	66	60	-
XII	79	72	-	64	55	-
2013 I	76	74	-	65	55	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabeprise Obst und Gemuse – Agramarkt Informations-Gesellchaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2011 - 2013 r. (zł/kg)

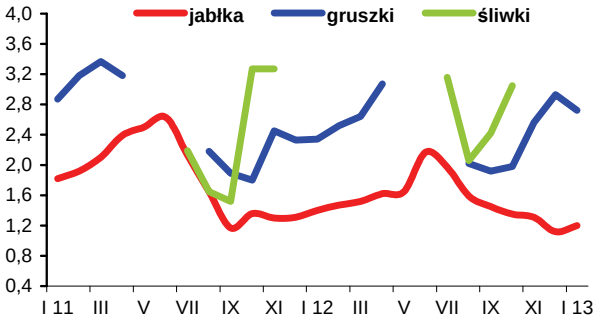

Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2011 -2013 (zł/kg)

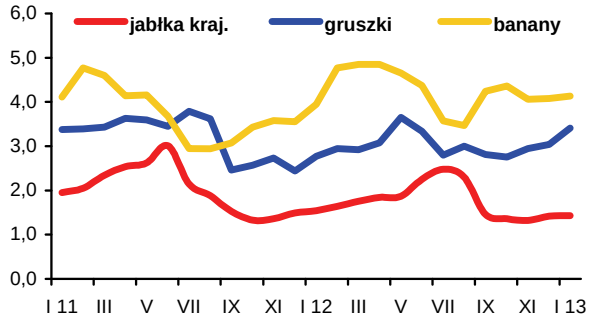

Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od I 2012 r. do I 2013 r. (zł/kg)

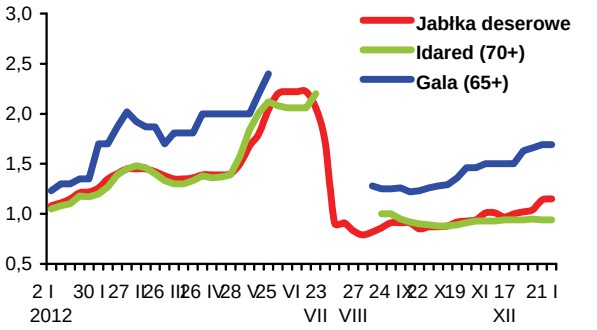

Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2011 - 2012 r. (tony)

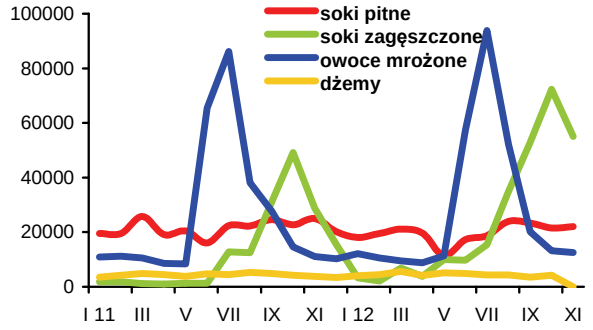

Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2011 i 2012 r. (tony)

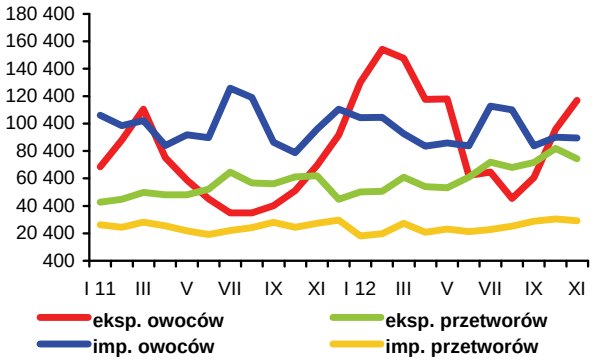

Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2012 r. (zł/kg)

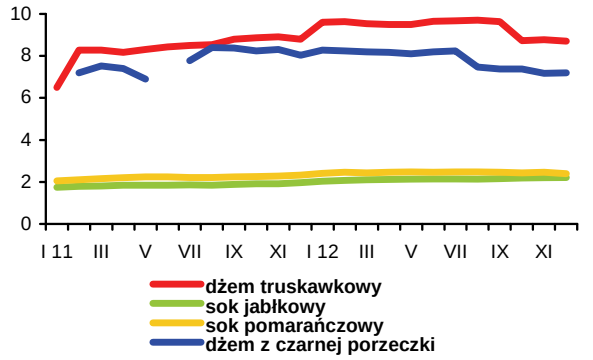

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2012 r. (zł/kg)

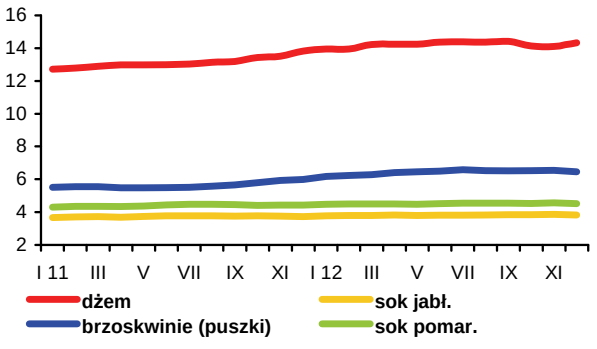

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2011 i 2012 r. (zł/kg)

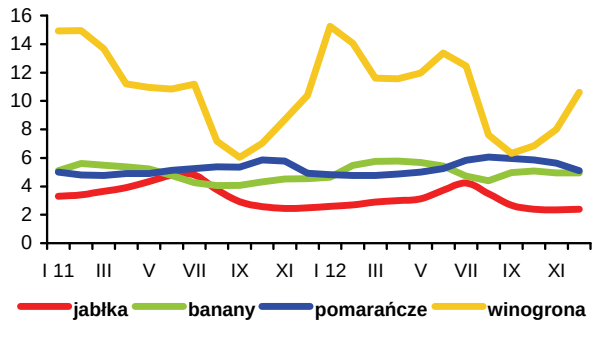

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

W ostatnich czterech miesiącach 2012 r. ceny skupu mleka surowego dynamicznie rosły, za które w grudniu płacono przeciętnie 125,72 zł/hl, tj. o 3,4% więcej niż w listopadzie, ale o 2,8% mniej niż w grudniu 2011 r. Cena mleka standardowego wzrosła w ciągu miesiąca o 0,2% do 123,24 zł/100 kg. Średnia cena skupu mleka w 2012 r. była o 1,4% niższa niż w 2011 r. i wyniosła 119,42 zł/hl. Krowy mleczne i jałówki na targowiskach podrożały w tym czasie o 10-11%, odpowiednio do ok. 2870 i 1930 zł/szt. Bardzo wysokie ceny pasz spowodowały pogorszenie relacji cen mleko : pasze. W 2012 r. 1 litr mleka surowego stanowił równowartość 0,73 kg mieszanki B, wobec 0,81 kg w 2011 r.

Ceny mleka surowego w Polsce pozostają konkurencyjne wobec płaconych w innych krajach Unii Europejskiej. W listopadzie ub. roku stanowiły one równowartość 29,7 EUR/100 kg, wobec 35,0 EUR/100 kg w Niemczech, 31,3 EUR/100 kg we Francji czy 30,4 EUR/100 kg w Słowacji.

W grudniu kontynuowane były również zwyżki cen zbytu przetworów mlecznych. W porównaniu z listopadem najbardziej wzrosły ceny masła w blokach (o 3,2%), masła konfekcjonowanego (o 3,0%) oraz sera Edamskiego (o 2,9%). Pozostałe sery dojrzewające podrożały o 1,7-2,6%, masło z dodatkiem oleju o 2,3%, a mleko w proszku od 0,2% (chude) do 1,2% (pełne). Wzrosły także ceny przetworów świeżych (o 0,2-0,7%) z wyjątkiem jogurtu owocowego, który potaniał o 1,1% oraz mleka skondensowanego i mleka spożywczego w folii, których ceny były takie same jak w listopadzie. Średni poziom cen zbytu większości przetworów mlecznych w 2012 r. był wyższy niż w 2011 r. Najbardziej wzrosły ceny jogurtu owocowego (o 12%) oraz masła z dodatkiem oleju i mleka UHT (po 3%), a najmniej chudego mleka w proszku i serów dojrzewających, takich jak Edam i Morski (o 0,3-0,5%). Niższe były natomiast średnioroczne ceny masła w blokach (o 13%) oraz pełnego mleka w proszku i masła konfekcjonowanego (o 4-6%).

Ceny detaliczne mleka i przetworów mlecznych wzrosły średnio o 0,3% w stosunku do listopada. Najbardziej podrożało mleko zagęszczone i w proszku (o 1,0%), sery dojrzewające i topione (o 0,8%) oraz napoje mleczne (o 0,6%), a najmniej mleko spożywcze (o 0,2%). Nie zmieniły się ceny jogurtów oraz śmietany i śmietanki. Potaniały jedynie sery twarogowe (o 0,3%). Znacznie bardziej niż w listopadzie podrożało masło (o 1,5%). Wzrost przeciętnego poziomu cen detalicznych przetworów mlecznych w 2012 r., w porównaniu z 2011 r., wyniósł 3,3%, w tym mleka zagęszczonego i w proszku 7,7%, jogurtów 6,2%, a serów dojrzewających i topionych 3,0%. Ceny masła spadły w tym czasie o 1,2%, przy wzroście cen pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 24,4%.

Dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego w grudniu ub. roku wyniosły 740 mln l i były większe niż w poprzednim miesiącu (o 4,4%) i w grudniu 2011 r. (o 0,3%). W całym 2012 r. skupiono ponad 9,5 mld l mleka surowego, tj. o prawie 6% więcej niż w roku poprzednim, o czym zadecydował dynamicznie rosnący skup w pierwszych pięciu miesiącach roku.

Produkcja prawie wszystkich przetworów mlecznych w listopadzie była mniejsza niż w październiku, a najgłębszy jej spadek dotyczył chudego mleka w proszku (o 30%), mleka zagęszczonego (o 12%) oraz serów topionych (o 10%). Zwiększyła się tylko produkcja pełnego mleka w proszku (o 24%) oraz nieznacznie serwatki i serów twarogowych. Produkcja pozostałych przetworów zmalała o 5-8%. Od stycznia do listopada 2012 r., w porównaniu z tym samym okresem 2011 r., wyprodukowano więcej wszystkich przetworów mlecznych z wyjątkiem masła i tłuszczów mlecznych oraz jogurtów (o 3 4% mniej). Najsilniej zwiększono produkcję suszonej serwatki (o 23%), serów dojrzewających (o 13%), mleka skondensowanego (o 11%) oraz serów topionych i pełnego mleka w proszku (po 9%).

Eksport przetworów mlecznych w okresie styczeń-listopad 2012 r. zwiększył się do 2054 mln l w ekwiwalencie mleka surowego, a jego wartość do 1339 mln EUR, tj. odpowiednio o 1,4% i 3,6% w porównaniu z tym samym okresem 2011 r. Wzrósł eksport większości przetworów z wyjątkiem masła, chudego mleka w proszku oraz jogurtów i napojów fermentowanych, których sprzedano za granicę o 5-10% mniej. Najsilniejszy był wzrost eksportu serów dojrzewających i topionych (o 24%), lodów (o 22%) i pełnego mleka w proszku (o 19%). Sprzedaż zagraniczna serwatki, mleka płynnego i śmietany oraz kazeiny została zwiększona o 13-16%, a serów twarogowych o 3%. Import przetworów mlecznych w analizowanym okresie zmniejszył się o 5% do 818 mln l w przeliczeniu na mleko surowe, a jego wartość wzrosła minimalnie do 488 mln EUR. Najgłębszy był spadek wolumenu przywozu chudego mleka w proszku (o 27%), masła (o 17%) oraz jogurtów i napojów fermentowanych (o 14%). Mocno zwiększono natomiast import mleka płynnego i śmietany, lodów (o 55-58%) oraz kazeiny (o 40%). W efekcie zarówno ilościowa nadwyżka eksportu nad importem, jak i wartościowe saldo handlu zagranicznego przetworami mlecznymi zwiększyło się o ok. 6%, do 1236 mln l w ekwiwalencie mleka surowego i 851 mln EUR. Poprawa koniunktury na światowym rynku mleka znajduje odzwierciedlenie w cenach uzyskiwanych przez polskich eksporterów podstawowych produktów mleczarskich. W listopadzie 2012 r. za mleko w proszku płacono o 13% więcej niż w październiku, w tym za odtłuszczone o 2%, a za pełne o ok. 50% więcej. Ceny eksportowe masła i serów dojrzewających wzrosły o 4-6%.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące		Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
			średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2011	**I-XII**	**9 042,8**	**121,20**	**.**
2012	**I-XII**	**9 524,3**	**119,42**	**.**
2011	XI	707,0	126,87	127,94
	XII	738,1	129,28	128,67
2012	I	768,5	126,96	126,31
	II	717,2	126,85	127,07
	III	796,4	126,40	125,05
	IV	829,8	119,40	120,27
	V	879,5	116,54	117,49
	VI	844,1	113,93	115,56
	VII	842,6	113,05	114,52
	VIII	835,6	112,85	115,33
	IX	786,3	115,19	116,24
	X	767,0	117,80	118,85
	XI	708,9	121,64	122,94
	XII	740,4	125,72	123,24
Wskaźnik zmian w %				
XII 2012 / XI 2012		104,4	103,4	100,2
XII 2012 / XII 2011		100,3	97,2	95,8

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące		Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
			chude	pełne				świeże	dojrzewające
2010	**I-XII**	**2 742,1**	**92,8**	**27,9**	**486,2**	**341,6**	**175,4**	**371,0**	**266,8**
2011	**I-XII**	**2 747,2**	**114,5**	**33,8**	**484,9**	**338,2**	**171,4**	**384,2**	**284,7**
2011[a]	X	225,1	8,6	2,4	38,1	28,6	15,6	29,9	25,1
	XI	214,7	6,4	2,2	37,1	26,1	14,2	32,0	24,3
	XII	226,0	9,7	2,3	30,4	29,4	15,3	29,2	24,6
2012[a]	I	213,0	9,1	2,6	40,1	24,8	15,5	31,4	24,7
	II	207,6	6,8	2,4	37,2	25,0	13,9	31,2	24,0
	III	232,7	7,3	2,5	45,1	28,7	14,1	37,2	24,2
	IV	216,9	10,8	3,4	37,6	26,7	14,2	29,3	25,4
	V	232,7	12,1	3,3	48,3	33,3	14,6	34,3	25,1
	VI	222,9	14,1	2,6	38,2	34,6	15,0	29,5	25,4
	VII	226,6	12,9	2,5	41,2	31,3	14,7	30,3	26,2
	VIII	223,9	12,7	2,9	39,0	32,2	14,6	30,3	28,9
	IX	213,8	9,2	2,7	36,6	28,6	14,4	29,2	26,0
	X	219,4	7,9	2,1	37,0	29,0	14,0	32,5	26,9
	XI	201,0	5,6	2,6	35,0	26,9	13,1	32,5	25,4
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)									
XI 2012 / X 2012		91,6	70,0	123,6	94,6	92,8	93,8	100,1	94,5
XI 2012 / XI 2011		93,6	86,9	117,7	94,4	103,2	92,4	101,8	104,7

[a] *Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.*
Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące		Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
		w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2011	XI	1,78	2,03	10,20	13,80	16,96	17,70	0,86	5,58	10,17	14,38
	XII	1,79	2,04	10,41	14,02	17,04	17,82	0,88	5,62	10,19	14,59
2012	I	1,80	2,05	10,38	13,90	16,46	17,65	0,86	5,61	10,20	14,85
	II	1,75	2,05	10,08	13,73	15,09	17,19	0,87	5,61	10,16	14,72
	III	1,75	2,05	9,77	13,34	14,33	16,73	0,90	5,60	10,11	14,60
	IV	1,75	2,04	9,20	12,44	13,73	16,03	0,90	5,60	10,13	14,33
	V	1,75	2,04	8,91	12,34	12,78	15,11	0,92	5,57	10,15	14,01
	VI	1,75	2,02	9,02	12,10	12,71	15,04	0,90	5,54	10,12	13,74
	VII	1,75	2,02	9,12	12,16	12,72	15,05	0,90	5,53	10,12	13,57
	VIII	1,76	2,00	9,51	12,26	12,77	15,08	0,88	5,56	10,10	13,47
	IX	1,75	2,03	10,65	12,96	13,64	15,39	0,88	5,59	10,17	13,57
	X	1,75	2,05	11,15	13,19	13,81	15,66	0,88	5,61	10,18	14,19
	XI	1,75	2,07	11,35	13,39	14,92	16,01	0,89	5,62	10,19	14,51
	XII	1,75	2,08	11,37	13,55	15,39	16,49	0,88	5,66	10,21	14,76
2013	I[a]	1,80	1,87	10,56	12,18	13,08	15,03	.	5,29	9,46	14,09
Wskaźnik zmian w %											
XII 2012 / XI 2012		100,0	100,5	100,2	101,2	103,2	103,0	98,9	100,7	100,2	101,7
XII 2012 / XII 2011		97,8	102,0	109,2	96,6	90,3	92,5	100,0	100,7	100,2	101,2

[a] *ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 21-27 I 2013 r.*
Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące		Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
		w folii	UHT								
2011	XI	2,57	2,78	13,75	3,23	4,62	0,71	1,16	1,64	13,57	19,06
	XII	2,59	2,78	13,70	3,24	4,63	0,71	1,18	1,63	13,59	19,25
2012	I	2,60	2,80	13,83	3,25	4,64	0,71	1,19	1,64	13,59	19,59
	II	2,61	2,79	14,07	3,26	4,64	0,71	1,20	1,65	13,72	19,71
	III	2,62	2,80	14,35	3,28	4,54	0,71	1,21	1,66	13,73	19,90
	IV	2,62	2,79	14,54	3,29	4,44	0,71	1,21	1,65	13,66	19,70
	V	2,62	2,80	14,68	3,29	4,31	0,72	1,21	1,66	13,76	19,62
	VI	2,61	2,79	14,63	3,29	4,18	0,71	1,21	1,63	13,73	19,39
	VII	2,60	2,77	14,71	3,28	4,15	0,71	1,22	1,64	13,77	19,25
	VIII	2,60	2,76	14,75	3,27	4,07	0,71	1,23	1,64	13,75	19,10
	IX	2,60	2,75	14,83	3,27	4,08	0,70	1,23	1,65	13,67	19,13
	X	2,61	2,76	14,79	3,26	4,21	0,70	1,22	1,66	13,75	19,42
	XI	2,60	2,75	14,80	3,27	4,21	0,71	1,22	1,66	13,69	19,50
	XII	2,61	2,73	14,94	3,28	4,29	0,70	1,22	1,67	13,55	19,87
Wskaźnik zmian w %											
XII 2012 / XI 2012		100,4	99,3	100,9	100,3	101,9	98,6	100,0	100,6	99,0	101,9
XII 2012 / XII 2011		100,8	98,2	109,1	101,2	92,7	98,6	103,4	102,5	99,7	103,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	**108,2**	**152,2**	**26,9**	**259,0**	**126,5**	**44,3**	**44,9**	**14,3**	**67,0**	**30,8**
2011 I-XII	**108,3**	**151,8**	**34,1**	**257,0**	**122,6**	**55,4**	**50,9**	**14,4**	**80,1**	**38,5**
2011 X	14,0	14,0	2,1	29,5	10,3	2,5	4,0	1,6	6,3	2,5
XI	7,5	13,1	1,8	24,0	9,2	2,7	3,6	0,9	6,5	3,0
XII	7,2	12,8	1,8	20,1	8,5	4,5	3,5	1,0	6,9	2,1
2012 I	6,9	12,8	2,1	18,2	10,2	5,3	4,4	1,1	10,8	2,4
II	8,9	13,9	3,1	21,5	10,0	3,7	4,0	1,2	8,6	2,6
III	8,2	14,7	2,8	26,2	10,8	4,3	4,8	1,0	5,8	3,3
IV	8,3	13,5	3,0	22,0	9,3	5,2	4,1	0,8	6,4	2,8
V	10,6	15,0	4,6	26,1	10,5	4,2	4,2	0,8	6,0	3,1
VI	11,3	14,1	3,3	28,7	9,2	2,7	3,5	0,8	11,9	2,5
VII	11,8	15,6	2,9	27,4	8,6	3,6	4,0	0,8	10,3	3,6
VIII	13,2	16,5	2,4	24,4	9,0	3,3	4,6	0,9	12,3	3,0
IX	10,2	15,4	1,9	28,2	8,6	3,6	4,0	1,3	15,3	2,5
X	8,7	17,1	1,7	27,2	8,7	4,1	4,7	1,1	15,7	3,2
XI	7,9	14,8	2,0	21,2	7,8	4,1	4,2	1,4	12,9	2,4
Wskaźnik zmian w %										
XI 2012 / X 2012	90,8	86,5	117,6	77,9	89,7	100,0	89,4	127,3	82,2	75,0
XI 2012 / XI 2011	105,3	113,0	111,1	88,3	84,8	151,9	116,7	155,6	198,5	80,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	**2 041**	**2 895**	**3 188**	**623**	**989**	**1 785**	**3 138**	**3 591**	**653**	**1 040**
2011 I-XII	**2 324**	**3 199**	**3 940**	**739**	**1 011**	**1 764**	**3 351**	**4 320**	**756**	**1 144**
2011 X	2 270	3 100	4 024	607	969	2 274	3 361	4 490	785	1 214
XI	2 218	3 180	4 201	696	977	2 479	3 389	4 541	679	1 269
XII	2 363	3 214	3 828	737	956	1 704	3 486	4 417	639	1 227
2012 I	2 316	3 097	3 368	581	1 004	1 628	3 271	3 990	640	1 207
II	2 130	3 071	3 241	606	1 017	2 221	3 162	4 268	477	1 198
III	2 194	3 171	3 244	609	1 055	2 170	3 264	4 022	612	1 204
IV	2 209	3 131	2 740	581	1 084	1 749	3 340	3 895	558	1 202
V	2 144	3 122	2 536	552	1 054	1 984	3 446	3 879	582	1 235
VI	1 937	2 980	2 526	535	1 035	2 044	3 343	3 617	479	1 184
VII	1 892	2 966	2 558	563	1 054	2 024	3 293	4 119	490	1 060
VIII	1 929	3 052	2 776	589	1 074	2 378	3 210	3 725	421	1 120
IX	2 163	3 132	3 104	648	1 088	2 266	3 382	3 601	472	1 283
X	2 056	3 132	3 384	689	1 069	2 283	3 327	3 698	484	1 245
XI	2 324	3 279	3 519	801	1 082	2 191	3 522	3 790	530	1 272
Wskaźnik zmian w %										
XI 2012 / X 2012	113,0	104,7	104,0	116,3	101,2	96,0	105,9	102,5	109,5	102,2
XI 2012 / XI 2011	104,8	103,1	83,8	115,1	110,7	88,4	103,9	83,5	78,1	100,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

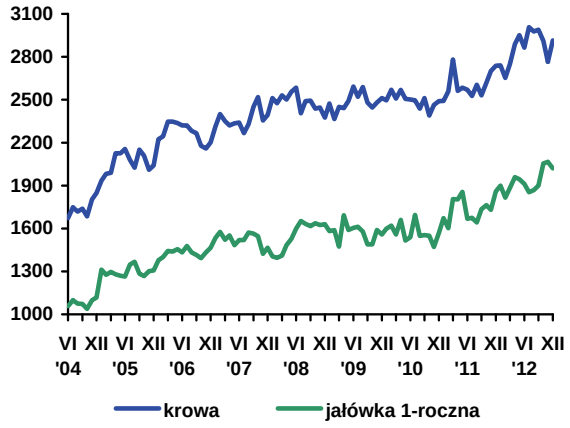

Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

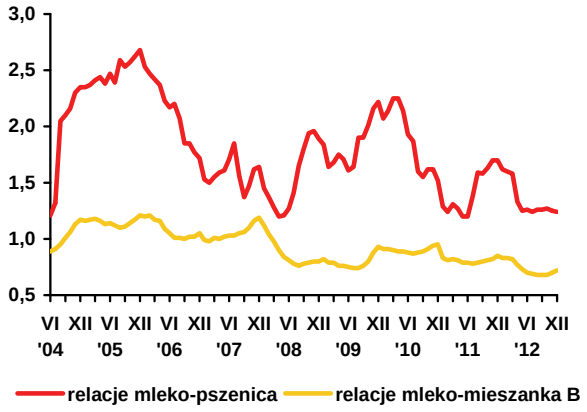

Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

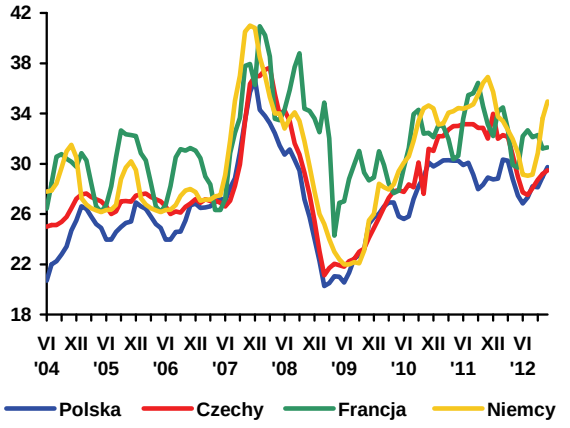

Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

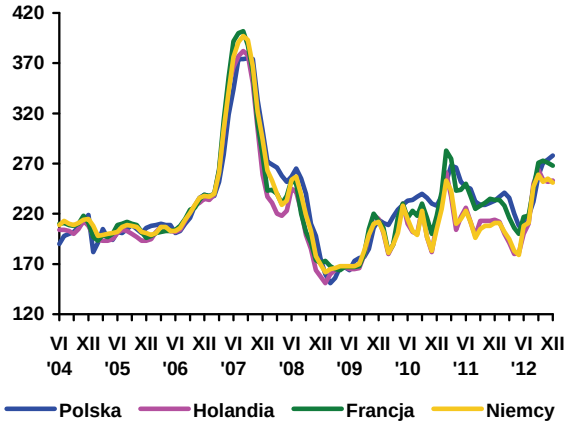

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

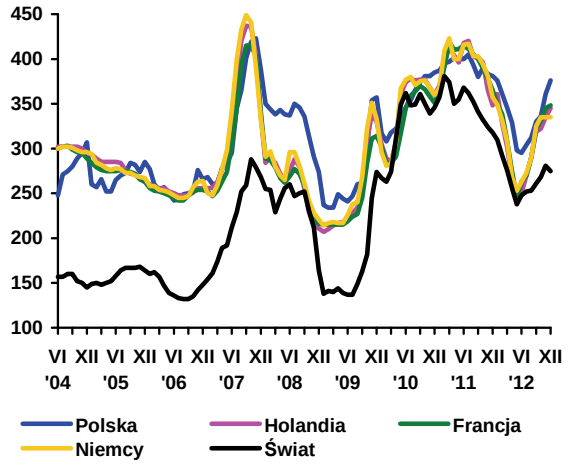

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

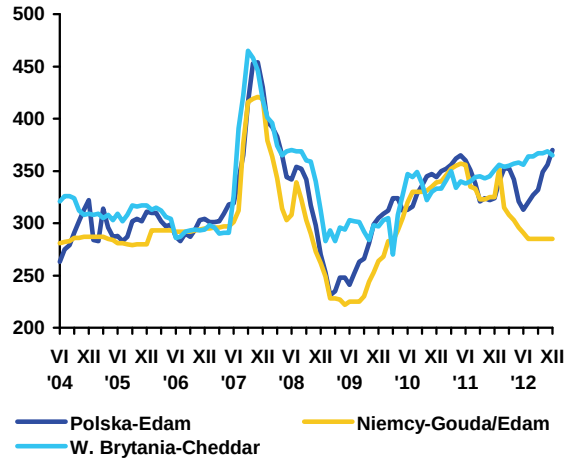

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W 2013 r. ceny wołowiny na świecie będą nadal wysokie. Wskazuje na to prognozowany, niewielki wzrost produkcji (o 0,6%), jej regionalne zróżnicowanie i towarzyszący temu wzrost obrotów handlowych, a także utrzymujące się wysokie ceny mięsa. Mniejsza produkcja będzie w UE i w USA, a jej wzrost nastąpi w Indiach, Brazylii i w Australii. Wymienione kraje zwiększą eksport wołowiny, a jej import wzrośnie głównie w Azji i na bliskim Wschodzie, a także w Rosji, USA i w Kanadzie.

W UE-27 cena rynkowa tusz młodych byków wynosiła średnio 383,73 EUR/100 kg w 2012 r. i była o ok. 9% wyższa niż przed rokiem. Wysokim poziomem cen i tendencją do ich wzrostu charakteryzuje się wołowina produkowana w państwach UE-15, które są rynkami zbytu dla polskich eksporterów. W styczniu br. ceny były nadal wysokie i w porównaniu do grudnia 2012 r. wzrosły średnio o 0,7% (do 398,8 EUR/100 kg). Wzrost cen o ponad 1% w ciągu miesiąca miał miejsce w: Niemczech i Włoszech (do 412,7 EUR/100 kg w obydwu krajach), Danii (408,2 EUR/100 kg), Hiszpanii (385,4 EUR/100 kg), Słowenii (do 383,1 EUR/100 kg). W Wlk. Brytanii cena tusz młodych byków zmalała prawie w ciągu miesiąca o 2% (do 449,1 EUR/100 kg), ale nadal była o ok. 13% wyższa od średniej ceny w UE-27. We Francji (390 EUR/100 kg) i w Holandii (342 EUR/100 kg) ceny były zbliżone do poziomu z poprzedniego miesiąca. W niektórych państwach UE-12 ceny tusz wołowych były od 28% do 35% niższe od średniej ceny w UE-27. Np. na Węgrzech wynosiły 261,5 EUR/100 kg w styczniu 2013 r. i zmalały o ok. 12% w porównaniu do grudnia 2012 r. W Estonii spadły o ok. 6% (do 289,8 EUR/100 kg), a w Rumuni wzrosły wprawdzie o ok. 9% (do 282 EUR/100 kg), ale były o ok. 30% niższe od średniej ceny tusz wołowych w UE-27.

Ceny uzyskiwane w eksporcie wpływają na rozwój krajowych cen wołowiny. W 2012 r. cena skupu bydła wynosiła 6,42 zł/ kg w. ż. i była o ok. 15,8% wyższa niż przed rokiem, a cena zbytu rostbefu wzrosła o ok.19% (do 25,5 zł/kg) i udźca wołowego o 14% (do 29,04 zł/kg). W trzecim tygodniu stycznia 2013 r. cena zakupu byków przez zakłady mięsne wynosiła 7,39 zł/kg w. ż. i była prawie o 3% wyższa niż przed miesiącem, a cena zakupu krów o niespełna 1% (do 5,19 zł/kg w. ż.). Wyższe były również ceny sprzedaży ćwierci wołowych, w tym głównie ćwierci z byków do 2 lat, które wzrosły średnio o ok. 3% w ciągu miesiąca (do 13747 zł/tonę). Wzrost cen ćwierci z krów wynosił zaledwie 0,5% (do 1247 zł/tonę). Najwyższe ceny były w południowych i północnych regionach kraju, a najniższe w Polsce centralnej. Jednocześnie ceny sprzedaży udźca wołowego na rynek krajowy spadły w styczniu 2013 r. o ok. 4% (do 22069 zł /tonę), a rostbefu o ok.10% (do 23428 zł/tonę). Wskazuje to na niski popyt na wołowinę u krajowych konsumentów.

Redukcja pogłowia krów mlecznych i spadek liczby urodzonych cieląt grozi zahamowaniem tendencji wzrostowych w krajowej produkcji wołowiny i spadkiem eksportu. W Polsce uboje bydła w 2012 r. wyniosły 1174,7 tys. sztuk i były o 8,3% niższe niż przed rokiem, a uboje cieląt, w wyniku spadku ich eksportu, zmalały o 14, 3% (do 62,5 tys. sztuk). Uboje byków wyniosły 581,5 tys. sztuk i były o 8% mniejsze niż w 2011 r., a uboje krów spady o 7,4 % (do 424,5 tys. sztuk). W rezultacie eksport mięsa wyniósł 245,6 tys. ton w ciągu 11 miesięcy 2012 r. i był o ponad 3 tys. ton mniejszy niż przed rokiem, podczas gdy o 23% (do 32,3 tys. ton) zmalał eksport żywca wołowego.

Wyniki spisu pogłowia bydła z grudnia 2012 r. wykazały, że wynosiło ono 5520,3 tys. sztuk i było o 0,4% większe niż przed rokiem. Więcej bydła było w następujących województwach: małopolskim (o ok.7%), śląskim (o ok.6%), lubelskim (o 3%), dolnośląskim (o 2%), a o ponad 1% w kujawsko-pomorskim, w mazowieckim, w wielkopolskim i warmińsko-mazurskim. Największy spadek pogłowia bydła miał miejsce w województwie podkarpackim (o 7%), opolskim i łódzkim (po ok. 4%).

Nadal postępowała redukcja pogłowia krów. Wynosiło ono 2468,7 tys. sztuk i zmniejszyło się o 3,9% w porównaniu do grudnia 2011 r., w tym pogłowie krów mlecznych zmalało o 4,1% (do 2346,1 tys. sztuk). Na wzrost pogłowia bydła ogółem składało się większe o 1,9% pogłowie cieląt i o 5,4% pogłowie młodego bydła w wieku 1-2 lata. W grudniu 2012 r. cieląt było 1387,9 tys. sztuk, ale w porównaniu do czerwca 2012 r. ich liczebność zmniejszyła się o 5,5%, a pogłowie młodego bydła o 1,5%.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w tys. ton			Import wołowiny
			ogółem	żywiec w ekw. mięsa	mięso	
I-XII 2004		255,7[a]	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005[c]		204,5[b]	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	X	13,1	27,4	1,9	22,8	2,8
	XI	13,0	23,8	1,7	19,7	2,5
	XII	11,5	23,0	1,2	19,7	1,5
2012	I	10,7	19,5	1,4	16,6	1,5
	II	9,7	19,2	1,0	17,0	1,4
	III	13,1	30,3	1,5	27,2	2,1
	IV	10,8	23,3	1,4	20,5	1,9
	V	13,4	28,9	1,9	25,3	1,5
	VI	12,4	30,3	1,9	26,7	1,2
	VII	12,4	27,4	1,6	24,1	1,2
	VIII	12,3	23,8	2,4	19,9	1,2
	IX	12,4	23,8	1,6	20,9	1,9
	X	13,7	24,6	1,4	20,4	2,5
	XI	13,9	22,5	1,2	18,7	2,3
	XII	12,5				

[a] obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, [b] obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, [c] dane szacunkowe
Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością*	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	X	6,00	9,62	22,70	23,15	3,78	3,86
	XI	6,11	9,97	22,91	23,51	3,75	3,85
	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
2012	I	6,59	10,56	24,28	24,24*	3,68	3,68
	II	6,58	10,70	24,96	24,75*	3,79	3,76
	III	6,41	11,09	25,12	25,09*	3,92	3,91
	IV	6,32	11,65	25,28	25,38*	4,00	4,02
	V	6,31	10,90	25,33	25,47*	4,01	4,04
	VI	6,42	11,18	25,33	25,48*	3,94	3,96
	VII	6,45	9,72	25,49	25,49*	3,95	3,95
	VIII	6,61	9,31	25,64	25,52*	3,87	3,92
	IX	6,61	10,63	25,93	25,81*	3,92	3,90
	X	6,46	10,21	26,19	25,96*	4,05	4,01
	XI	6,55	11,05	26,23	26,03	4,00	3,97
	XII	6,58		26,27	26,18	3,99	3,97
w % ceny	sprzed roku	103,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,5	-	-	-	-	-

** obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu*
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	V 2012	VI 2012	VII 2012	VIII 2012	IX 2012	X 2012	XI 2012	XII 2012	I 2013
	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	6,37	6,16	6,36	6,53	6,52	6,41	6,36	6,32	6,50
Byki	7,25	6,81	7,10	7,45	7,47	7,36	7,32	7,17	7,39
Krowy	5,22	5,18	5,34	5,37	5,36	5,21	5,11	5,15	5,19
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	11,93	11,72	11,25	11,70	11,57	11,71	11,88	12,28	12,03
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	13 731	13 526	13 592	13 770	13 957	13 837	13 515	13 495	13 747
Ćwierci z krów rzeźnych	11 384	11 617	11 872	11 456	11 456	11 138	11 820	11 201	11 247
Średnia cena rynkowa w EUR/100 kg tuszy schłodzonej:									
UE-27	380,91	379,87	382,40	392,02	393,82	393,8	394,8	395,8	398,82
Polska	321,70	302,33	309,36	338,24	350,44	341,6	330,4	331,2	334,14

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2004 –XI 2012 r. (w tys. ton)

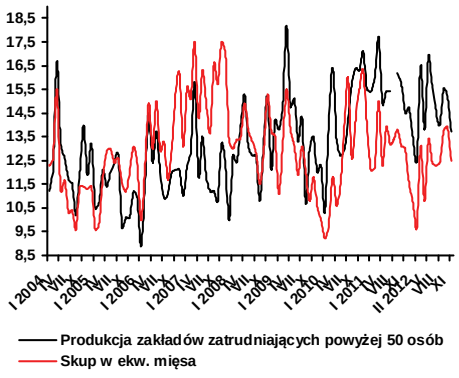

Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego i żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2008 – X 2012 r. (w EUR/kg)

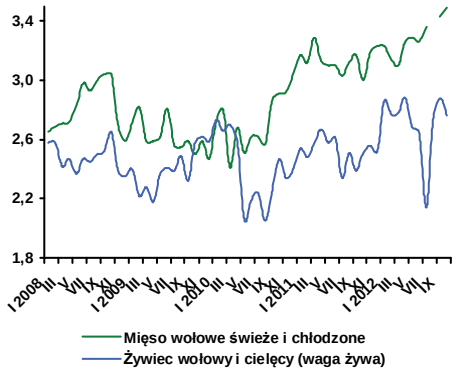

Rys. 3. Ceny płacone za młode bydło rzeźne rasy Limousion i Czarno-Białej w EUR/kg wagi żywej. Notowania cen z rynku włoskiego.

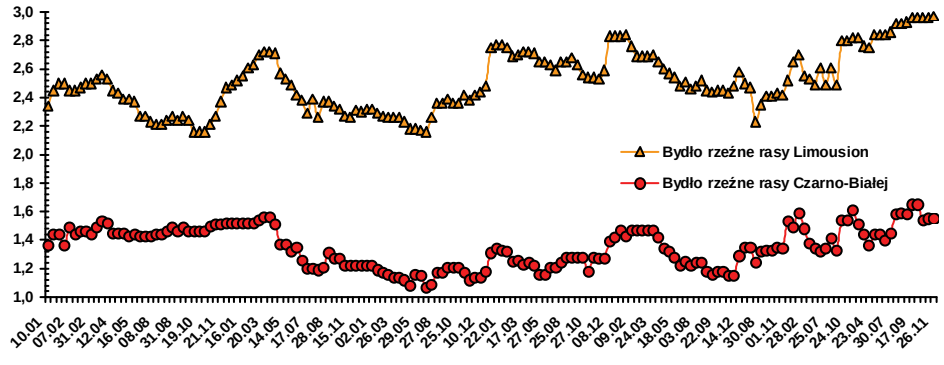

Źródło: Na podstawie danych FAMMU.

Ostatnie dwa miesiące poprzedniego roku, zwłaszcza grudzień charakteryzowały się dynamicznymi zmianami cen na rynkach rolnych. W przypadku cen trzody chlewnej zmiany te były niekorzystne i niespodziewane. Do końca lata 2012 r. ceny skupu żywca wieprzowego na polskim rynku systematycznie rosły, podobnie jak w całej Unii Europejskiej. We wrześniu średnia cena skupu wyniosła 5,91 zł/kg i była o 18% wyższa niż we wrześniu 2011 r. W pierwszej połowie października poziom cen skupu był rekordowo wysoki i wynosił 6,07 zł/kg, ale pod koniec miesiąca ceny nieoczekiwanie zaczęły spadać. W rezultacie w październiku średnia cena skupu (5,93 zł/kg) była nieznacznie wyższa niż we wrześniu i o 16,8 % wyższa niż rok wcześniej, ale w późniejszych tygodniach systematycznie malała.

W listopadzie cena skupu trzody wyniosła 5,72 zł/kg i była wyższa aniżeli w listopadzie 2011 r. o 10%. W grudniu cena trzody wyniosła natomiast 5,36 zł/kg i była o 4% niższa niż w grudniu 2012 r. Warto jednak dodać, że w grudniu 2011 r. cena skupu trzody była rekordowo wysoka (o 43% wyższa niż rok wcześniej).

W Unii Europejskiej także doszło do sezonowego spadku cen, ale w stosunku rocznym ceny te każdorazowo przewyższały ceny z analogicznych okresów poprzedniego roku. We wrześniu przeciętna cena trzody klasy E w UE-27 ukształtowała się na rekordowym poziomie 190 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 23% wyższa niż w we wrześniu 2011 r. W październiku i w listopadzie obniżyły się odpowiednio do 189 i 180 EUR/100 kg, ale w stosunku do odpowiednich miesięcy ubiegłego roku były wyższe o 21% i 13%. W grudniu cena trzody klasy E w UE-27 wyniosła 174 EUR/100 kg i była wyższa niż w grudniu 2011 r. o 9%.

Powodem grudniowego spadku cen w Polsce w stosunku do grudnia 2011 r. były różnice kursowe złotego względem euro. W grudniu 2012 r. wyniósł on 4,09, wobec 4,48 w grudniu 2011 r.

W świetle ubiegłorocznego rozwoju cen trzody ich załamanie było zaskakujące i wyjątkowo niepożądane, bowiem ceny pasz w tym okresie nie spadły, a w niektórych przypadkach nawet znacząco wzrosły, co pogarsza i tak już niekorzystną opłacalność chowu.

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

W UE-27 są różne opinie, co do zmian produkcji trzody w 2013 r. Przeważa jednak pogląd, że produkcja ta spadnie. Na przykład w krótkookresowej prognozie wydanej we wrześniu przez Komisję Europejską zakłada się, ze produkcja zmniejszy się o 3,1%, a eksport o 15%. Mięso pozostające na rynku, w wyniku załamania eksportu, jedynie w połowie skompensuje zmniejszoną produkcję. W rezultacie spożycie wieprzowiny w 2013 r. może zmniejszyć się prawie o 1 kg/osobę, a ceny prawdopodobnie wzrosną.

W styczniu 2013 r. przeciętna cena trzody klasy E. w UE-27 osiągnęła około 170 EUR/100 kg i była o 12% wyższa niż w styczniu 2012 r. W Polsce cena wyrażona w euro wyniosła około 165 EUR/100 kg i była o 6% wyższa niż rok wcześniej. W styczniu 2013 r. kurs złotego względem euro wyniósł 4,14 i był o 5% niższy niż w styczniu 2012 r. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że przeciętna cena skupu trzody w Polsce wyrażona w złotych mogła wynieść 5,12 zł/kg i być o 1% niższa niż w styczniu 2012 r. Przy swobodnych obrotach handlowych wewnątrz Unii Europejskiej i dużej płynności rynku wieprzowiny jednym z najważniejszych parametrów określających cenę skupu trzody w Polsce staje się kurs złotego względem euro. Jeśli w 2013 r. złoty będzie zyskiwał na wartości to trudno będzie liczyć na wzrost cen, mimo dużego spadku produkcji w Polsce. W sytuacji deprecjacji krajowej waluty ceny będą rosły.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące		Skup trzody[a]		Eksport mięsa, podrobów i przetworów [c d]		Import mięsa, podrobów i przetworów [c d]		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
		tys. ton	wskaźniki zmian[b]	tys. ton	Wskaźniki zmian[b]	tys. ton	wskaźniki zmian[b]	
2010	**I-VI**	**984,0**	**113,2**	**196,7**	**115,0**	**284,7**	**97,7**	**-88,0**
2010	**I-XII**	**2001,0**	**113,2**	**460,3**	**136,7**	**601,9**	**97,9**	**-141,6**
2011	**I-VI**	**962,0**	**97,8**	**241,2**	**122,6**	**303,1**	**106,5**	**-61,9**
	VII	109,9	106,1	43,3	97,7	53,0	122,1	-9,7
	VIII	115,6	109,6	51,4	117,6	59,2	121,1	-7,8
	IX	111,2	95,8	52,4	108,9	55,8	108,8	-3,4
	X	118,1	96,9	54,9	105,8	54,0	113,0	0,9
	XI	117,2	93,9	51,8	106,1	54,7	121,3	-2,9
	XII	113,9	88,9	45,2	103,2	56,5	132,3	-11,3
	I-XII	**1913,0**	**95,6**	**503,2**	**109,3**	**668,6**	**111,1**	**-165,3**
2012	I	90,2	75,7	44,2	111,6	44,8	104,4	-0,6
	II	87,3	74,1	51,0	108,7	44,9	105,2	6,1
	III	96,2	72,8	54,6	109,9	58,6	124,7	-4,0
	IV	86,4	70,1	49,7	113,0	43,1	94,7	6,6
	V	93,5	81,9	50,6	106,5	47,2	100,6	3,4
	VI	82,5	75,8	46,0	98,5	51,8	106,6	-5,8
	VII	82,3	74,9	55,8	128,9	52,9	99,8	2,9
	VIII	85,4	73,8	60,5	117,7	59,7	100,8	0,8
	IX	81,1	72,9	55,7	106,3	48,2	86,4	7,5
	X	97,4	82,6	63,4	115,5	51,8	95,9	11,6
	XI	91,2	77,8	61,0	117,8	47,7	87,2	13,3
	XII	91,2	80,0	x	x	x	x	x

[a] miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, [b] analogiczny okres poprzedniego roku= 100, [c] w wadze produktu, [d] dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące		Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
			żyta	jęczmienia					
2011	VI	4,57	5,6	4,9	132,81	3,4	227,26	2,0	113
	VII	4,77	5,9	5,1	134,42	3,6	227,02	2,1	123
	VIII	4,76	6,1	5,4	134,64	3,5	226,95	2,1	126
	IX	5,01	6,4	6,1	133,32	3,8	226,50	2,2	130
	X	5,08	6,4	6,2	133,52	3,8	227,47	2,2	133
	XI	5,20	6,6	6,4	133.18	3,9	228,62	2,3	138
	XII	5,57	7,1	6,8	132,90	4,2	228,79	2,4	152
2012	I	5,19	6,6	6,2	133,01	3,9	229,74	2,3	158
	II	5,34	6,5	6,3	133,70	4,0	231,61	2,3	160
	III	5,20	6,3	5,9	134,32	3,9	232,85	2,2	171
	IV	5,29	6,3	5,7	136,32	3,9	237,71	2,2	177
	V	5,36	6,3	5,9	140,50	3,8	241,42	2,2	177
	VI	5,62	6,7	6,1	143,74	3,9	246,02	2,3	171
	VII	5,54	6,9	6,3	145,42	3,8	251,05	2,2	170
	VIII	5,69	7,3	6,6	148,20	3,8	258,00	2,2	173
	IX	5,91	7,4	6,8	151,30	3,9	266,85	2,2	180
	X	5,93	7,4	6,8	152,05	3,9	272,05	2,2	184
	XI	5,72	7,2	6,5	151,55	3,8	272,74	2,1	184
	XII	5,36	6,8	6,0	152,50	3,5	273,79	2,0	178

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata I miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kiełbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kiełbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kiełbasy toruńskiej
2011 I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9
VI	5,99	12,71	18,25	10,95	14,35	22,07	14,33	112,9	120,9	130,9
VII	6,25	12,83	18,39	11,13	14,54	22,36	14,34	113,3	121,6	128,8
VIII	6,24	12,84	18,55	11,14	14,64	22,26	14,25	114,0	120,0	127,9
IX	6,57	13,06	18,65	11,30	14,73	22,39	14,49	112,8	120,1	128,2
X	6,66	13,18	18,84	11,43	14,91	22,59	14,61	113,1	119,9	127,8
XI	6,82	13,49	19,07	11,53	15,01	22,76	14,81	111,3	119,3	128,4
XII	7,31	14,01	19,42	11,79	15,34	22,95	15,16	109,5	118,2	128,6
2012 I	6,82	13,93	19,37	11,81	15,51	22,94	15,35	111,3	118,4	130,0
II	7,02	13,85	19,52	12,10	15,39	23,01	15,42	111,1	117,9	127,4
III	6,84	13,85	19,59	12,18	15,20	23,13	15,42	109,7	118,1	126,6
IV	6,96	13,84	19,64	12,26	15,27	23,15	15,33	110,3	117,9	125,0
V	7,05	13,86	19,61	12,29	15,21	23,35	15,38	109,7	119,1	125,1
VI	7,39	14,11	19,78	12,36	15,61	23,43	15,44	110,6	118,5	124,9
VII	7,26	14,10	19,77	12,42	15,60	23,55	15,67	110,6	119,1	126,2
VIII	7,45	14,20	19,92	12,51	15,60	23,41	15,67	109,9	117,5	125,3
IX	7,74	14,44	20,00	12,68	16,02	23,67	15,72	110,9	118,4	124,0
X	7,77	14,52	20,13	12,73	16,09	23,73	15,95	110,8	117,9	125,3
XI	7,49	14,41	20,16	12,79	16,03	23,92	16,09	111,2	118,7	125,8
XII										

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2011 I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
V	157,03	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
VI	155,57	156,08	159,63	140,44	100,3	97,8	111,1
VII	157,03	158,44	160,83	141,49	100,9	98,5	112,0
VIII	155,71	154,28	158,10	139,64	99,1	97,6	110,5
IX	154,84	153,55	158,10	139,12	99,2	97,1	110,4
X	155,93	155,69	158,03	142,90	99,8	98,5	109,0
XI	159,80	156,67	164,83	148,55	98,0	95,0	105,5
XII	159,34	165,10	162,94	149,21	103,6	101,3	110,6
2012 I	151,41	155,14	154,45	139,84	102,5	100,4	110,9
II	157,99	166,28	162,29	141,36	105,2	102,5	117,6
III	161,60	165,19	164,85	143,25	102,2	100,2	115,1
IV	163,48	167,16	170,95	147,23	102,3	97,8	113,5
V	162,85	165,65	168,93	151,48	101,7	98,1	109,4
VI	167,88	174,21	168,91	157,44	103,8	103,1	110,7
VII	168,92	174,81	165,34	158,97	103,5	105,7	110,0
VIII	179,63	184,55	183,60	164,11	102,7	100,5	112,5
IX	190,05	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
XII	174,21	173,95	173,89	182,50	99,9	100,0	95,3
2013	170,00	165,00	169,00	160,00	97,1	97,6	103,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

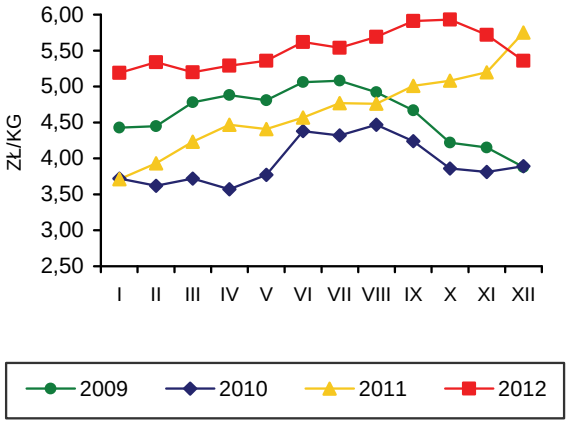

Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

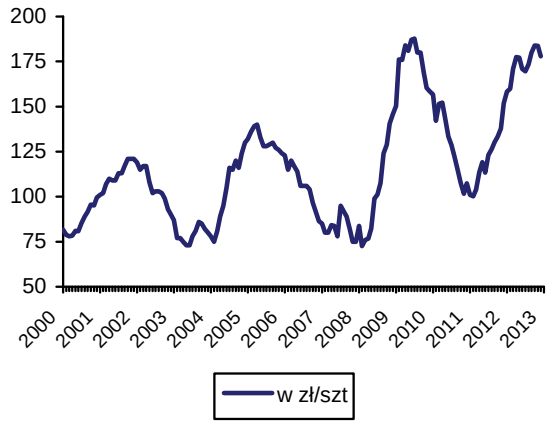

Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

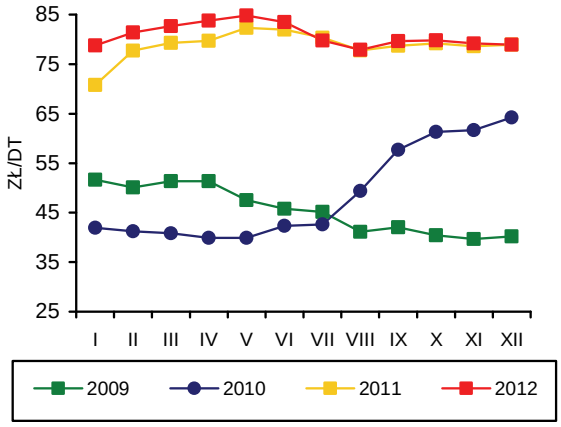

Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

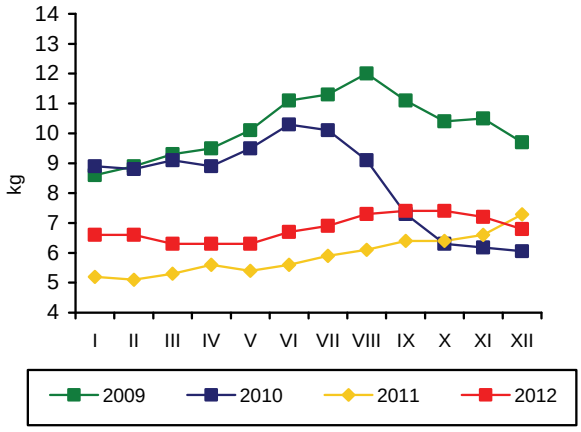

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

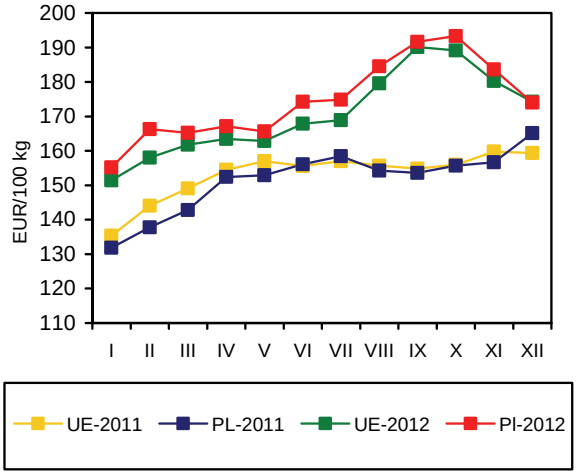

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

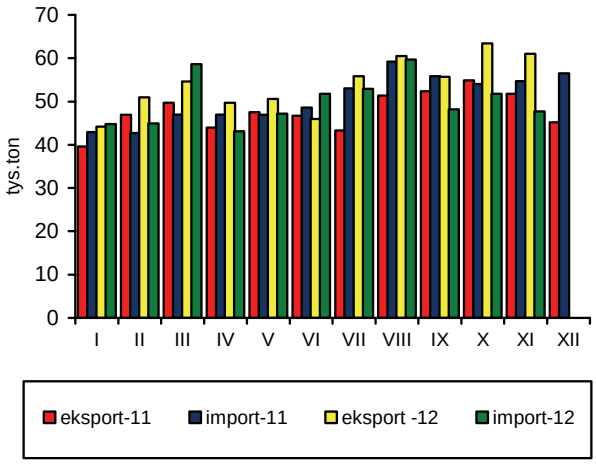

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Grzegorz Dybowski

W grudniu 2012 r. w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających powyżej 50 pracowników, wytworzono 133 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 6,3% mniej niż przed miesiącem, ale o 4,7% więcej niż przed rokiem. W całym 2012 r. przemysłowa produkcja mięsa drobiowego wzrosła o 16,8% w relacji do poprzedniego roku.

Od sierpnia do października utrzymywała się wzrostowa dynamika eksportu mięsa drobiowego. W listopadzie eksport zmniejszył się o 8,3%, był jednak o 18,4% wyższy niż w listopadzie 2011 r. W całym okresie jedenastu miesięcy eksport mięsa drobiowego o 20% przewyższał poziom z analogicznego okresu poprzedniego roku i był głównym czynnikiem sprawczym wysokiej dynamiki produkcji w przemyśle drobiarskim. Stanowił bowiem 32% przemysłowej produkcji tego mięsa, a w listopadzie, nawet ponad 36%. Wysoki udział sprzedaży zagranicznej w zagospodarowaniu krajowej podaży mięsa drobiowego jest następstwem dużej różnicy cen eksportowych wyrażonych w euro i cen uzyskiwanych w obrotach na rynku wewnętrznym.

Przywóz drobiu z zagranicy był w listopadzie o 25% mniejszy niż w październiku i o 1,7% mniejszy niż w listopadzie 2011 r. W okresie jedenastu miesięcy 2012 r. łączne zakupy mięsa drobiowego za granicą zwiększyły się o 29% w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku. Dynamika importu była więc silniejsza niż eksportu, a dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego drobiem pogorszyło się w ujęciu ilościowym. Importowane było głównie tanie mięso przerobowe.

W październiku i listopadzie 2012 r. taniały nieznacznie pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt brojlerów. W grudniu ceny tych pasz ponownie podniosły się: o 1,2% w relacji do poprzedniego miesiąca i o prawie 20% w relacji do grudnia 2011 r. Cena mieszanki pełnoporcjowej dla indyków była w grudniu o 2% wyższa niż przed miesiącem i o 17,4% wyższa niż przed rokiem. W całym 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, mieszanki przemysłowych pasz pełnoporcjowych dla kurcząt rzeźnych i dla indyków podrożały przeciętnie o ok. 6,5%.

Drożejącym paszom towarzyszył wzrost cen skupu kurcząt o 4,2%. Natomiast za indyki rzeźne płacono o 3,8% mniej niż w 2011 r. Opłacalność produkcji żywca drobiowego pogorszyła się wskutek wzrostu cen pasz, którego nie rekompensowała dynamika cen żywca. Relacja cen żywiec/pasza obniżyła się, szczególnie w chowie indyków. W styczniu 2013 r. ceny skupu kurcząt wzrosły o 1,6% w relacji do poprzedniego miesiąca i były o 6,6% wyższe niż przed rokiem. Ceny skupu indyków obniżyły się o 1,6% w relacji miesiąc do miesiąca i o 5% w relacji rok do roku. Spadek opłacalności produkcji indyków pogłębił się.

W 2012 r. tuszki kurcząt brojlerów sprzedawane były przez zakłady drobiarskie po cenach przeciętnie o 14% wyższych niż w 2011 r. Natomiast średnia cena zbytu mięsa indyczego wzrosła o 2,3%. Relatywnie niewielki wzrost cen zbytu w sektorze indyków nie w pełni pokrywał rosnące koszty produkcji i przyczyniał się do spadku rentowności tej produkcji.

W grudniu 2012 r. ceny detaliczne mięsa drobiowego obniżyły się o 2,8% w porównaniu z listopadem i były tylko o 1,1% wyższe niż w grudniu 2011 r. Przeciętnie w całym 2012 r. ceny detaliczne drobiu o 4,4% przewyższały poziom z roku poprzedniego, podczas gdy ich dynamika w 2011 r. wynosi 14%. Mimo, że drób pozostał najtańszym gatunkiem mięsa, konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych była w drugim kwartale 2012 r. o 1,3% mniejsza w relacji do analogicznego okresu 2011 r., a w trzecim kwartale o 0,7% mniejsza. W trzecim kwartale 2012 r. konsumpcja wędlin drobiowych zmniejszyła się o prawie 5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Świadczy to o ujawniającej się coraz wyraźniej barierze popytowej, mimo, że ceny detaliczne mięsa drobiowego systematycznie spadały w całym drugim półroczu.

W grudniu 2012 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 46,4% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Średnia cena unijna wzrosła w relacji do grudnia 2011 r. o 4,1%, a cena polska o 10,6%. Relacje cen towaru polskiego i unijnego pogorszyły się więc, jednak wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska należała nadal do najtańszych. W tym samym czasie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Niemczech wzrosły o 0,4%, we Francji o 2,2%, a w Holandii obniżyły się o 6,4%. Wysoki wzrost cen zanotowały Czechy i Węgry.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
I	108	95,2	96,4	111,0	133,0
II	92,9	85,8	96,5	101,0	122,0
III	95,1	98,1	118,0	110,0	136,0
IV	105,0	99,0	101,0	116,0	126,0
V	99,1	97,0	139,0	116,0	137,0
VI	94,2	101,5	112,0	118,0	137,0
VII	105	107,0	116,0	112,0	132,0
VIII	96	101,0	112,0	114,0	139,0
IX	101	105,0	119,0	116,0	134,0
X	108	113,0	125,0	128,0	156,0
XI	93	105,0	123,0	127,0	142,0
XII	97,7	107,0	122,0	127,0	133,0
RAZEM	1195	1217,0	1368,0	1396,0	1630,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2011	2012	2011	2012
I	2221	2548	33708	40681
II	2310	2934	33677	41629
III	3741	3535	34491	44372
IV	2443	3194	31698	39277
V	2514	3192	35373	43262
VI	1364	2643	37292	41315
VII	1875	2716	35162	40245
VIII	3242	5232	33732	40799
IX	2764	3410	38927	44716
X	2927	4383	42285	52716
XI	3345	3291	40861	48362
XII	2385		35822	
RAZEM	31131		433028	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finiszer (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg)[a]		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg)[a, b]		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	1312		3,48	3,71	6,40	6,58	7,08	
II	1339		3,78		6,56		7,42	
III	1339		3,77		6,57		7,49	
IV	1386		3,79		6,61		7,52	
V	1438		3,84		6,61		7,60	
VI	1469		4,01		6,91		8,01	
VII	1508		4,14		7,15		7,89	
VIII	1493		4,07		7,13		7,85	
IX	1574		4,00		6,89		7,81	
X	1554		3,87		6,58		7,60	
XI	1541		3,76		6,88		7,41	
XII	1560		3,65		6,43		7,20	

[a] *trzeci tydzień każdego miesiąca,* [b] *konfekcjonowane*

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRD-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pelnoporcjowe grower/finiszer (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg)[a]			Tuszka (zbyt), (zł/kg)[a]		
	2011	2012	2011	2012	2013	2011	2012	2013
I	1363	1387	4,93	5,86	5,57	7,17	9,01	8,39
II	1402	1400	5,18	5,71		7,16	8,90	
III	1438	1414	5,28	5,67		7,78	8,54	
IV	1454	1446	5,71	5,43		9,15	8,94	
V	1466	1502	5,87	5,37		8,39	8,83	
VI	1505	1546	6,20	5,45		8,49	8,84	
VII	1516	1583	6,09	5,51		8,68	8,68	
VIII	1478	1636	6,07	5,38		8,82	8,35	
IX	1438	1635	5,82	5,30		9,09	8,33	
X	1411	1628	5,94	5,51		8,96	8,38	
XI	1400	1592	6,01	5,67		9,15	8,64	
XII	1383	1624	6,03	5,66		9,29	9,05	

[a] *trzeci tydzień każdego miesiąca,*

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2011	I	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
	II	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
	III	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
	IV	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
	V	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14
	VI	134,10	256,60	182,10	178,40	225,00	190,20	191,50	188,29
	VII	138,80	256,30	180,10	175,50	225,00	183,60	197,40	189,07
	VIII	148,00	256,00	179,40	170,70	225,00	189,30	199,60	193,50
	IX	141,90	256,00	180,80	162,00	225,00	193,00	201,50	192,00
	X	135,10	256,00	177,50	152,50	225,00	197,70	192,90	189,60
	XI	126,20	255,90	170,80	142,10	225,00	198,00	186,20	187,00
	XII	119,30	255,00	170,80	144,40	225,00	198,00	178,20	186,10
2012	I	121,90	253,30	168,80	144,10	225,00	182,00	181,30	182,90
	II	140,50	251,30	172,20	152,70	225,00	185,40	177,30	184,10
	III	139,30	251,00	175,10	152,80	225,00	194,50	182,10	185,60
	IV	139,80	251,00	172,50	155,50	225,00	199,10	183,60	185,00
	V	141,10	253,00	172,20	160,00	225,00	201,00	185,20	189,00
	VI	147,30	251,70	169,90	158,10	225,00	199,30	183,40	191,60
	VII	148,60	249,10	181,60	160,20	225,00	198,50	183,40	192,70
	VIII	148,30	247,50	191,90	165,30	225,00	199,70	194,00	195,50
	IX	144,30	248,70	201,60	167,30	228,50	207,40	192,50	196,90
	X	136,90	251,50	202,20	172,80	230,00	207,20	189,00	195,90
	XI	130,90	254,10	199,10	175,90	230,00	195,10	189,40	194,40
	XII	132,00	255,90	200,20	172,30	230,00	185,30	188,70	193,30

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
I	1,50	1,45	1,50	0,21	0,21	0,21
II	1,50	1,50	1,48	0,21	0,20	0,20
III	1,49	1,51	1,50	0,23	0,21	020
IV	1,63	1,58		0,22	0,20	

Źródło: Dane GUS.

Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

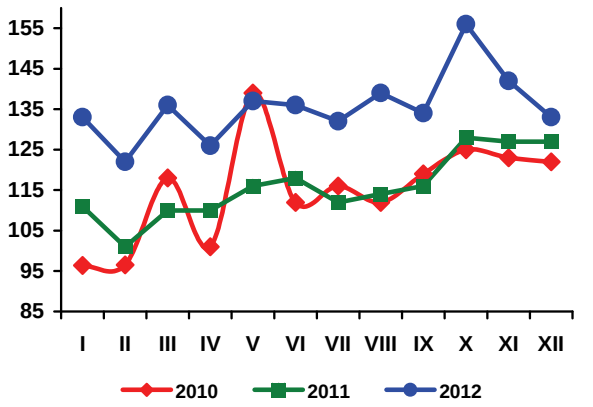

Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

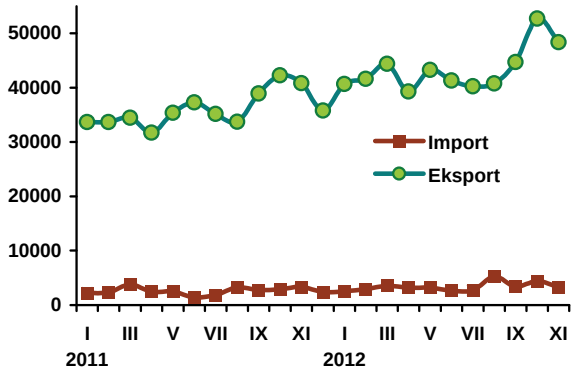

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

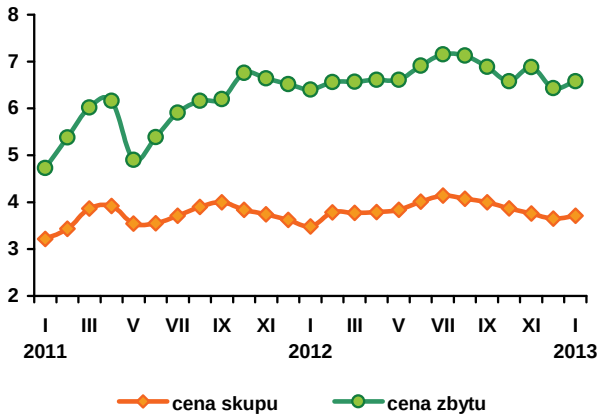

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

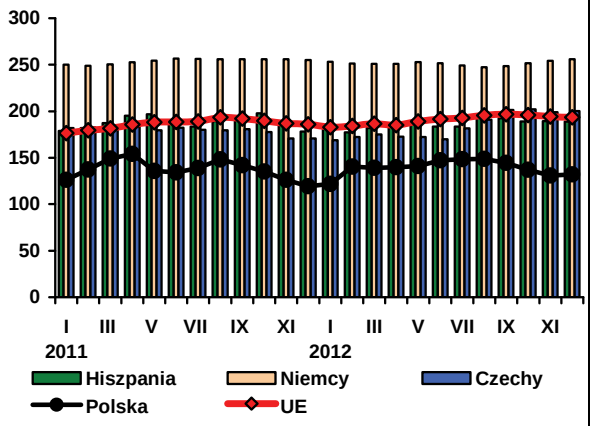

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CAAC.

Rok 2012 charakteryzował się silną wzrostową tendencją cen jaj spożywczych. Po drastycznych podwyżkach w lutym i marcu, w następnych miesiącach ceny jaj zaczęły się obniżać. Trend spadkowy utrzymał się do sierpnia. W kolejnych miesiącach ceny jaj spożywczych ponownie wolno rosły. W całym 2012 r., w relacji rok do roku najbardziej podrożały jaja małe: klasy M – o 54,3% oraz klasy S – o 53,8%, a najmniej jaja bardzo duże, klasy XL, które były droższe o 37,6%. Jaja klasy L podrożały w tym czasie o 43,8%. W styczniu 2013 r. średnia cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 41,08 zł za 100 sztuk i była o 17,4% wyższa niż przed rokiem i o 49% wyższa niż w styczniu 2011 r. W relacji do poprzedniego miesiąca podrożały jaja bardzo duże - klasy XL i małe klasy - S. Ceny jaj średnich - klas L oraz M obniżyły się. W relacji do stycznia 2012 r. najbardziej, bo o 25% podrożały jaja XL, a następnie L, o 16% i S, o 15%. Najniższy wzrost cen wykazywały jaja klasy M, o 11%. Relatywnie nieduże przyrosty cen są tu w pewnym stopniu efektem bazy. Trzeba bowiem pamiętać, że w styczniu 2012 r. miała już miejsce wzrostowa tendencja cen na rynku jaj, wywołana upływem terminu wyznaczonego przez Komisję Europejską na dokonanie wymiany starych klatek na nowe w chowie bateryjnym kur niosek.

Wysokie ceny utrzymywały się także w skupie jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu. W skali całego roku 2012 były one o ponad 60% wyższe niż w roku poprzednim. Warto zaznaczyć, że w latach 2011 i 2010 dynamika cen skupu jaj przerobowych była ujemna. W styczniu 2013 r. ceny skupu jaj do przetwórstwa przemysłowego były o 7,2% niższe niż przed miesiącem, ale o 4% wyższe

niż przed rokiem. Rynek ten ciągle charakteryzuje się silnymi wahaniami cen w poszczególnych miesiącach.

Opłacalność produkcji jaj nadal jest bardzo wysoka. W okresie jedenastu miesięcy 2012 r. pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kur niosek podrożały średnio o 6,3% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem. Natomiast przeciętna cena uzyskiwana przez producentów za jaja spożywcze wzrosła aż o 60%, a cena sprzedaży jaj w zakładach pakujących była wyższa o 48%. W tym samym okresie w detalu trzeba było zapłacić za jaja spożywcze przeciętnie o 33% więcej niż przed rokiem.

W listopadzie 2012 r. ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w Unii Europejskiej obniżyły się średnio o 16% w relacji do najwyższych notowań w marcu. Jaja potaniały w Niemczech o 31%, w Holandii o 25%, a we Francji o 26,5%. W Polsce ceny zbytu jaj wyrażone w euro obniżyły się w tym okresie o 26%. W listopadzie, w relacji rok do roku, jaja podrożały na rynku unijnym średnio o 33%, a w Polsce o 38%. Relacje cen polskich i średnich cen w Unii Europejskiej pogorszyły się – 100 kg polskich jaj kosztowało w listopadzie 2012 r., w przeliczeniu na euro o 0,12 eurocentów więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a w listopadzie 2011 r., o 4,61 euro mniej.

Według wstępnych danych CAAC, eksport jaj świeżych zwiększył się w okresie jedenastu miesięcy 2012 r. o 10% w porównaniu z tym samym okresem poprzedniego roku, a przetworów z jaj o 46%. Natomiast import był mniejszy niż przed rokiem: jaj świeżych o 24%, a przetworzonych o 32%. Dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego jajami i ich przetworami poprawiło się w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Zwraca uwagę silna dynamika rozwoju eksportu przetworów z jaj. Jest to jedna z głównych przyczyn utrzymywania się w 2012 r. relatywnie wysokiego poziomu cen jaj skupowanych do przemysłowego przerobu.

Wzrost eksportu, przy równoczesnym spadku produkcji jaj spowodowanej redukcją pogłowia niosek utrzymywanych w klatkach nowego typu, a także malejący import, skutkują redukcją podaży jaj na rynku wewnętrznym. Wysokie ceny detaliczne spowodowały spadek spożycia jaj w gospodarstwach domowych. W pierwszym kwartale 2012 r. było ono jeszcze o 3,3% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. W drugim kwartale już o 3,4%, a w trzecim o 6% niższe. Na rynku jaj również ujawniała się bariera popytowa.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	2226	1571	15106	18329	444	618	1271	1261
II	1903	1246	13301	15251	851	687	1261	1465
III	1586	1184	16468	13076	1008	614	1341	2380
IV	1586	896	14814	16931	900	342	1053	1516
V	1317	1142	16342	18306	772	501	1063	1941
VI	1242	1185	14182	16129	1025	505	1042	1996
VII	2532	1223	12765	15979	970	307	1148	1908
VIII	1171	1162	19881	13738	1090	570	1356	1861
IX	1470	1032	8623	13913	735	455	1259	1654
X	1740	1042	10861	18617	822	550	1360	1993
XI	2200	1260	16276	14944	974	444	1543	2011
XII	2055		15384		651		1140	
RAZEM	19028		174103		10242		14837	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)[a]

Miesiące	XL		L		M		S	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	44,00	55,00	35,60	41,40	34,20	37,90	26,10	30,00
II	47,80		40,20		36,60		30,60	
III	70,00		60,70		56,40		49,30	
IV	63,70		51,40		49,80		43,60	
V	50,60		39,50		38,40		31,30	
VI	50,40		37,40		35,30		27,10	
VII	50,20		38,00		35,40		27,00	
VIII	51,10		37,70		34,90		26,10	
IX	52,60		39,30		38,30		29,60	
X	52,20		41,30		39,80		32,70	
XI	55,20		42,80		40,10		29,80	
XII	54,40		42,80		40,20		29,80	

[a] *trzeci tydzień każdego miesiąca*

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

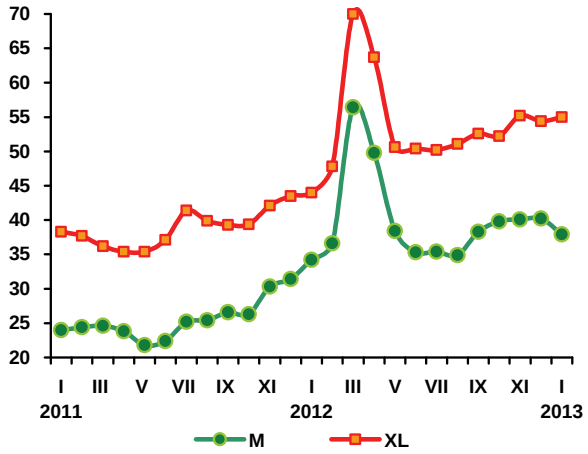

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

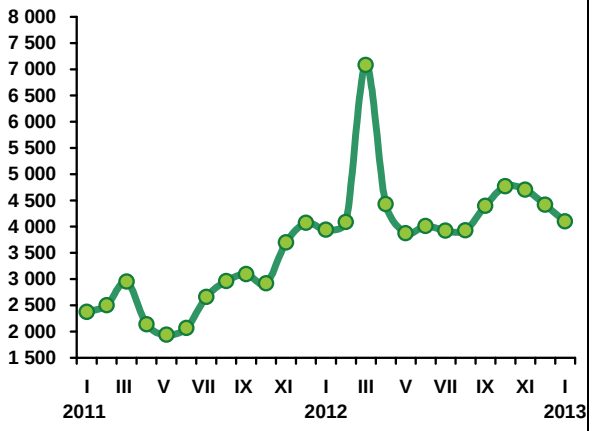

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące		Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009	VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
	VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
	IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
	X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
	XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
	XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010	I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
	II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
	III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
	IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
	V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
	VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
	VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
	VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
	IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
	X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
	XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
	XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2011	I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
	II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
	III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
	IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
	V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
	VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
	VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
	VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
	IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
	X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
	XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
	XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012	I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
	II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
	III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
	IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
	V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
	VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
	VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
	VIII	147,24	124,38	130,99	134,00	117,98	149,63
	IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
	X	162,35	137,53	153,65	148,98	145,00	161,69
	XI	164,02	137,55	157,71	153,82	145,67	163,90

Źródło: Dane MRiRW.

Danuta Zawadzka

Rok 2012 nie był zbyt dobry dla producentów owiec nie tylko w Polsce, ale także w całej Unii Europejskiej. W Unii Europejskiej w przypadku jagniąt wzrost cen dotyczył jedynie pierwszego kwartału, podczas gdy w następnych kwartałach mieliśmy do czynienia z pogłębiającymi się spadkami. Ceny owiec ciężkich rozwijały się nieco inaczej, gdyż wzrost cen występował naprzemiennie z ich spadkami. W rezultacie przeciętna roczna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 599 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 2% niższa niż w 2011 r., a przeciętna cena owiec ciężkich 502 EUR/100 kg i była o 4% wyższa niż przed rokiem.

Przeciętna roczna cena polskich owiec ciężkich osiągnęła 398 EUR/100 kg i była o 2% wyższa niż rok wcześniej. Podobny wzrost dotyczył także ceny wyrażonej w złotych. Cena skupu pozostała jednak na poziomie sprzed roku.W okresie I-XI przeciętna cena skupu wyniosła 7,09 zł/kg, wobec 7,00 zł/kg w tym samym okresie poprzedniego roku. Prawdopodobnie wpływ na to miały jagnięta, których ceny spadły.

Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w grudniu przeciętna cena owiec w Polsce wyniosła 9,54 zł/kg i była o 11% niższa niż w grudniu 2011 r. Tak duży spadek wynikał z aprecjacji złotego względem euro, która w końcowych miesiącach roku niekorzystnie wpływała na ceny. W grudniu jej wpływ był szczególnie duży, gdyż kurs złotego względem euro obniżył się w stosunku do poprzedniego roku o 9% (z 4,48 w grudniu 2011 r. do 4,09 w grudniu 2012 r.).

W Unii Europejskiej 2013 rok rozpoczął się stagnacją cen jagniąt i dużym spadkiem cen owiec ciężkich. W styczniu przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 605 EUR/100 kg, wobec 602 EUR/100 kg wagi poubojowej w styczniu 2012 r. Przeciętna cena owiec ciężkich osiągnęła natomiast 438 EUR/100 kg i była o 15% niższa niż przed rokiem o tej porze. Ceny polskich owiec ciężkich wyrażone w euro zmalały w tym czasie o 11%. W styczniu ich cena wyniosła 374 EUR/100 kg, wobec 421 EUR/100 kg w styczniu 2012 r. Niestety z powodu aprecjacji złotego względem euro ceny wyrażone w złotych załamały się głębiej, bo o 16%. W styczniu cena polskich owiec ciężkich wyniosła bowiem 15,47 zł/kg wagi poubojowej tj. 7,27 zł/kg wagi żywej, wobec odpowiednio 18,43 zł/kg i 8,66 zł/kg w styczniu 2012 r.

Z krótkookresowej prognozy Komisji Europejskiej wynika, że w 2013 r. produkcja mięsa owczego w UE-27 zmniejszy się o około 2%, ale import wzrośnie o prawie 4% i pokryje całkowicie lukę związaną ze spadkiem produkcji. W rezultacie spożycie nie powinno ulec większym zmianom. Można więc sądzić, że ceny jagniąt będą oscylowały wokół cen ubiegłorocznych. Na ceny owiec ciężkich negatywny wpływ wywierać może rynek Wielkiej Brytanii, na którym od kilku miesięcy utrzymuje się wyraźna tendencja spadkowa. Ceny owiec na polskim rynku będą jak zwykle zależne od cen jagniąt i owiec w Unii Europejskiej oraz od kursu złotego względem euro. Wpływ tego ostatniego czynnika jest niebagatelny. Może on bowiem łagodzić, a w niektórych wypadkach nawet niwelować spadek cen bądź wzmacniać ich wzrost.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012[a)]	Zmiana w % 2012/2011
I półrocze	899	1054	741	**70**
II półrocze	875	595	450	**76**
Rok	1774	1649	1191	**72**

a) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranim w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2011	21,4	78,2	62,3	255,2	69,7	82,3	59,1	97,7	71,5	72,8	61,5	105,9	**1039**
2012	0,2	16,8	218,3	76,3	29,1	74,4	54,6	52,7	42,5	68,3	33,9	x	**750**[b)]
miesiąc roku poprzedniego = 100	**0,9**	**21,5**	**350,4**	**29,9**	**41,8**	**90,4**	**92,4**	**53,9**	**59,4**	**93,8**	**55,1**	**x**	**72,2**
Import 2011	25,5	29,6	30,3	49,2	172,7	92,7	107,8	125,7	53,8	77,6	27,0	22,1	**814**
2012	51,7	56,5	74,7	39,9	13,2	11,6	12,2	12,6	8,7	19,8	10,8	x	**550**[b)]
miesiąc roku poprzedniego = 100	**202,7**	**190,9**	**246,5**	**81,1**	**7,6**	**12,5**	**11,3**	**10,0**	**16,2**	**25,5**	**40,0**	**x**	**67,6**

b) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2010/2011	8,02	5,65	6,60	7,79	8,28	7,24	7,45	7,05	7,16	6,92	6,80	6,02
201/2012	9,61	7,42	6,55	8,49	8,34	6,52	7,89	6,34	7,43	6,18	6,97	5,83
miesiąc roku poprzedniego = 100	**119,8**	**131,3**	**99,2**	**110,0**	**100,7**	**90,1**	**105,9**	**89,9**	**103,8**	**89,3**	**102,5**	**96,8**

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
X	7,8	16,6	1,79	3,81
XI	8,4	17,9	1,90	4,04
XII	10,7	22,8	2,39	5,09
I **2012**	9,2	19,6	2,10	4,47
II	8,7	18,6	2,09	4,45
III	9,1	19,4	2,20	4,68
IV	9,1	19,4	2,18	4,64
V	8,6	18,3	2,01	4,27
VI	8,5	18,1	1,97	4,20
VII	8,1	17,2	1,93	4,11
VIII	8,3	17,7	2,01	4,27
IX	8,0	17,1	1,95	4,14
X	8,0	17,0	1,94	4,13
XI	7,7	16,4	1,87	3,97
XII	9,5	20,2	2,33	4,96

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25	43,25	43,68	43,55	46,19	45,62	45,32	45,16
2011	43,39	44,43	43,85	43,97	44,88	46,74	48,29	49,37	50,78	51,25	51,25	51,66
miesiąc roku poprzedniego = 100	**100,3**	**103,2**	**102,5**	**102,8**	**103,8**	**108,1**	**110,6**	**113,4**	**109,9**	**112,3**	**113,1**	**114,4**

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-27 2011/2012	553,8	567,6	601,2	578,8	582,1	597,8	617,9	646,1	669,6	683,4	691,3	602,5
2012/2013	582,8	584,6	593,1	581,5	554,6	570,6	598,4	627,8	631,2	631,0	635,5	604,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	**105,2**	**103,0**	**98,7**	**100,5**	**95,3**	**95,4**	**96,8**	**97,2**	**94,3**	**92,3**	**91,9**	**100,3**
Włochy 2010/2011	453,9	465,1	550,7	507,7	509,8	511,9	513,4	515,4	515,9	576,8	594,7	601,8
2011/2012	604,5	605,0	607,3	607,0	603,8	603,6	578,1	604,3	605,3	606,0	609,2	611,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	**133,2**	**130,1**	**110,3**	**119,6**	**118,4**	**117,9**	**112,6**	**117,2**	**117,3**	**105,1**	**102,4**	**101,7**

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-27 2011/2012	459,8	486,9	534,7	551,1	491,0	466,7	433,7	446,2	452,8	473,0	501,9	517,7
2012/2013	512,7	519,2	541,5	518,4	501,2	498,3	505,5	499,4	476,6	470,2	462,8	437,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	**111,5**	**106,6**	**101,3**	**94,1**	**102,1**	**106,8**	**116,6**	**111,9**	**105,3**	**99,4**	**92,2**	**84,6**
Wielka Brytania 2010/2011	469,2	511,6	581,7	616,4	472,0	471,5	456,7	436,0	439,2	471,7	527,0	529,3
2011/2012	524,9	530,9	562,5	527,0	516,3	518,6	526,7	506,3	453,5	445,0	434,6	384,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	**1119**	**103,8**	**96,7**	**85,5**	**109,4**	**110,0**	**115,3**	**116,1**	**103,3**	**94,3**	**82,5**	**72,5**

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010/2011 NZD/szt. 15 kg	80,42	81,56	81,44	83,58	71,36	92,82	91,88	94,39	92,00	96,50	100,9	88,36
2011/2012 NZD/szt. 15 kg	73,44	69,50	64,50	64,08	51,38	64,18	62,18	62,14	62,65	66,85	68,29	59,53
miesiąc roku poprzedniego = 100	**91,3**	**85,2**	**79,2**	**76,7**	**72,0**	**69,1**	**67,7**	**65,8**	**68,1**	**69,3**	**67,7**	**67,4**

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010/2011 AUD/100 kg cwe	568	620	606	625	558	514	499	489	519	519	519	512
2011/2012 AUD/100 kg cwe	461	475	478	441	427	409	426	416	403	382	324	331
miesiąc roku poprzedniego = 100	**81,2**	**76,6**	**78,9**	**70,6**	**76,6**	**79,6**	**85,4**	**85,1**	**77,6**	**73,6**	**62,4**	**64,6**

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

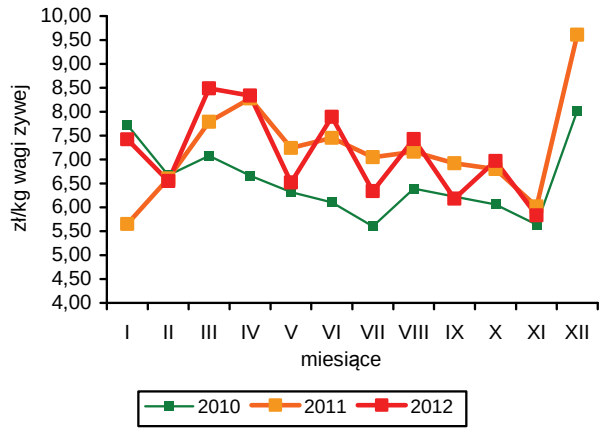

Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

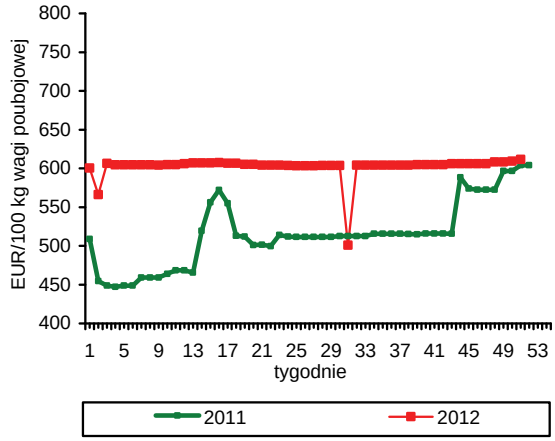

Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

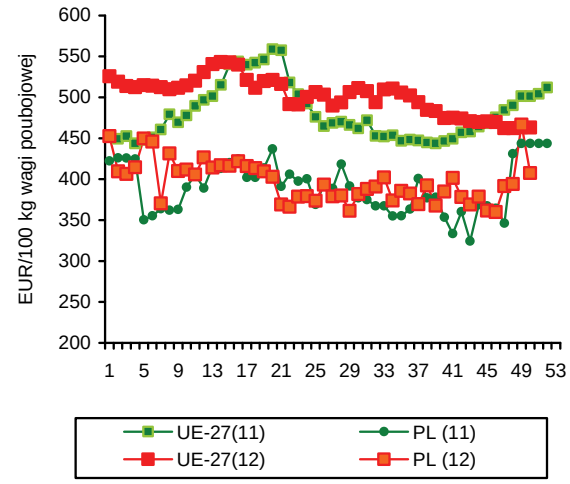

Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

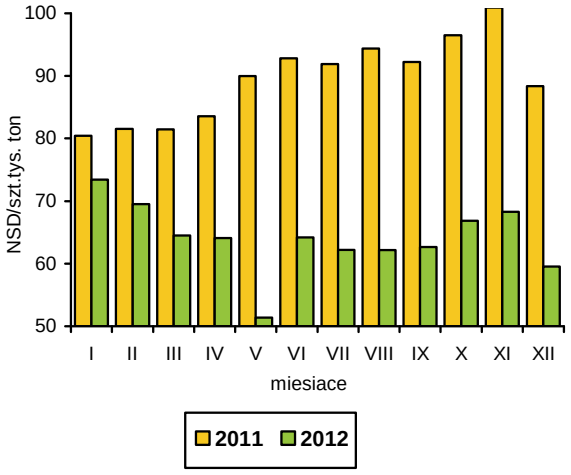

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

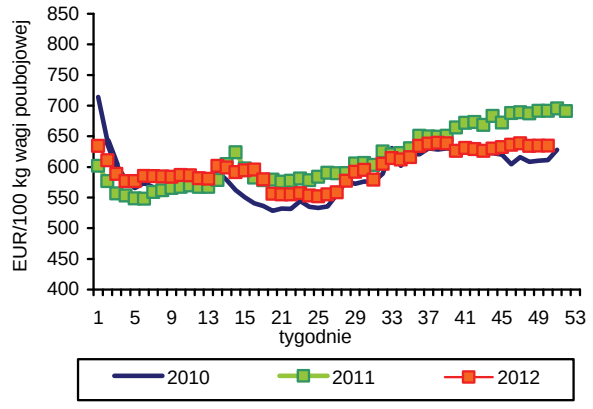

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

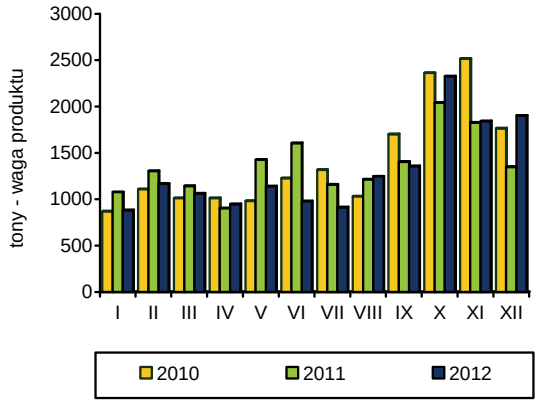

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Krzysztof Hryszko

Połowy ryb na Bałtyku wyniosły w 2012 r. 117,1 tys. ton i były o 5,9% wyższe niż przed rokiem. Dobre wyniki rybaków to przede wszystkim zwiększone w ostatnich miesiącach roku połowy śledzi. Niestety wiązać się to będzie z 20% przekroczeniem dostępnej Polsce kwoty połowowej. Część ryb prawdopodobnie uda się zaliczyć jako przyłów w trakcie ukierunkowanych połowów innych gatunków ryb, ale część przekroczenia trzeba będzie prawdopodobnie zaliczyć na poczet limitu tegorocznego. Mimo zwiększenia połowów dorszy w 2012 r. o 16% (13,8 tys. ton) kwotę wykorzystano zaledwie w 63%. Rybacy i przetwórcy dorszy coraz częściej zgłaszają problemy z niską jakością pozyskiwanego surowca i małą ich przydatnością technologiczną, co w konsekwencji prowadzi do problemów ze zbytem i bardzo niskich cen. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyły się także połowy szprotów (o 9% do 61,5 tys. ton), co przy zmniejszonych limitach spowodowało 93% wykorzystanie kwoty połowowej. Stabilne były wyładunki storni (9,8 tys. ton).

W listopadzie 2012 r. kontynuowany był trend wzrostowy w przetwórstwie produktów rybnych, w dużych zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób. W porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego produkcja zwiększyła się o 7,6%, głównie w wyniku blisko 40% wzrostu przetwórstwa wędzonych łososi oraz 17% wzrostu przetwórstwa mrożonych filetów z ryb morskich. Zwiększona podaż w ostatnich miesiącach roku spowodowała, że w okresie 11 miesięcy ub.r. produkcja ogółem zwiększyła się o 3,5% i wyniosła 290,2 tys. ton. W skali roku największa dynamika wzrostu spośród głównych grup produktów wystąpiła w przypadku ryb wędzonych (o 19%), filetów z ryb morskich (o 8%) oraz przetworów i konserw z ryb (o 6%), w tym ze śledzi o 2,5%. Z produktów o mniejszym znaczeniu blisko 4-krotnie zwiększała się produkcja przetworów i konserw z łososi. W ostatnich latach Polska stała się liderem w unijnym eksporcie wędzonych łososi oraz przetworów i konserw ze śledzi, z ponad 40% udziałem.

Spadek cen ryb i owoców morza w ostatnim kwartale u.br. skutkował ożywieniem w krajowym imporcie. W listopadzie 2012 r. przywóz ryb liczony w wadze produktu wyniósł 52,5 tys. ton i był o 6,4% większy niż rok wcześniej. Spadek cen widoczny jest zwłaszcza w przypadku mrożonych makreli oraz filetów z pangi i morszczuków. Mimo spadków średnie ceny importowe w okresie styczeń-listopad 2012 r. są nadal o ok. 11% wyższe niż w roku poprzednim, co ogranicza popyt krajowy i import ryb mrożonych (o 12,5%) oraz filetów rybnych (o 7,1%). O ponad 17% wzrósł natomiast przywóz ryb świeżych, w strukturze których dominują łososie z przeznaczeniem do produkcji wyrobów wędzonych. Łączny import ryb i przetworów rybnych wyniósł w okresie 11 miesięcy 2012 r. 405,4 tys. ton o wartości 4,5 mld zł i był ilościowo o 0,9% mniejszy, a wartościowo o 6,2% większy niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Znaczący wzrost cen w eksporcie przetworzonych śledzi (o 60%) i rozwijający się wywóz łososi (o 16%) pozytywnie wpływa na bilans handlu zagranicznego sektora rybnego. Wpływy z eksportu ryb i przetworów rybnych po raz pierwszy od wielu lat pokrywają wydatki na ich zakup w imporcie. Eksport ogółem zmniejszył się co prawda w porównaniu z rokiem poprzednim o 4,5% (do 302,4 tys. ton), ale jego wartość zwiększyła się o prawie 10% (do 4,5 mld zł).

Spadek cen w imporcie przełożył się także na niższe ceny w obrocie detalicznym. W grudniu ub.r. ryby i przetwory rybne potaniały w porównaniu z listopadem o 0,6% i były o 2,8% wyższe niż w grudniu roku poprzedniego. Drożały przede wszystkim konserwy rybne i ryby solone (średnio o 9-10%), natomiast o 1,4% staniały ryby słodkowodne, a o 4% ryby wędzone. Średnio wzrost cen w okresie roku był jednak znaczny i wyniósł 8,5%, w tym aż o 27% podrożały ryby solone.

Szacunkowe dane bilansowe wskazują na ok. 6-7% spadek podaży ryb na rynek krajowy w 2012 r. (ok. 422 tys. ton), w konsekwencji czego spożycie ryb może zmniejszyć się do ok. 11,5 kg/mieszkańca. Największy spadek spożycia wystąpił w przypadku pangi (o ponad 25%), morszczuków oraz tuńczyków (o 20%). Skokowo rośnie natomiast spożycie łososi (o 40%). Spadek spożycia ryb potwierdzają wyniki badań budżetów domowych, wg których spożycie w okresie trzech kwartałów 2012 r. obniżyło się o 5,6%. Rosły jednak wydatki na ich zakup. Średnio rodziny przeznaczały na ten cel o 9% więcej pieniędzy niż przed rokiem. Zmniejszyło się przede wszystkim spożycie ryb słodkowodnych, wędzonych i solonych, a z zakupu rezygnowały głównie gospodarstwa domowe rolników i rencistów (o 10%). Jedyną grupą gdzie odnotowano wzrost popytu na ryby były rodziny utrzymujące się z pracy na rachunek własny.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące		tony						sztuki	
		szprot	śledź	dorsz	płaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2009	**I-XII**	**84 188**	**22 528**	**11 176**	**9 653**	**2 968**	**130 513**	**91 130**	**9 891**
2010	**I-XII**	**58 837**	**24 748**	**12 196**	**11 229**	**2 672**	**109 577**	**92 945**	**9 563**
2011	**I-XII**	**56 490**	**29 881**	**11 861**	**9 725**	**2 542**	**110 497**	**51 258**	**6 151**
2011	XI	1 707	2 603	1 375	752	90	6 527	2 961	526
	XII	1 686	147	1 308	524	104	3 769	5 578	3 732
2012[a]	I	2 586	1 118	1 576	719	45	6 044	5 780	943
	II	3 082	1 101	895	686	27	5 791	2 872	553
	III	11 295	1 662	1 695	2 350	154	17 156	8 582	1 348
	IV	14 160	2 869	1 355	544	286	19 214	3 551	127
	V	16 083	1 026	1 291	721	239	19 360	4 003	123
	VI	5 508	2 325	764	815	675	10 087	230	4
	VII	1 987	2 808	334	717	1 399	7 245	1 342	8
	VIII	790	4 049	318	688	1 285	7 129	876	-
	IX	116	3 377	692	701	409	5 292	1 852	18
	X	408	4 964	1 358	741	399	7 641	1 739	79
	XI	3 465	782	2 080	882	140		3 635	423
	XII	2 046	701	1 465	291	19		1 014	789
Wskaźnik zmian (%)									
XII 2012 / XII 2011		121,4	476,9	112,0	55,5	18,3	120,0	18,2	21,1
I-XII 2012 / I-XII 2011		108,9	89,6	116,6	101,3	199,8	105,9	69,2	71,8

[a] *dane nieostateczne*

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)[a]

Miesiące		Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
					razem	w tym			
						śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009	**I-XII**	**8 357**	**39 857**	**81 272**	**152 048**	**87 325**	**10 813**	**8 086**	**281 498**
2010	**I-XII**	**10 516**	**41 335**	**104 398**	**165 431**	**93 393**	**10 920**	**9 825**	**321 680**
2011	**I-XII**	**8 384**	**36 44**	**85 788**	**181 906**	**97 291**	**12 030**	**10 973**	**312 522**
2011	X	944	2 963	7 049	17 581	9 766	1 015	1 039	28 537
	XI	1 023	3 434	8 221	18 471	10 196	1 024	1 085	31 149
	XII	874	3 506	10 295	17 318	10 126	1 083	813	31 993
2012	I	792	3 545	6 017	15 787	8 743	950	1 018	26 141
	II	852	3 194	7 113	18 618	10 751	1 004	1 066	29 777
	III	855	4 189	7 867	18 508	9 268	1 583	1 055	31 419
	IV	621	4 018	5 693	13 778	6 560	1 037	825	24 110
	V	638	3 510	5 431	13 163	5 968	1 139	826	22 742
	VI	569	2 873	5 197	13 508	6 277	826	548	22 147
	VII	278	2 577	5 067	11 835	6 294	573	533	19 757
	VIII	289	2 518	5 659	14 466	7 406	797	559	22 932
	IX	611	3 143	6 225	15 735	7 500	1122	846	25 714
	X	732	3 852	7 999	19 429	10 115	1 248	883	32 012
	XI	761	3 869	9 430	19 443	10 420	1 314	792	33 503
Wskaźnik zmian (%)									
XI 2012 / XI 2011		74,4	112,7	114,7	105,3	102,2	128,3	73,0	107,6
I-XI 2012 / I-XI 2011		93,2	113,2	95,0	105,9	102,5	105,9	88,1	103,5

[a] *dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania*

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)[a]

Miesiące	Eksport[a]					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	**319,6**	**90,1**	**47,7**	**31,3**	**78,9**	**415,9**	**179,4**	**80,5**	**35,3**	**90,3**
2010 I-XII	**325,9**	**96,0**	**55,2**	**37,8**	**66,9**	**465,9**	**189,3**	**86,9**	**38,1**	**113,1**
2011 I-XII	**351,5**	**113,9**	**53,7**	**38,6**	**64,5**	**450,9**	**185,2**	**86,3**	**36,7**	**113,1**
2011 X	27,7	10,3	4,8	3,4	5,7	42,4	18,2	8,8	3,4	9,8
XI	30,1	13,6	5,4	3,9	3,4	49,4	21,4	8,2	4,2	12,2
XII	35,1	12,7	4,6	5,6	6,7	41,7	16,7	6,0	3,3	11,9
2012[b] I	28,1	9,6	5,1	3,0	6,1	41,0	16,9	8,5	2,8	10,8
II	27,7	10,2	4,9	3,5	5,5	35,4	15,5	5,9	3,3	8,7
III	38,2	10,5	5,5	4,2	10,1	44,0	15,1	7,7	3,9	14,2
IV	30,2	8,4	5,0	3,3	8,0	29,0	10,4	4,9	2,0	9,2
V	30,2	8,8	4,4	3,2	1,8	32,8	10,9	5,6	2,7	11,1
VI	24,0	8,5	4,2	3,0	4,7	29,3	9,6	5,1	2,4	9,5
VII	23,5	8,3	3,8	3,1	4,5	27,5	9,4	4,3	2,4	9,0
VIII	24,1	8,5	3,4	3,2	5,8	31,2	13,0	4,4	2,0	9,1
IX	24,7	8,8	4,5	3,4	4,8	36,3	12,5	6,7	3,0	11,5
X[c]	25,7	11,1	5,2	4,6	0,7	46,3	19,3	8,8	3,4	11,4
XI[c]	26,0	10,4	5,3	5,0	1,3	52,5	23,7	8,3	3,4	13,6
Wskaźnik zmian (%)										
XI 2012 / XI 2011	86,2	76,6	98,5	127,5	38,6	106,4	110,6	100,9	81,2	111,8
I-XI 2012 / I-XI 2011	95,6	101,9	104,6	119,8	92,2	99,0	92,8	87,4	93,7	116,7

[a] z eksportem burtowym [b] dane wstępne, [c] bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923[b]		Mrożona makrela 03037430[b] (03035410)			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200[b] (03021400)	Konserwy z tuńczyka 160414[b]
						mintaj 03042985[b] (03047500)	panga 03042903[b] (03046200)	morszczuk 03042956[b] (03047415)		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W.Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2009 I-XII	**4,01**	**3,73**	**5,03**	**4,68**	**4,42**	**6,88**	**-**	**9,18**	**14,79**	**10,44**
2010 I-XII	**3,77**	**3,68**	**4,15**	**4,36**	**4,26**	**6,27**	**5,89**	**9,40**	**19,21**	**9,65**
2011 I-XII	**6,03**	**6,42**	**5,49**	**5,24**	**5,17**	**6,13**	**6,73**	**11,53**	**17,86**	**10,47**
2011 X	7,90	7,47	6,20	6,86	6,47	7,08	7,67	12,88	15,37	12,55
XI	8,06	7,66	6,36	6,93	6,51	5,83	7,57	12,51	14,45	13,45
XII	7,55	7,93	6,20	6,64	5,71	6,16	7,66	13,32	15,24	15,46
2012[a] I	8,06	8,19	6,30	6,96	6,64	6,87	7,51	13,22	14,75	14,30
II	8,65	8,25	6,38	6,68	6,37	6,65	7,53	13,09	14,74	14,80
III	8,33	7,89	6,26	6,55	6,46	6,27	6,66	12,61	15,30	14,26
IV	8,12	7,72	6,24	6,56	6,66	6,88	7,52	12,15	16,30	15,42
V	8,10	5,55	6,09	6,97	6,65	7,62	7,51	11,86	17,04	14,41
VI	8,06	8,49	6,34	6,84	6,70	8,35	7,22	12,49	16,34	15,63
VII	8,04	7,62	6,23	6,57	6,69	7,92	7,21	12,27	15,82	15,74
VIII	7,69	7,65	6,38	6,30	6,26	7,43	7,08	11,94	15,77	16,42
IX	7,20	7,49	5,80	5,73	5,41	6,93	6,27	12,60	15,85	16,22
X	7,40	7,59	4,69	5,63	5,20	6,81	5,98	11,57	15,31	13,19
XI	7,68	7,54	4,79	5,13	5,18	5,81	6,03	11,30	15,74	14,56
Wskaźnik zmian (%)										
XI 2012 / XI 2011	95,3	98,5	75,3	74,0	79,6	99,7	79,6	90,4	108,9	108,3
I-XI 2012 / I-XI 2011	131,9	123,4	109,6	123,6	114,2	111,1	102,7	107,5	86,3	143,1

[a] dane wstępne, [b] kod CN wg taryfy celnej (w nawiasie kod według nowej nomenklatury z 2012 r.)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291[b]	Filety z dorsza 03042929[b] (03047190)			Łosoś wędzony 03054100[b]	Pstrąg wędzony 03054945[b] (03054300)	Krewetki przetw. 160520[b] (160521)	Flądra mrożona 03033910[b]	Szproty świeże 03026180[b] (03024390)
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2009 I-XII	**8,63**	**16,17**	**18,44**	**20,87**	**41,35**	**37,41**	**46,04**	**2,38**	**0,51**
2010 I-XII	**7,52**	**17,37**	**18,38**	**17,91**	**44,75**	**36,45**	**42,46**	**2,57**	**0,50**
2011 I-XII	**7,25**	**21,82**	**18,97**	**18,71**	**49,39**	**43,02**	**36,71**	**2,50**	**0,85**
2011 X	8,97	24,67	19,91	21,58	52,69	47,30	40,55	2,70	0,73
XI	5,10	24,58	17,61	22,19	47,79	49,17	42,35	2,72	0,66
XII	9,43	25,71	22,23	22,36	49,54	48,18	40,66	-	0,67
2012[a] I	13,52	25,62	19,56	22,44	46,56	47,49	38,28	3,07	-
II	13,08	23,46	19,17	21,32	43,27	44,17	40,75	3,23	0,84
III	13,05	23,62	20,24	20,29	42,90	44,85	b.d.[c]	3,43	0,87
IV	13,04	20,78	18,97	19,47	43,78	43,12	49,04	3,28	0,90
V	13,56	22,93	20,88	19,97	43,02	45,14	51,33	3,49	0,91
VI	13,46	21,60	18,93	20,61	42,63	45,51	52,11	3,40	0,85
VII	13,34	24,82	21,93	20,25	41,82	43,52	55,08	3,39	0,92
VIII	13,08	24,21	19,62	18,70	39,78	42,64	53,80	-	-
IX	13,18	23,12	18,20	20,95	40,80	43,95	47,46	3,17	-
X	12,90	21,96	20,47	21,02	39,78	43,87	46,53	-	-
XI	13,04	19,49	20,23	19,01	41,77	45,97	48,86	-	-
Wskaźnik zmian (%)									
XI 2012 / XI 2011	255,5	79,3	114,9	85,7	87,4	93,5	115,4	x	x
I-XI 2012 / I-XI 2011	191,9	104,1	105,1	109,1	85,6	105,2	x	134,0	105,9

[a] *dane wstępne,* [b] *kod CN wg taryfy celnej,* [c] *dane podlegają weryfikacji*

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2009 I-XII	**9,29**	**-**	**10,26**	**59%**	**10,77**	**64%**	**8,44**	**55%**	**6,50**	**72%**	**7,66**	**70%**
2010 I-XII	**9,38**	**-**	**11,10**	**60%**	**10,80**	**62%**	**7,02**	**46%**	**6,41**	**69%**	**7,23**	**65%**
2011 I-XII	**11,46**	**-**	**12,31**	**59%**	**12,39**	**65%**	**8,60**	**x**	**7,56**	**75%**	**9,18**	**75%**
2011 XI	12,10	-	12,47	58%	12,60	62%	8,91	x	8,65	79%	12,22	87%
XII	11,94	-	12,28	56%	14,19	69%	8,65	x	8,80	76%	12,31	82%
2012 I	11,99	-	12,29	57%	14,62	70%	9,41	x	8,98	76%	12,66	82%
II	11,71	-	12,20	56%	14,44	68%	9,34	x	8,99	74%	12,76	82%
III	11,63	-	12,48	57%	14,28	67%	9,40	x	9,01	73%	12,67	80%
IV	11,57	-	12,45	56%	13,48	63%	9,37	x	9,04	73%	12,78	80%
V	11,63	-	12,46	57%	13,61	63%	9,35	x	9,11	73%	12,84	80%
VI	11,53	-	12,44	56%	14,09	66%	9,29	x	9,27	74%	12,91	80%
VII	11,44	-	12,16	55%	14,13	66%	9,35	x	9,29	74%	12,92	80%
VIII	11,36	-	12,12	55%	14,03	65%	9,31	x	9,34	74%	12,79	79%
IX	11,32	-	12,22	56%	14,07	65%	9,49	x	9,41	74%	12,71	78%
X	11,46	-	12,33	56%	13,56	63%	9,00	x	9,35	74%	12,67	78%
XI	10,72	-	12,25	56%	13,56	63%	8,92	x	9,29	73%	12,48	77%
XII	10,61	-	12,30	56%	13,57	63%	8,91	x	9,31	73%	12,53	77%
Wskaźnik zmian (%)												
XII 2012 / XII 2011	88,9	x	100,2	x	95,6	x	103,0	x	105,8	x	101,8	x
I-XII 2012 / I-XII 2011	99,6	x	100,0	x	112,6	x	107,7	x	121,7	x	138,6	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2009I-XII	**16,94**	**13,20**	**19,19**	**66,98**	**26,09**	**14,67**	**15,95**	**20,69**	**24,77**	**11,01**	**13,05**
2010I-XII	**17,46**	**12,75**	**21,37**	**71,60**	**27,27**	**14,75**	**16,45**	**21,62**	**26,23**	**11,13**	**13,45**
2011I-XII	**18,93**	**12,97**	**23,70**	**74,89**	**30,38**	**16,07**	**17,52**	**22,61**	**26,88**	**12,31**	**14,52**
2011 X	19,52	13,03	24,67	75,80	31,30	17,10	17,80	23,06	27,24	12,95	15,07
XI	20,21	13,29	25,23	76,90	31,52	17,49	18,05	23,25	27,59	14,02	15,16
XII	20,62	13,24	25,91	76,63	31,83	17,75	18,65	23,56	27,59	14,92	15,12
2012 I	20,87	13,47	26,45	76,50	31,83	17,80	19,08	23,56	27,71	15,40	15,13
II	21,20	13,63	26,63	76,40	32,01	17,87	19,50	23,69	28,00	15,62	15,13
III	21,38	13,66	26,71	76,60	32,08	17,89	19,55	23,63	28,53	15,82	15,40
IV	21,41	13,71	26,80	76,10	32,17	17,87	19,75	24,12	28,88	15,97	15,38
V	21,54	13,84	26,67	75,10	31,98	17,83	19,95	24,44	29,41	16,05	-
VI	21,49	13,80	26,72	75,50	32,05	17,86	20,30	24,88	29,65	16,07	-
VII	21,49	13,76	26,73	74,40	32,31	17,73	20,50	25,31	30,00	16,15	-
VIII	21,49	13,75	26,89	74,70	32,24	17,73	20,50	25,81	30,41	16,23	-
IX	21,51	13,73	27,03	74,90	32,17	17,61	20,35	25,94	30,76	16,25	-
X	21,56	13,69	26,98	74,80	32,20	17,46	20,68	26,31	31,29	16,21	15,40
XI	21,53	13,57	26,87	74,90	32,16	17,09	20,75	26,44	31,59	16,27	15,43
XII	21,55	13,44	26,61	74,10	31,96	16,68	20,43	26,75	31,88	16,22	14,16
Wskaźnik zmian (%)											
XII 2012 / XII 2011	104,5	101,5	102,7	96,7	100,4	94,0	109,5	113,5	115,5	108,7	93,7
I-XII 2012 / I-XII 2011	113,1	105,4	112,9	100,6	105,7	109,7	114,8	110,9	111,0	130,2	104,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)[a]

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
2011	5,04	2,05	0,82	0,60	0,52	1,05
I-IX 2011	3,19	1,38	0,61	0,45	0,30	0,45
I-IX 2012	3,05	1,36	0,60	0,41	0,27	0,40
Wskaźnik zmian (%)						
I-IX 2012 / I-IX 2011	95,6	98,5	98,4	91,1	0,90	88,9

[a] *obliczenia na podstawie danych miesięcznych*

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

Rys. 1. Cena świeżych łososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

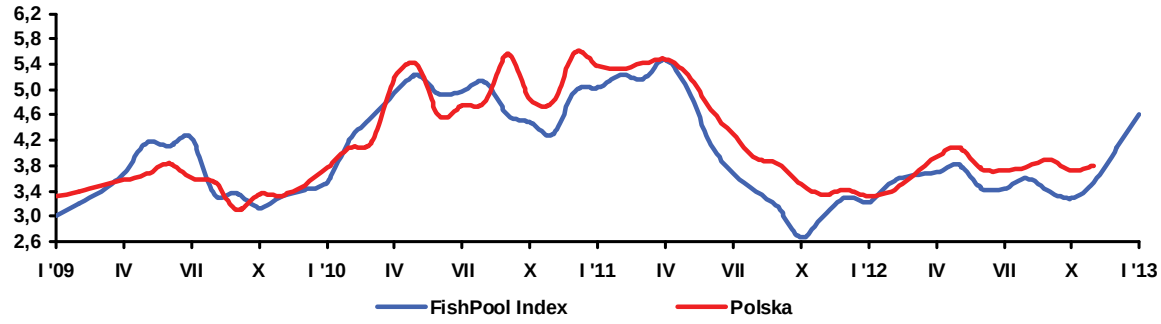

Rys. 2. Spożycie ryb i przetworów rybnych (w kg/osobę/ miesięcznie, w wadze produktu)

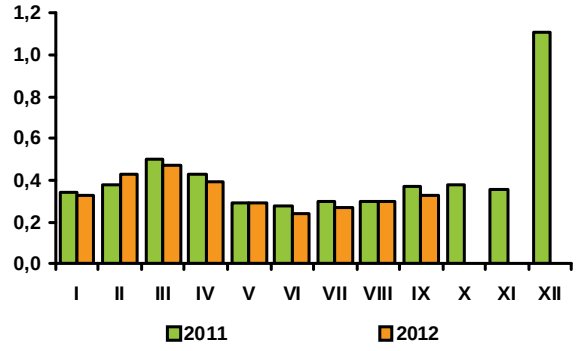

Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

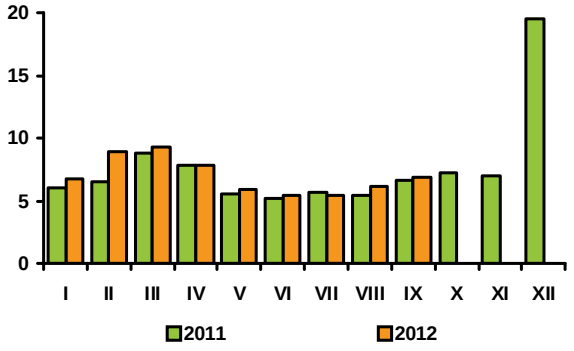

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

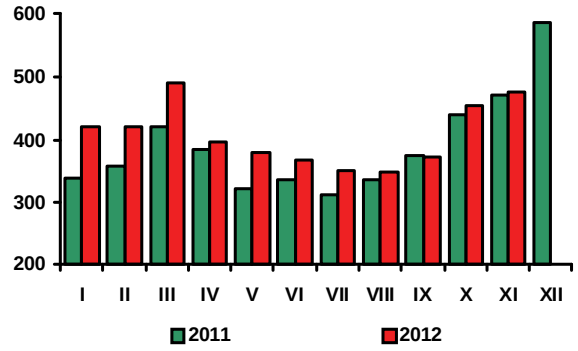

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

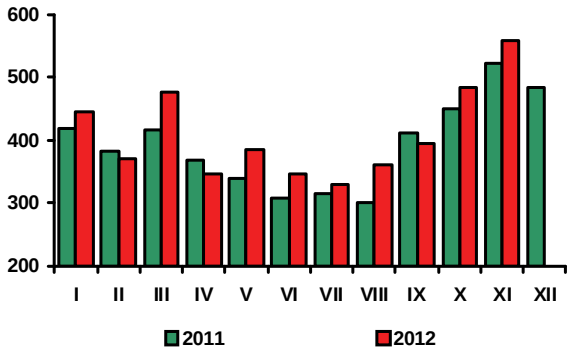

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 – dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

Krystyna Świetlik

Paweł Wyrzykowski

W grudniu 2012 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 0,8%, wobec wzrostu o 0,5% w listopadzie. Najbardziej podrożały warzywa (o 11,9%), w tym ziemniaki o 17,8%, a warzywa świeże, chłodzone i mrożone o 19,9%. Wydatnie wzrosły ceny świeżych warzyw spod osłon, w tym: ogórków (o 34,0%), sałaty (o 29,0%), pomidorów (o 27,0%) i kalafiorów (o 20,0%). Zwiększyły się także ceny grzybów (o 4,9%) oraz cebuli i buraków (po 3,0%). Wzrosły ceny masła (o 1,5%) i owoców (o 1,0%), w tym zwłaszcza jabłek (o 2,0%), przy spadku cen cytrusów (o 8,6%). Podniosły się ceny tłuszczów wieprzowych (o 0,5%), jaj (o 0,4%) i artykułów mleczarskich (o 0,3%). Nie zmieniły się łączne ceny produktów zbożowych, przy czym podrożał ryż (o 0,7%), a potaniała mąka (o 1,1%), przy stabilizacji cen pieczywa. Obniżyły się ceny margaryn (o 0,8%), cukru (o 0,7%), ryb i przetworów rybnych (o 0,6%) oraz mięsa (o 0,5%) pod wpływem redukcji cen drobiu (o 2,5%) i wieprzowiny (o 0,4%). Nieznacznie zmalały ceny napojów bezalkoholowych (o 0,2%), w tym soków o 0,6%, a kawy o 0,5%, przy wzroście cen herbaty o 0,3%.

W grudniu 2012 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 3,9% wyższe, w tym żywności o 4,0% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Najbardziej wzrosły ceny jaj (o 22,6%) i warzyw (o 7,2%), w tym ziemniaków o 22,4%. Ceny mięsa, podrobów i przetworów mięsnych zwiększyły się o 5,0%, w tym mięsa wołowego o 8,7%, wieprzowego o 5,1%, wędlin o 5,9%, a mięsa drobiowego o 1,2%. Owoce podrożały średnio o 5,0%, głównie za sprawą znaczącej zwyżki cen owoców cytrusowych (o 11,4%) i bananów (o 10,1%), przy spadku cen jabłek (o 4,6%). Ceny ryb i przetworów rybnych były w grudniu 2012 r. o 2,8% wyższe, a cukru, dżemów, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych - średnio o 2% wyższe niż przed rokiem. Istotnie wzrosły ceny śledzi (o 10,2%), konserw rybnych (o 9,0%) i ryb morskich (o 3,2%), podczas gdy ceny ryb słodkowodnych uległy redukcji (o 1,6%). Spośród produktów „cukierniczych" najbardziej podrożały lody (o 6,4%) oraz dżemy i marmolady (o 5,3%). Ceny czekolady zwiększyły się o 1,8%, miodu i wyrobów cukierniczych po 1,6%, zaś cukru uległy minimalnej redukcji. W grudniu minionego roku za pieczywo i produkty zbożowe konsumenci musieli zapłacić średnio o 1,9% więcej niż rok wcześniej, o czym zadecydował wzrost cen wyrobów ciastkarskich (o 3,2%), ryżu (o 3,0%) oraz płatków zbożowych i makaronów (po 2,5%). Ceny pieczywa zwiększyły się o 1,2%, w tym żytniego o 2,0%, pszennego o 1,4%, a mieszanego o 1,0%. Nieznacznie, bo o 0,6% podrożała mąka. Przeciętne ceny tłuszczów jadalnych były w grudniu 2012 r. takie same, jak w grudniu 2011 r., przy dużym zróżnicowaniu zmian cen poszczególnych ich rodzajów. Spadkowi cen masła (o 5,0%) towarzyszył wydatny wzrost cen tłuszczów wieprzowych (o 9,8%) oraz dużo mniejszy – olejów roślinnych (o 2,9%) i margaryn (o 1,3%). Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły o 2,4%, w tym ceny kakao o 6,6%, a herbaty i kawy odpowiednio o 4,1% i 1,7%. Ceny soków owocowych zwiększyły się o 4,2%, soków owocowo-warzywnych o 2,3%, a wód mineralnych o 1,5 %, przy nieznacznej zwyżce cen soków warzywnych (o 0,1%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim wyniósł 4,3%, wobec wzrostu o 5,4% w 2011 r. W takim samym stopniu podrożały: żywność i napoje bezalkoholowe. Dużo wyższe niż w 2011 r. były m.in. ceny jaj (o 31,9%), tłuszczów wieprzowych (o 24,2%), mięsa (o 10,7%, w tym wołowego o 14,3%, wieprzowego o 10,3%, a drobiowego o 6,0%), ryb i przetworów rybnych (o 8,5%), wędlin (o 7,8%) oraz bananów (o 9,6%) i owoców cytrusowych (o 7,7%). Droższe były również wyroby cukiernicze i tłuszcze roślinne (po 4,2%), artykuły mleczarskie (o 3,3%) oraz pieczywo i produkty zbożowe (o 2,7%), w tym ryż o 3,9%, makarony o 2,8%, a pieczywo o 2,7%. Tańsze niż w 2011 r. były natomiast jabłka (o 15,8%), warzywa (o 6,4%, w tym ziemniaki o 37,9%), cukier (o 1,6%) i masło (o 1,2%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w 2012 r., w porównaniu z 2011 r. był większy od stopy inflacji (3,7%). Bardziej niż żywność podrożały towary i usługi związane z transportem (o 7,0%), głównie za sprawą wysokiej zwyżki cen paliw do prywatnych środków transportu (o 10,9%) oraz towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 5,8%), w tym nośniki energii o 6,7%.

Średnioroczny wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w 2012 r. (4,3%) był wyższy od wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia nominalnego brutto w sektorze przedsiębiorstw (3,4%). Zmniejszyła się siła nabywcza płac mierzona możliwością kupna za nie większości artykułów spożywczych, w tym zwłaszcza jaj, ryb, mięsa, wędlin, tłuszczów zwierzęcych tzw. tkankowych, margaryn, owoców cytrusowych i krajowych, z wyjątkiem jabłek, ryżu, jogurtów oraz wyrobów cukierniczych i miodu.

Stosunkowo wysoki wzrost cen żywności, niskie tempo wzrostu płac, utrzymujące się negatywne zjawiska na rynku pracy oraz wzrost obciążeń gospodarstw domowych wydatkami związanymi z utrzymaniem mieszkania doprowadziły do redukcji popytu na żywność. W grudniu 2012 r. przeciętna miesięczna płaca realna brutto w sektorze przedsiębiorstw pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem, lecz w całym 2012 r. była o 0,2% niższa niż w 2011 r., o czym zadecydował jej spadek w II i III kwartale wynoszący odpowiednio 0,9% i 1,0%. W końcu grudnia 2012 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 13,4% i była o 0,5 p.proc. wyższa niż przed miesiącem i o 0,9 p. proc. wyższa niż rok wcześniej. W 2012 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się nieznacznie w porównaniu z rokiem poprzednim (o 0,1%), lecz jego dynamika słabła w kolejnych kwartałach, a w IV kwartale było ono o 0,6% niższe niż w analogicznym okresie 2011 r..

Według danych GUS w 2012 r. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób była nieznacznie wyższa niż w roku poprzednim (o 0,1%), przy czym w III i IV kwartale odnotowano jej spadek odpowiednio o 1,5% i 3,0% w stosunku do analogicznych okresów 2011 r., a w grudniu - o 3,6% w porównaniu z grudniem 2011 r. Spadek sprzedaży odnotowano także w działach: „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach" - o 14,7%. Wzrosła natomiast sprzedaż mebli, sprzętu rtv i agd (o 16,1%), tkanin, odzieży i obuwia (o 8,4%), farmaceutyków, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego (o 4,2%), pojazdów samochodowych, motocykli i części (o 4,1%) oraz minimalnie – paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 0,1%). Dane te dotyczą podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Obserwacje rynku wskazują, że konsumenci poszukując tańszych źródeł zakupów chętniej nabywali produkty spożywcze w dyskontach i supermarketach. Z uwagi na to oraz odnotowany duży spadek liczby małych sklepów spożywczych w 2012 r., których obroty nie są uwzględniane w bieżących statystykach GUS, można przypuszczać, że powyższe wskaźniki sprzedaży detalicznej żywności są zawyżone.

Osłabienie aktywności gospodarczej Polski, niska presja płacowa i niekorzystne zjawiska na rynku pracy będą głównymi czynnikami deprecjonującymi popyt na żywność w I półroczu 2013 r. Pesymistyczne prognozy dotyczące przyszłej sprzedaży i popytu znajdują potwierdzenie w styczniowych wynikach badań nastrojów konsumentów i ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym (prowadzonych przez GUS i NBP).

Według metodologii Eurostat-u w grudniu 2012 r. wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w Polsce w ujęciu rocznym wyniósł 3,8%, wobec wzrostu o 3,4% w UE-27 i o 3% w strefie euro. Żywność najbardziej podrożała na Węgrzech (o 7,5%), w Rumunii (o 7%) i Finlandii (o 6,3%) oraz na Malcie (o 6,2%), a najmniej - na Cyprze i w Irlandii (po 0,5%). Spadek cen żywności odnotowano w Grecji (o 0,5%).

Według FAO w grudniu 2012 r., w stosunku do listopada 2012 r, światowe ceny żywności spadły o 1,1%. Potaniały produkty zbożowe (o 2,3%), oleje i pozostałe tłuszcze (o 1,9 %), artykuły mięsne (o 0,8 %) oraz nieznacznie cukier (o 0,2 %). Podrożały natomiast artykuły mleczarskie (o 0,9 %).

W grudniu przeciętny poziom światowych cen żywności był o 0,7% niższy w analogicznym okresie poprzedniego roku. Najbardziej obniżyły się ceny cukru (o 16,2 %) oraz olejów i pozostałych tłuszczów (o 13,6 %). Ceny produktów mleczarskich spadły o 2,4 %, a mięsa o 1,8 %. Droższe niż rok wcześniej były natomiast produkty zbożowe – o 14,7%.

W 2012 r. ceny żywności na świecie były średnio o 7 % niższe niż w 2011 r. Potaniały wszystkie grupy produktów spożywczych: cukier o 17,1%, produkty mleczne o 14,5% oraz oleje i inne tłuszcze o 10,7 %. W mniejszym stopniu zmalały ceny produktów zbożowych (o 2,4%) i mięsa (o 1,1 %).

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2012 r.

Wyszczególnienie	XII 2012		I-XII 2012
	XI 2012=100	XII 2011=100	I-XII 2011=100
O G Ó Ł E M	100,1	102,4	103,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,8	103,9	104,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	99,9	103,6	104,1
Odzież i obuwie	99,4	95,3	95,8
Mieszkanie	100,0	104,2	105,2
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,0	104,7	105,8
w tym nośniki energii	100,0	105,1	106,7
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	101,9	102,3
Zdrowie	100,1	99,8	103,2
Transport	99,0	101,1	107,0
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	98,7	100,7	110,9
Łączność	100,0	100,1	100,8
Rekreacja i kultura	99,9	100,6	101,1
Edukacja	100,0	102,7	104,2
Restauracje i hotele	100,1	102,8	103,0
Inne towary i usługi	99,9	101,5	102,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2012 r.

Wyszczególnienie	XII 2012		I-XII 2012
	XI 2012=100	XII 2011=100	I-XII 2011=100
Żywność (bez napojów)	100,9	104,0	104,3
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	101,9	102,7
Pieczywo	100,1	101,2	102,3
Ryż	100,7	103,0	103,9
Makarony	100,0	102,4	102,8
Mięso i przetwory	99,5	105,0	108,4
Mięso wieprzowe	99,6	105,1	110,3
Mięso wołowe	100,3	108,7	114,3
Drób	97,5	101,2	106,0
Wędliny i inne przetwory mięsne	100,0	105,9	107,8
Ryby	99,4	102,8	108,5
Mleko, sery i jaja	100,3	104,9	106,9
Artykuły mleczarskie	100,3	101,7	103,3
Mleko	100,2	101,3	103,0
Sery twarogowe	99,7	100,4	101,2
Sery dojrzewające i topione	100,8	101,7	103,0
Jaja	100,4	126,2	131,9
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,3	100,0	103,7
Masło	101,5	95,0	98,8
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,5	109,8	124,4
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,2	101,3	105,4
Oleje roślinne	99,9	102,9	103,0
Owoce	101,0	105,0	101,8
Jabłka	102,1	95,4	84,2
Owoce cytrusowe	91,4	111,4	107,7
Banany	100,2	110,1	109,6
Warzywa	111,9	107,2	93,6
Ziemniaki	117,8	122,4	62,1
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,5	102,0	103,0
Cukier	99,3	99,9	98,4
Napoje bezalkoholowe	99,8	102,4	104,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy [a] (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie		Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
Pieczywo i produkty zbożowe	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
Mięso	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
Ryby	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
Mleko, sery, jaja	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
Tłuszcze	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
Owoce	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
Warzywa	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
Cukier i wyroby cukiernicze	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
Cukier	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
III. Średnia płaca [a]	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8

[a] *przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób*
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy [a] (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie		Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
Pieczywo i produkty zbożowe	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
Mięso	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
Ryby	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
Mleko, sery, jaja	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
Tłuszcze	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
Owoce	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
Warzywa	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
Cukier i wyroby cukiernicze	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
Cukier	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
III. Średnia płaca [a]	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4

[a] *przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób*
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2011 r. b – 2012 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09	4,12	4,11	4,09	4,10	4,12	4,14	4,18
	b	4,19	4,26	4,31	4,30	4,29	4,35	4,32	4,27	4,22	4,23	4,23	4,24
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23	2,23	2,22	2,22	2,23	2,24	2,25	2,25
	b	2,25	2,25	2,25	2,26	2,26	2,26	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,25
Makaron – 250 g	a	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21	2,20	2,22	2,23	2,24	2,26	2,24	2,24
	b	2,24	2,26	2,26	2,26	2,27	2,28	2,28	2,28	2,27	2,27	2,29	2,28
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30	2,33	2,32	2,32	2,34	2,33	2,34	2,32
	b	2,32	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,39	2,39	2,37	2,41	2,38
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93	22,04	22,06	22,16	22,54	23,15	23,51	23,96
	b	24,24	24,75	25,09	25,38	25,47	25,48	25,49	25,52	25,81	25,96	26,03	26,18
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91	28,87	28,97	28,95	29,49	30,13	30,66	31,25
	b	32,21	32,57	32,65	32,73	32,99	32,90	33,08	33,06	33,46	33,71	33,82	33,82
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46	14,35	14,54	14,64	14,73	14,91	15,01	15,34
	b	15,51	15,35	15,20	15,27	15,21	15,61	15,60	15,60	16,02	16,09	16,03	15,96
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39	6,92	6,88	7,52	7,61	7,63	7,52	7,12
	b	7,08	7,42	7,49	7,52	7,60	8,01	7,89	7,85	7,81	7,60	7,41	7,18
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96	22,07	22,36	22,26	22,39	22,59	22,76	22,95
	b	22,94	23,01	23,13	23,15	23,35	23,43	23,55	23,41	23,67	23,73	23,92	23,88
Kiełbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27	14,33	14,34	14,25	14,49	14,61	14,81	15,16
	b	15,35	15,42	15,42	15,33	15,38	15,44	15,67	15,67	15,72	15,95	16,09	16,10
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57	18,69	18,76	18,90	18,98	19,52	20,21	20,62
	b	20,87	21,20	21,38	21,41	21,54	21,49	21,49	21,49	21,51	21,56	21,53	21,55
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76	2,75	2,75	2,77	2,76	2,78	2,78	2,78
	b	2,80	2,79	2,80	2,79	2,80	2,79	2,77	2,76	2,75	2,76	2,75	2,73
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95	0,97	0,98	0,99	1,00	1,01
	b	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,22	1,22	1,01
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50	12,50	12,53	12,53	12,52	12,56	12,64	12,72
	b	12,74	12,73	12,70	12,72	12,78	12,77	12,78	12,80	12,83	12,76	12,80	12,76
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66	18,79	18,90	18,99	18,88	19,01	19,06	19,25
	b	19,59	19,71	19,90	19,70	19,62	19,39	19,25	19,10	19,13	19,42	19,50	19,87
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44	5,45	5,42	5,47	5,51	5,54	5,53	5,56
	b	5,56	5,59	5,65	5,66	5,69	5,69	5,66	5,69	5,64	5,68	5,69	5,70
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44	0,44	0,44	0,45	0,45	0,45	0,46	0,48
	b	0,49	0,50	0,64	0,71	0,66	0,63	0,61	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42	4,47	4,49	4,53	4,52	4,57	4,62	4,63
	b	4,64	4,64	4,54	4,44	4,31	4,18	4,15	4,07	4,08	4,21	4,21	4,29
Margaryna do smarowania pieczywa (np. ”Rama”) – 400 g	a	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83	3,87	3,88	3,90	3,88	3,95	3,98	3,97
	b	4,00	3,96	3,99	3,95	3,95	3,92	3,95	3,96	3,93	3,96	3,95	3,94
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81	6,82	6,88	6,92	6,94	6,90	6,88	6,88
	b	6,89	6,87	6,92	6,92	6,94	7,01	7,04	7,04	7,04	7,05	7,01	6,98
Słonina – 1 kg	a	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84	4,87	4,95	5,02	5,23	5,54	5,89	6,36
	b	6,60	6,71	6,72	6,74	6,73	6,83	6,88	6,91	7,08	7,21	7,27	7,23
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,44	1,47	1,54	1,67	1,80	1,91
	b	1,96	1,98	1,99	1,98	1,98	1,98	1,97	1,98	1,99	2,02	2,03	2,04
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63	4,26	4,05	3,97	3,87	3,90	3,94	3,95
	b	3,95	3,96	3,96	3,98	3,97	3,97	3,97	3,96	3,98	3,97	3,96	3,93
Jabłka – 1 kg	a	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34	4,77	4,80	3,77	2,92	2,58	2,46	2,50
	b	2,55	2,69	2,90	3,00	3,12	3,72	4,23	3,48	2,68	2,40	2,34	2,38

Źródło: Dane GUS

Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

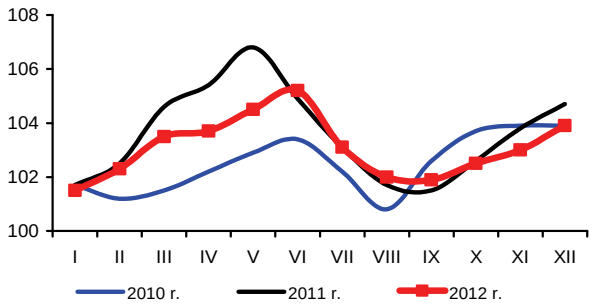

Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010 = 100) (w %)

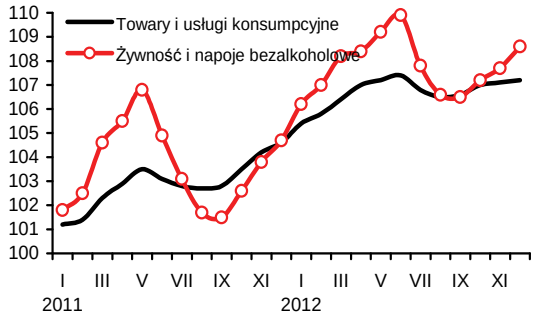

Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2010 = 100) (w %)

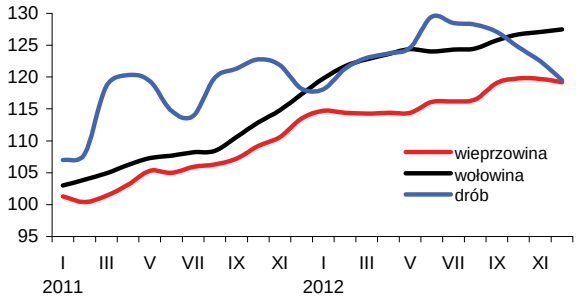

Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2010 = 100) (w %)

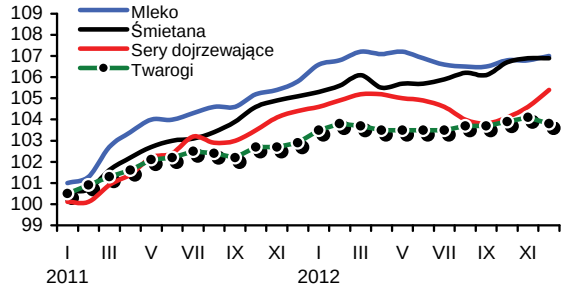

Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

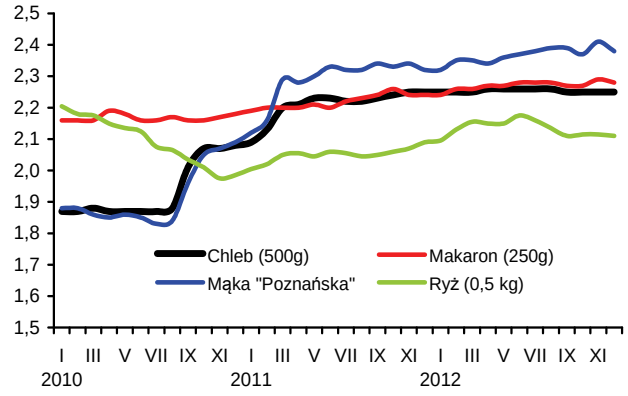

Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

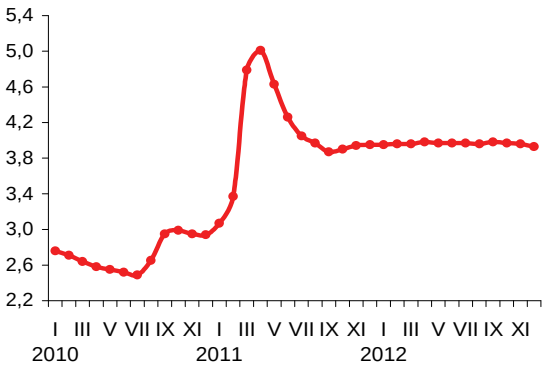

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2010 = 100) (w %)

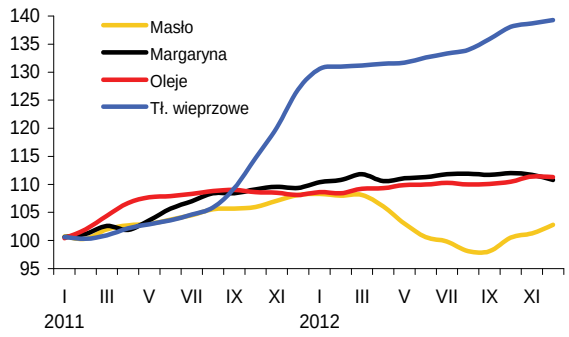

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

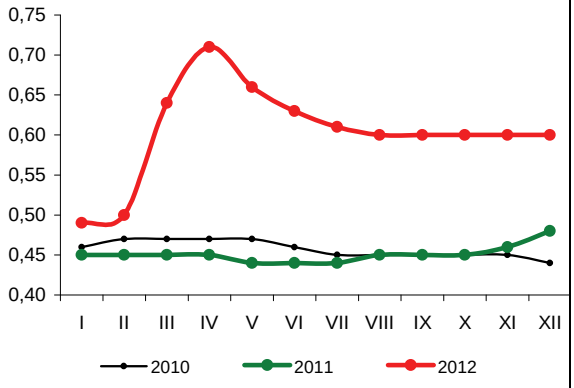

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

W grudniu 2012 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa w dalszym ciągu był niewielki, co skutkowało niewielkim tempem zmian cen. Potaniały przede wszystkim bezpośrednie nośniki energii, głównie z powodu taniejących paliw ropopochodnych. Ceny pozostałych środków produkcji pozostały stabilne. W ciągu 12 miesięcy najbardziej wzrosły średnie ceny maszyn rolniczych i nawozów mineralnych, a najmniej materiały budowlane.

W grudniu 2012 r. ceny nawozów mineralnych pozostały stabilne. W odróżnieniu od lat poprzednich tempo wypłat dopłat bezpośrednich było dużo wolniejsze, co wpłynęło na umiarkowany wzrost popytu na nawozy mineralne. Stabilne ceny wynikały również ze zwiększonego importu konkurencyjnych cenowo nawozów zza wschodniej granicy oraz malejących cen nawozów na rynkach światowych. W grudniu 2012 r. najbardziej podrożała saletra amonowa (o 0,6%), potaniała natomiast sól potasowa (o 0,7%)

Ceny nawozów mineralnych w grudniu 2012 r. były średnio o 4,8% wyższe niż przed rokiem, w tym polifoska podrożała o 7,5%, superfosfat prosty o 6,4%, saletra amonowa o 5,7%, a mocznik o 5,6%. W pierwszych miesiącach 2013 r. niewykluczone są podwyżki cen nawozów mineralnych, jednak ich skala będzie wyraźnie niższa niż rok wcześniej.

Stabilne ceny nawozów mineralnych w grudniu 2012 r., przy wyraźnym wzroście cen pszenicy spowodowały poprawę ich wzajemnych relacji. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 4,2 kg pszenicy, o 0,2 kg mniej niż w miesiącu poprzednim oraz o 1,1 kg mniej niż przed rokiem. Była to jednocześnie najkorzystniejsza dla rolników relacja cen nawozów do cen zbóż w bieżącym roku. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 3,3 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (5,2 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej pogorszyły się. Na zakup 1 dt NPK w listopadzie 2012 r. należało przeznaczyć równowartość 79 kg żywca wieprzowego, o 5 kg więcej niż w miesiącu poprzednim oraz o 6 kg więcej niż rok wcześniej.

Ceny nawozów wapniowych w grudniu 2012 r. nie zmieniły się. Nawozy wapniowe obecnie są o 4,7% droższe niż przed rokiem.

Na światowych rynkach ceny nawozów mineralnych[1] po raz kolejny zmalały głównie z powodu zmniejszonego popytu w związku z malejącym indeksem cen żywności. Średnie obniżki cen nawozów w grudniu 2012 r. wyniosły 0,2%. Mocznik[2] podrożał jednak o 1,2%. Ceny fosforanu amonu[3] obniżono o 4,9%, a superfosfatu potrójnego[4] o 2,8%. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu światowym zmniejszyły się o ponad 7%. Superfosfat potrójny potaniał w tym czasie o 18%, fosforan amonu o 13%, sól potasowa[5] o 11%, a mocznik podrożał o 7%.

Malejący popyt na środki ochrony roślin w grudniu 2012 r. przyczynił się do ustabilizowania ich cen. Pestycydy obecnie są średnio o 3,0% droższe niż przed rokiem, przy czym Decis podrożał o 8,1%, Miedzian o 7,2% a Chwastox o 5,5%. Roundup potaniał w tym czasie o 3,3%.

Kolejny miesiąc wyraźnie taniejają bezpośrednie nośniki energii. W grudniu 2012 r. średni spadek ich ceny wyniósł 0,4%, w tym olej opałowy potaniał o 2,0%, benzyna o 1,4%, a olej napędowy o 1,1%. Obniżki cen paliw ropopochodnych są spowodowane taniejącą ropą naftową na światowych rynkach oraz zmniejszonym popytem na paliwa w warunkach spowolnienia gospodarczego. W ciągu 12 miesięcy bezpośrednie nośniki energii podrożały o 1,5%. Benzyna obecnie jest o 1,5% droższa niż przed rokiem, a olej napędowy o 0,5%. Tańszy niż rok temu jest olej opałowy (o 6,4%), koks opałowy (o 5,5) oraz gaz propan-butan (o 3,5%).

Na światowych rynkach ceny ropy Bren[t1] w grudniu pozostały na poziomie listopada. Podrożał natomiast węgiel kopalny[6] o 3,6%, a gaz ziemny dla odbiorców w Europie potaniał o 0,3%. W ciągu 12 miesięcy ropa Brent podrożała o niespełna 2%, gaz ziemny o 6%, a węgiel potaniał o 15%.

Sezonowy spadek popytu na materiały budowlane spowodował, że w grudniu 2012 r. średnie ceny materiałów budowlanych podobnie jak w miesiącach wcześniejszych pozostały stabilne. Materiały budowlane są obecnie o 1,3% droższe niż przed rokiem. W tym okresie najbardziej podrożały płyty styropianowe (o 4,9%), wapno budowlane (o 4,8%) oraz rury stalowe (o 4,6%). Potaniały natomiast o 6,8% płyty OSB, a cegły o 1,7%.

Maszyny rolnicze w listopadzie 2012 r. nieznacznie podrożały. Średni wzrost cen wyniósł zaledwie 0,1%, a najbardziej podrożały prasy zbierające (o 1,7%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 5,2%, w tym kultywatory aż o 41,0%. Tańsze niż przed rokiem były natomiast schładzarki do mleka (o 3,6%).

---

1 Na podstawie danych Banku Światowego
2 Notowania fob Yuzhnyy
3 Notowania fob US Gulf
4 Notowania fob Tunis
5 Notowania fob Vancouver
6 Notowania fob Richards Bay

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu		Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje 1 kg NPK do:	
			XII 2011	XII 2012	XII 2012 / XI 2012	XII 2012 / XII 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak	28%N	dt	129,88	132,28	99,8	101,8	4,65	0,88
Saletra amonowa	34%N	,,	139,04	147,00	100,6	105,7	4,25	0,81
Mocznik	46%N		167,56	176,88	100,3	105,6	3,78	0,72
Superfosfat prosty	20% P_2O_5	,,	98,64	104,96	99,8	106,4	5,16	0,98
Superfosfat potrójny	40%P_2O_5	,,	184,40	189,52	100,1	102,8	4,66	0,88
Fosforan amonu	18%N i 46% P_2O_5	,,	232,84	243,76	99,9	104,7	3,75	0,71
Sól potasowa	60%K_2O	,,	192,00	199,96	99,3	104,1	3,28	0,62
Polifoska	8%N, 24% P_2O_5, 24% K_2O	,,	208,52	224,16	100,3	107,5	3,94	0,75
Wapno tlenkowe	60%CaO	,,	73,17	76,63	100,2	104,7	1,26	0,24

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środka do:	
		XII 2011	XII 2012	XII 2012 / XI 2012	XII 2012 / XII 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	41,13	42,20	100,1	102,6	41,50	7,87
Dursban 480 EC	1 l	52,06	51,66	99,7	99,2	50,81	9,64
Karate Zeon O50 CS	250 ml	51,06	52,00	100,0	101,8	51,14	9,70
Decis 2,5 EC	250 ml	30,07	32,50	100,5	108,1	31,96	6,06
Dithane M-45	1 kg	36,36	37,78	100,0	103,9	37,16	7,05
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	31,29	31,96	100,1	102,1	31,43	5,96
Gwarant 500 SC	1 l	56,28	58,83	100,0	104,5	57,86	10,98
Miedzian 50 EC	1,5 l	57,96	62,12	100,1	107,2	61,09	11,59
Roundup	1 l	34,86	33,70	99,0	96,7	33,14	6,29
Granstar	40 g	41,25	41,62	100,0	100,9	40,93	7,76
Fusilade Forte	1 l	121,20	124,35	99,9	102,6	122,30	23,20
Chwastox Extra	1 l	16,74	17,66	99,9	105,5	17,37	3,29
Kerb 50 WP	300 g	180,33	188,61	100,0	104,6	185,49	35,19
Środek gryzoniobójczy	1 kg	30,82	31,62	100,1	102,6	31,10	5,90

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje nośników do:	
		XII 2011	XII 2012	XII 2012 / XI 2012	XII 2012 / XII 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	793,13	802,08	99,8	101,1	788,83	149,64
Koks opałowy	t	1351,45	1276,52	99,6	94,5	1255,43	238,16
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,45	5,53	98,4	101,5	5,44	1,03
Olej napędowy	1 l	5,61	5,64	98,9	100,5	5,55	1,05
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	4,25	3,98	98,0	93,6	3,91	0,74
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,84	2,74	100,0	96,5	2,69	0,51
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	34,26	34,70	99,9	101,3	34,13	6,47
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	15,52	16,92	100,1	109,0	16,64	3,16
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	13,81	14,69	100,5	106,4	14,45	2,74
Płyn do chłodnic „Petrygo”	1 l	11,47	12,23	100,2	106,6	12,03	2,28
Energia elektryczna	10 kWh	6,34	6,71	100,0	105,8	6,60	1,25

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje materiałów budowlanych do:	
		XII 2011	XII 2012	XII 2012 / XI 2012	XII 2012 / XII 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,74	22,84	100,0	100,4	22,46	4,26
Wapno	1 t	521,47	546,61	100,1	104,8	537,58	101,98
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m^3	146,83	153,99	100,2	104,9	151,45	28,73
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3593,81	3665,56	100,1	102,0	3605,00	683,87
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,13	13,74	100,3	104,6	13,51	2,56
Dwuteownik gruby	1 t	3756,94	3792,63	99,9	100,9	3729,97	707,58
Blacha dachowa	1 m^2	30,54	30,75	99,6	100,7	30,24	5,74
Tynk „Atlas”	25 kg	51,13	51,72	99,8	101,2	50,87	9,65
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,21	1,19	100,0	98,3	1,17	0,22
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	703,44	701,53	99,9	99,7	689,94	130,88
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m^3	716,70	728,32	100,0	101,6	716,29	135,88
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	90,90	84,68	99,7	93,2	83,28	15,80
Okno drewniane szklane	1 szt.	1674,38	1707,74	100,0	102,0	1679,52	318,61
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1508,38	1557,80	100,4	103,3	1532,06	290,63

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środków mech. do:	
	XII 2011	XII 2012	XII 2012 / XI 2012	XII 2012 / XII 2011	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	362275,1	373320,8	100,1	103,0	3671,53	696,49
Kombajn do ziemniaków	72733,4	76058,6	100,0	104,6	748,02	141,90
Samochód dostawczy „Iveco”	109420,1	117369,7	100,0	107,3	1154,30	218,97
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	43696,2	43876,2	100,0	100,4	431,51	81,86
Siewnik zbożowy 27 redlic	19824,5	20962,2	100,0	105,7	206,16	39,11
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	144730,0	151214,3	100,0	104,5	1487,16	282,12
Ciągnik 90 kW	175737,7	182918,5	99,9	104,1	1798,96	341,27
Przyczepa do ciągnika samowyładowcza	35019,0	36586,7	100,0	104,5	359,82	68,26
Kopaczka elewatorowa	13823,7	14597,2	100,0	105,6	143,56	27,23
Agregat uprawowy do siewnika	16171,4	16418,6	100,0	101,5	161,47	30,63
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6427,3	6842,8	100,0	106,5	67,30	12,77
Glebogryzarka „Freza 1,6”	5546,6	5960,6	100,1	107,5	58,62	11,12
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	41844,6	46031,4	101,7	110,0	452,71	85,88
Opryskiwacz 400 l	3733,6	3807,3	100,0	102,0	37,44	7,10
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5829,5	5748,4	100,0	98,6	56,53	10,72
Rozsiewacz nawozów	1865,5	1901,5	100,0	101,9	18,70	3,55
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11781,0	13696,3	100,0	116,3	134,70	25,55
Pług 4 skibowy	11456,9	11308,0	99,2	98,7	111,21	21,10
Kultywator 2,1-2,8 m	2382,8	3359,7	100,8	141,0	33,04	6,27
Dojarka 2 konwie[a]	8673,3	8392,9	100,0	96,8	82,54	66,76
Dojarka z rurociągiem[a]	40484,9	39925,8	100,0	98,6	392,66	317,58
Schładzarka do mleka 500 l[a]	17489,1	16863,0	100,0	96,4	165,84	134,13

[a] *zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.*

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

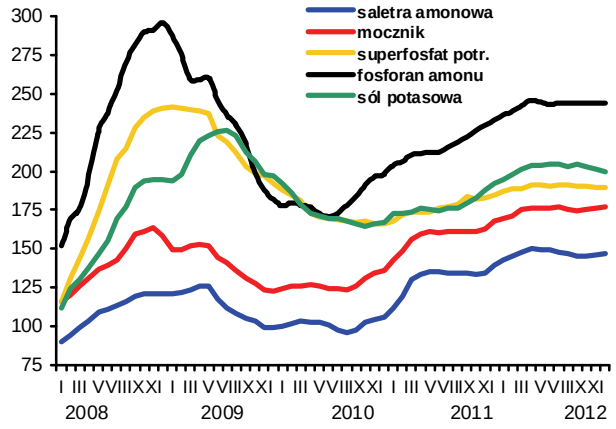

Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

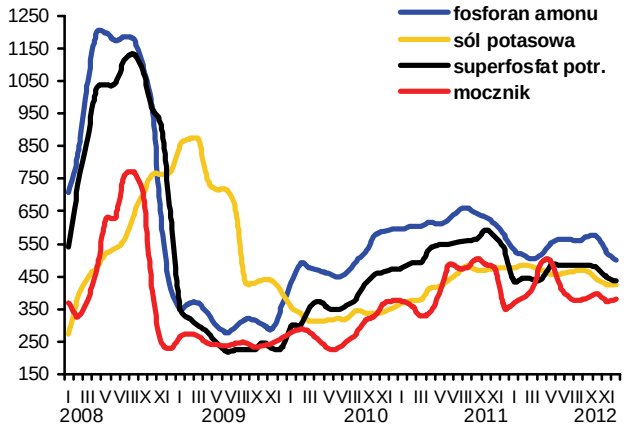

Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

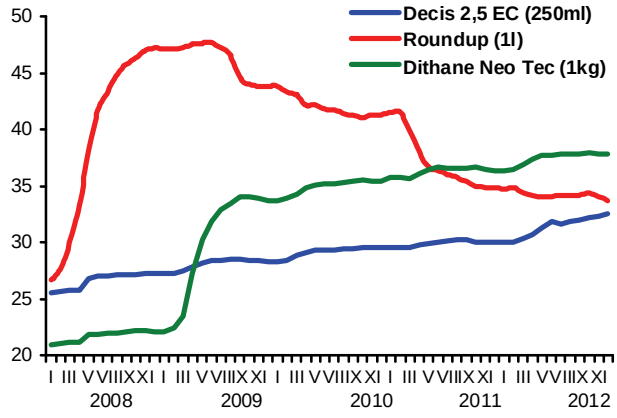

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2007=100)

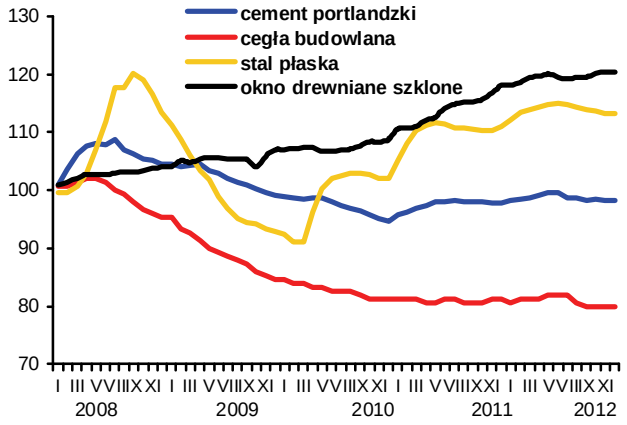

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2007=100)

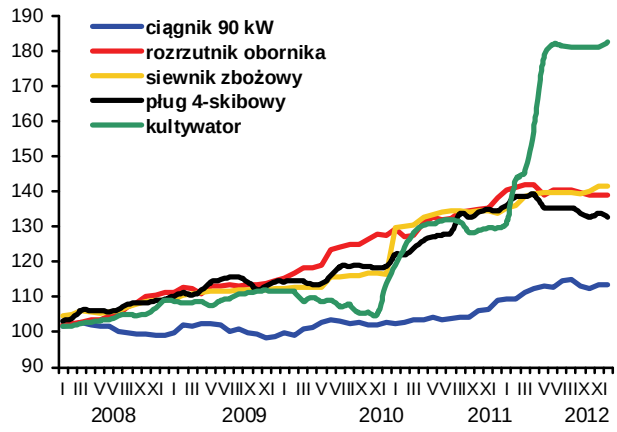
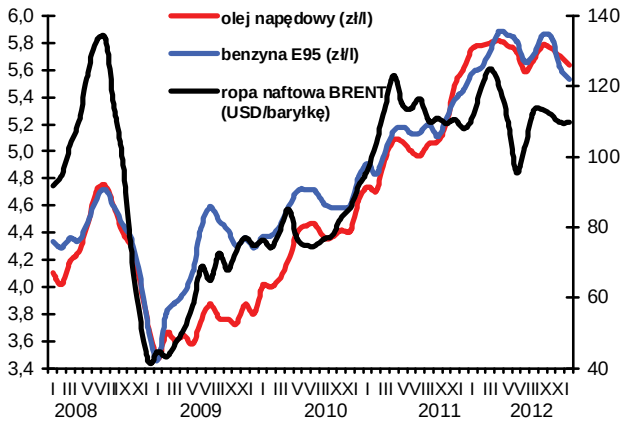
Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej